

STATYTOJAS	Šiaulių rajono savivaldybės administracija
PROJEKTUOTOJAS	UAB „Aplan“ Kontaktinis asmuo: Projekto vadovas: Kęstutis Bakanauskas, Tel.: 861008105, el.paštas: kestutis@aplan.lt
PROJEKTO PAVADINIMAS	Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas
PROJEKTUOJAMO OBJEKTO DUOMENYS	Kuršėnų dvaro sodybos arklidė (KVR. 31146) Pastato Unikalus Nr. 9191-0004-4013 Žemės sklypo kadastr. Nr. 9126/0023:9 Kuršėnų m.k.v., Unikalus Nr. 4400-5612-7074 Teritorija: Kuršėnų dvaro sodyba (KVR. 16057)
PROJEKTO PAVADINIMAS PAGAL SUTARTĮ	Kuršėnų dvaro arklidžių pastato (kodas 31146) tvarkybos ir kapitalinio remonto techninio projekto parengimas, ir statinio projekto vykdymo priežiūra
STATINIO KATEGORIJA	Ypatingasis statinys
STATYBOS RŪŠIS	Kapitalinis remontas
PROJEKTAVIMO ETAPAS	Techninis projektas (TP) Projektiniai pasiūlymai
PROJEKTO NUMERIS	23.662224
PROJEKTO DALIS	Projektiniai pasiūlymai (Sklypo plano sutvarkymo dalies ir architektūros dalies sprendiniai)
BYLOS ŽYMUO	23.662224-TP-PP
LAIDA	0

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	UAB „Aplan“ direktorius	Martynas Mačiulis	[el. parašas]
KM-1873, LAR-A1363	Projekto vadovas	Kęstutis Bakanauskas	[el. parašas]
KM-0982, LAR-A1729	Projekto dalies vadovė	Eglė Biretienė	[el. parašas]
	Architektė	Monika Litvinaitė	[el. parašas]

Vilnius, 2023 m.

TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS

Kuršėnų dvaro sodybos arklidės (KVR nr. 31146), adr. Šiaulių rajono sav., Kuršėnų m., Ventos g 11B.,

BYLOS SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS

NR.	Žymėjimas	Lai da	Pavadinimas	Lapų sk.	Lapo Nr.
TEKSTINIAI DOKUMENTAI					
1.		0	Titulinis lapas	1	
2.	23.662224-TP-PP-BSŽ	0	Bylos sudėties žiniaraštis	1	
3.	23.662224-TP-PP-AR	0	Normatyvinių dokumentų sąrašas	2	
4.	23.662224-TP-PP-AR	0	Aiškinamasis raštas	24	
BRĖŽINIAI					
1.	23.662224-TP-PP-SP.B-01	0	Situacijos planas	1	
2.	23.662224-TP-PP-SP.B-02	0	Sklypo planas M1:500	1	
3.	23.662224-TP-PP-B-01	0	Pirmo aukšto planas M1:100	1	
4.	23.662224-TP-PP-B-02	0	Antro aukšto planas M1:100	1	
5.	23.662224-TP-PP-B-03	0	Mansardinio aukšto planas M1:100	1	
6.	23.662224-TP-PP-B-04	0	Fasadas tarp ašių F-A	1	
7.	23.662224-TP-PP-B-05	0	Fasadas tarp ašių 11-1 ir 1-11	1	
8.	23.662224-TP-PP-B-06	0	Fasadas tarp ašių A-F	1	
9.	23.662224-TP-PP-B-07	0	Pjūvis 1-1	1	
10.	23.662224-TP-PP-B-08	0	Vizualizacija	1	
11.	23.662224-TP-PP-B-09	0	Vizualizacija	1	
12.	23.662224-TP-PP-B-10	0	Vizualizacija	1	
13.	23.662224-TP-PP-B-11	0	Vizualizacija	1	
14.	23.662224-TP-PP-B-12	0	Vizualizacija	1	
PRIEDAI					
15.			Statinio projekto vadovo, statinio projekto dalies vadovo kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas	3	
16.			Projektavimo užduotis	5	
17.			Šiaulių EKTAC galimybių studija	49	

0	2023-10-12	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR	 Įm.k.: 302638855 Ulonų g. 2, Vilnius Telefonas: +37060979272 El.paštas: info@aplan.lt		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
A1363/ KPD 0718	PV/ PDV	K. Bakanauskas	DOKUMENTO PAVADINIMAS: Bylos sudėties žiniaraštis	LAIDA	
A1729/ KPD 0982	Arch.	E. Biretienė		0	
	Arch.	M. Litvinaitė			
KALBOS TRUMP.	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS		DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS
LT	Šiaulių rajono savivaldybės administracija		23.662224-TP_PP-BSŽ		LAPŲ
				1	1

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

TURINYS

1	PAGRINDINIAI NORMATYVINIAI, KITI DOKUMENTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTA PROJEKTO DALIS	2
1.1	Lietuvos Respublikos įstatymai	2
1.2	Statybos techniniai reglamentai	2
1.3	Higienos normos	3
1.4	Kita	3
1.5	Kompiuterinės PROGRAMOS, KURIOMIS VADOVAUJANTIS PARENGTA ŠI DALIS	3
2	BENDRIEJI DUOMENYS	4
2.1	Trumpas objekto aprašymas	4
2.2	Klimatinės sąlygos (pagal RSN 156-94)	5
2.3	Statinio geografinė vieta	6
2.4	Istorinė apžvalga	7
2.5	Esamos būklės analizė	10
2.6	Remontuojamo pastato esami rodikliai	15
2.7	Esamos būklės fotofiksacija	16
2.8	Kultūros vertybių registro duomenys	18
3	PROJEKTEINIŲ PASIŪLYMŲ SPRENDINIAI	21
4	APLINKOS APSAUGA	24

0	2023-10-12	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR	 Įm.k.: 302638855 Ulonų g. 2, Vilnius Telefonas: +37060979272 El.paštas: info@aplan.lt		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
A1363/ KPD 0718	PV/ PDV	K. Bakanauskas	DOKUMENTO PAVADINIMAS: Aiškinamasis raštas	LAIDA	
A1729/ KPD 0982	Arch.	E. Biretienė		0	
	Arch.	M. Litvinaitė			
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija		DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-AR		LAPAS 1 LAPŲ 24

1 PAGRINDINIAI NORMATYVINIAI, KITI DOKUMENTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS PARENGTA PROJEKTO DALIS

1.1 Lietuvos Respublikos įstatymai

1. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas
2. Saugomų teritorijų įstatymas
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas
4. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas
5. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas
6. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas

1.2 Statybos techniniai reglamentai

1. STR 1.01.02:2016 „Normatyviniai statybos techniniai dokumentai“
2. STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“
3. STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“
4. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“
5. STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“
6. STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“
7. STR 1.12.06:2002 „Statinio naudojimo paskirtis ir gyvavimo trukmė“
8. STR 2.01.01(1):2005 „Esminis statinio reikalavimas. Mechaninis atsparumas ir pastovumas“
9. STR 2.01.01(2):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga“
10. STR 2.01.01(3):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga“
11. STR 2.01.01(4):2008 „Esminiai statinio reikalavimai. Naudojimo sauga“
12. STR 2.01.01(5):2008 „Esminis statinio reikalavimas. Apsauga nuo triukšmo“
13. STR 2.01.01(6):2008 „Esminis statinio reikalavimas „Energijos taupymas ir šilumos išsaugojimas“
14. STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“
15. STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“
16. STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“
17. STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“
18. STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“
19. STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“
20. STR 2.01.07:2003 „Pastatų vidaus ir išorės aplinkos apsauga nuo triukšmo“

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	2	24	0

21. STR 2.05.08:2005 „Plieninių konstrukcijų projektavimas. Pagrindinės nuostatos“

1.3 Higienos normos

22. HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“

1.4 Kita

23. Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklės KPT SDK 19;

24. Automobilių kelių nesurištųjų mišinių ir gruntų, naudojamų sluoksniams be rišiklių, techninių reikalavimų aprašas TRA SBR 19;

25. Automobilių kelių dangos konstrukcijos sluoksnių be rišiklių įrengimo taisyklės IT SBR 19;

26. Automobilių kelių žemės darbų atlikimo ir žemės sankasos įrengimo taisyklės IT ŽS 17;

27. Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklės;

28. Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklės;

29. ISO 21542:2011;

30. LST 1516:2015.

31.

32. HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“

1.5 Kompiuterinės PROGRAMOS, KURIOMIS VADOVAUJANTIS PARENGTA ŠI DALIS

Ši projekto dalis parengta naudojant tokias kompiuterines programas:

- Revit;
- OpenOffice;
- pdfSam.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	3	24	0



2 BENDRIEJI DUOMENYS

2.1 Trumpas objekto aprašymas

Šiuo kapitalinio remonto projektu numatoma sutvarkyti vieną Kuršėnų dvaro sodybos komplekso (kodas kultūros vertybių registre 16057) pastatų - Kuršėnų dvaro sodybos arklides (kodas kultūros vertybių registre - 31146). Sklype yra jau restauruoti keli statiniai - dvaro sodybos rūmai (kodas kultūros vertybių registre - 613), dvaro sodybos oficina (kodas kultūros vertybių registre - 31144) ir dvaro sodybos karvidė (kodas kultūros vertybių registre - 31145). Pastatų komplekso pastato Kuršėnų dvaro sodybos arklidžių Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 13 (u.k. 31146) kapitalinio remonto projekto tikslas – vertybės išsaugojimo užtikrinimas pritaikant jį etninės kultūros ir tradicinių amatų centro vykdomoms veikloms.

Objektas: Statinių komplekso (kodas kultūros vertybių registre **16057**) pastatas - **Kuršėnų dvaro sodybos arklidė** (kodas kultūros vertybių registre **31146**);

Adresas: Šiaulių rajono sav., Kuršėnų miesto sen., Kuršėnų m., Ventos g. 11B;

Statusas: Valstybės saugomas;

Komplekso sandara:

- Kuršėnų dvaro sodybos rūmai (kodas kultūros vertybių registre **613**), VĮ „Registų centras“ pastato unik. Nr. 9191-0004-8013;
- Kuršėnų dvaro sodybos oficina (kodas kultūros vertybių registre **31144**), VĮ „Registų centras“ pastato unik. Nr. 9192-0011-4012;
- Kuršėnų dvaro sodybos karvidė (kodas kultūros vertybių registre 31145);
- **Kuršėnų dvaro sodybos arklidė (kodas kultūros vertybių registre 31146), VĮ „Registų centras“ pastato unik. Nr. 9191-0004-4013;**

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	4	24	0

- Kuršėnų dvaro sodybos pietryčių kumetynas (kodas kultūros vertybių registre 31147);
- Kuršėnų dvaro sodybos šiaurės vakarų kumetynas (kodas kultūros vertybių registre 31148);
- Kuršėnų dvaro sodybos parkas (kodas kultūros vertybių registre 31149);

Nuosavybė: Šiaulių rajono savivaldybė;

Statinio paskirtis: Sandėliavimo. Paskirtis keičiama į kultūros;

Statinio kategorija: Ypatingasis;

Statybos rūšis: Kapitalinis remontas.

Unikalus nr.: 4400-5612-7074;

Žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis: kita.

Žemės sklypo naudojimo būdas: Visuomeninės paskirties teritorijos.

Sklypo plotas: 8.9915 ha.

Pastato savininkas: pagal Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo (registro nr. 44/2615207) duomenis, nuosavybės teise savininkas yra Šiaulių rajono savivaldybė.

Projekto rengimo pagrindas:

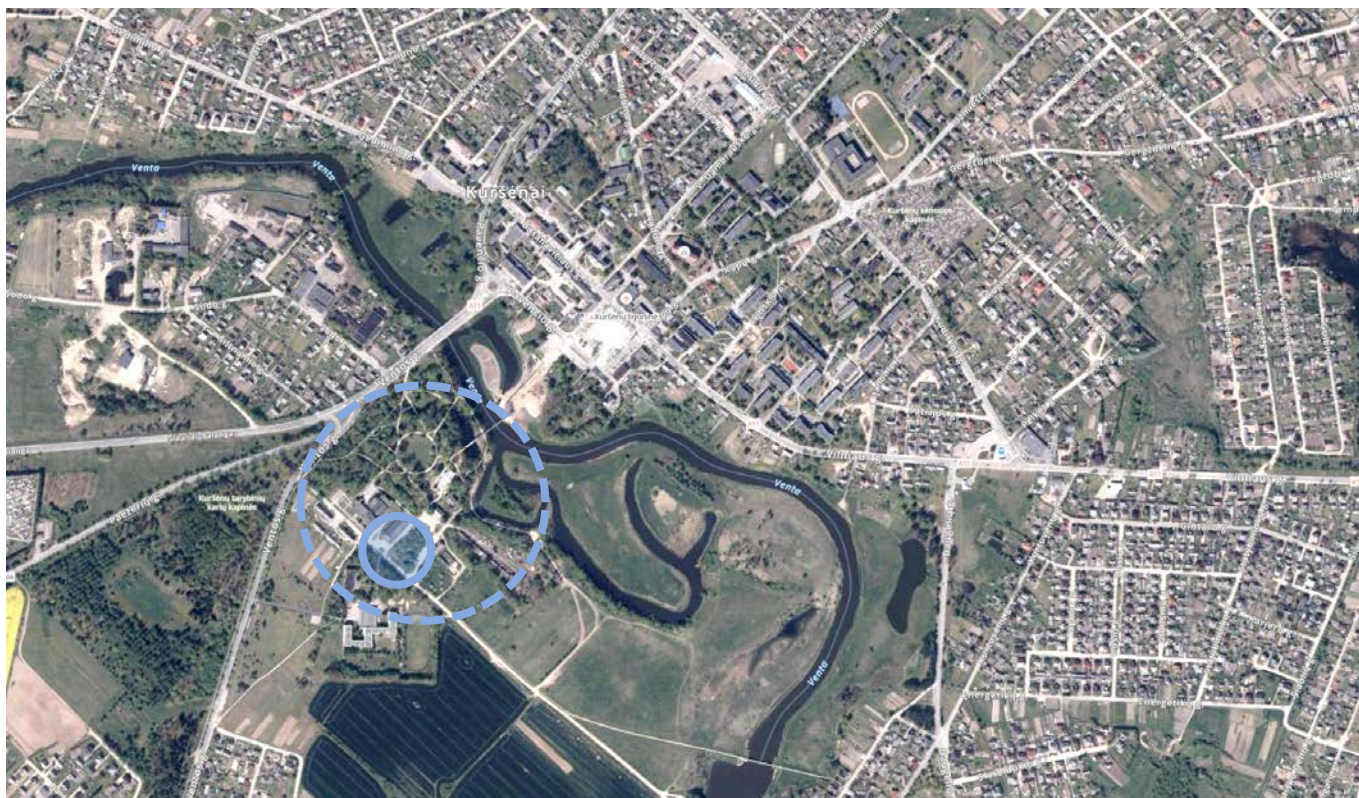
- Techninė užduotis (techninė specifikacija);
- Šiaulių rajono savivaldybės Etninės kultūros ir tradicinių amatų centro galimybių studija.

2.2 Klimatinės sąlygos (pagal RSN 156-94)

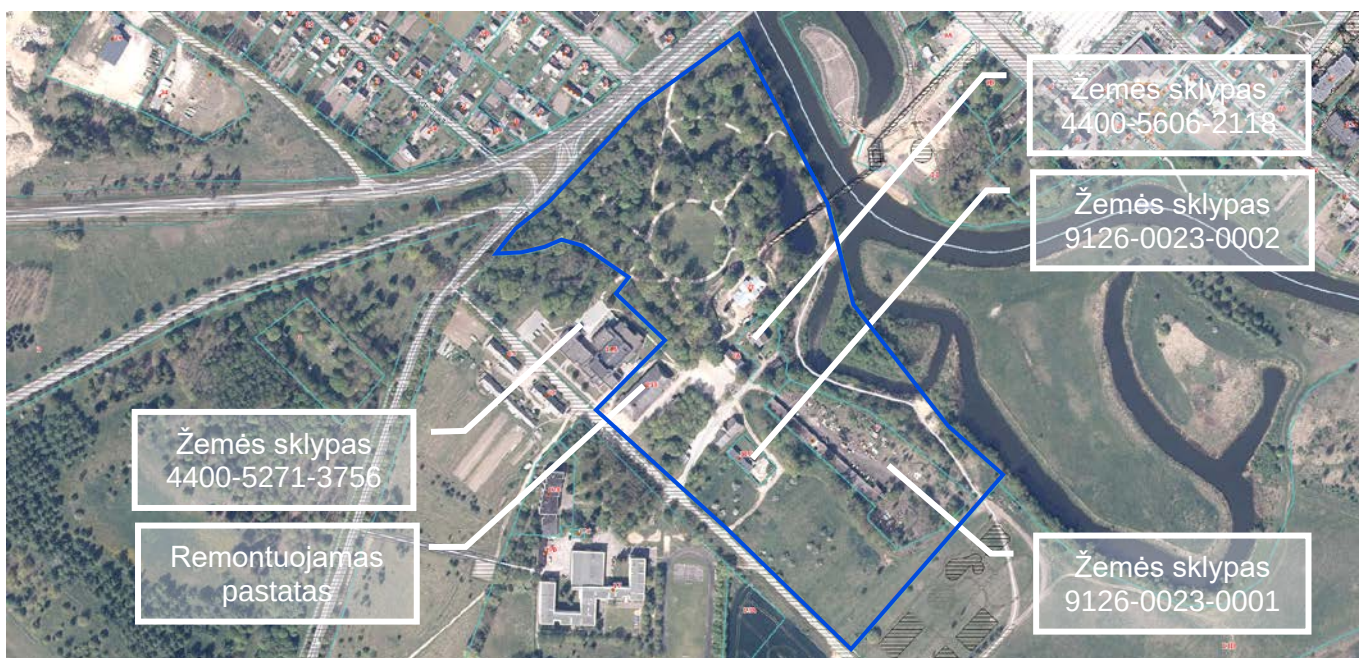
- vidutinė metinė oro temperatūra + 6°C;
- absoliutus oro temperatūros maksimumas + 34,3°C;
- absoliutus oro temperatūros minimumas - 36,4°C;
- šalčiausios paros vidutinė oro temperatūra - 27°C (92 % integralinis pasikartojimas);
- šalčiausio penkiadienio vidutinė oro temperatūra - 22°C (92 % integralinis pasikartojimas);
- šildymo sezono vidutinė lauko oro temperatūra - 0,3°C;
- santykinis oro metinis drėgnumas 80 %;
- vidutinis kritulių kiekis per metus 596 mm;
- maksimalus paros kritulių kiekis 67,6 mm;
- maksimalus žemės įšalo gylis 113 (galimas 1 kartą per 10 metų) ,154 cm (galimas 1 kartą per 50 metų).

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	5	24	0

2.3 Statinio geografinė vieta



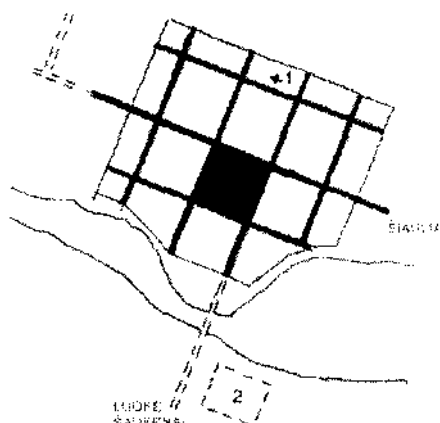
Pastatas priklauso pastatų kompleksui - Kuršėnų dvaro sodybai (16057). Komplexas yra pietvakarinėje Kuršėnų miesto dalyje, kairiajame Ventos upės krante, kairėje kelio į Telšius pusėje. Sklypas šiaurės vakarinėje pusėje ribojasi su Ventos gatve, šiaurės rytuose su Ventos upe, pietvakariuose ribojasi su sklypu Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11A ir Ventos gatve, pietryčiuose ribojasi su sklypu, kurio unikalus Nr. 4400-2192-5984. Arklidžių pastatas yra pietvakarinėje sklypo dalyje. Žemės sklypo teritorijoje yra įsiterpę trys sklypai:



DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	6	24	0

2.4 Istorinė apžvalga

Kuršėnų dvaras yra kairiajame Ventos krante, šalia kelio į Telšius. XV-XVI a. dvaras priklausė Lietuvos didiesiems kunigaikščiams. Kuršėnų dvaro istorija prasideda 1564 m., kai Žygimantas Augustas leno teisėmis atidavė šį dvarą Polocko pilininkui Jurgiui Mykolui Zinovičiui. Tai yra vienintelis Lietuvoje leninis dvaras, kurio nuosavybės forma ir valdų dydis nuo 1564 m. iki 1922 m. žemės reformos išliko nepatitęs. 1581 m. Kuršėnų savininkas J. M. Zenovičius išnuomojo dvarą su miesteliu A. Janovičiui Kisieliui – Kuršėniškiui. Ta proga 1581 m. rugsėjo 29 d. sudarytas valsčiaus bei miestelio inventorių. Inventoriuje miestu vadinamame miestelyje minima turgaus aikštė, prie kurios išsidėstę 16 sklypų, gatvėse būta dar 34 sklypų. Inventoriuje dvaro pastatai neminimi. Netrukus šio dvaro žemėse, esančiose antroje Ventos pusėje, ėmė augti gyvenvietė, o 1569 m. pastatyta pirmoji medinė bažnyčia. Išmirus Zenivičių giminei 1621 m. dvaras atiteko LDK iždininkui S. Pacui, o po dešimtmečio 1631 m. jis pardavė dvarą Jurgiui Gruževskiui ir jo žmonai Marijanai Podbereskytei. Už ypatingus nuopelnus karuose su rusais ir švedais Livonijoje karalius Žygimantas Vaza 1631 m. gegužės 15 d. raštu pripažino jo ir vyriškosios giminės palikuonių amžiną leno teisę į Kuršėnų dvarą, kuria Gruževskiai naudojosi iki 1922 metų.



1 pav. XVI a. pabaigos Kuršėnų retrospektyvinė schema



2 pav. Kuršėnų miestelis. 1944-1945 m. žemėlapis ištrauka

Apie ankstyviausią dvaro istorijos periodą duomenų beveik neišlikę. Dvaro pastatai minimi XVIII a. pab. - XIX a. pr. Kelmės dvaro ūkiniuose dokumentuose. Tuo metu dvaro sodybos teritorijoje stovėjo seni mediniai rūmai, bravoras, karčiama, plytinė, sodininko namelis.

XVIII a. pabaigoje Kuršėnus paveldėjo Steponas Gruževskis. Jam buvo nesvetimos pažangios švietimo epochos kultūrinės-mėninės idėjos, turėjusios įtakos Žemaitijos dvarų architektūrai, mėninėms nuostatoms. Stepono kvietimu 1811 m. į Kuršėnus iš Rytprūsių atvyko meistras- dailidė Johanas Rikė su visa gizelių brigada ir ėmėsi naujų rūmų statybos. Jau 1811 m. liepos mėnesį statybos darbai buvo beveik baigti, prasidėjo vidaus įrangos darbai, kurie tęsėsi ir kitais metais. 1812 m. vasarą vokiečių meistrams išvykus, tolesnius apdailos darbus, matyt, atliko vietos amatininkai. Išorės sienos buvo nudažytos tuo metu madinga balta spalva. Vėliau pastatas buvo ne kartą remontuojamas. Šiandien tai įspūdingas statinys su puošniu balkonu, dailių formų priebučiu, kurį dengia medinių kolonėlių prilaikomas

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	7	24	0

trikampis stogelis, puoštas medžio ornamentais. Kuršėnų buvusio dvaro rūmai – vertingiausias medinės dvarų architektūros palikimas Šiaulių rajone.

Iš atsiskaitymo dokumentuose pasitaikančių užuominų susidaro įspūdis, kad naujieji rūmai buvo pastatyti naujoje vietoje, kažkur netoli senųjų. Duomenų apie tai, kur stovėjo senieji dvaro rūmai nėra. Tikrąją jų vietą galėtų nustatyti tik archeologai. Žinoma, kad XIX a. pradžioje senieji rūmai dar stovėjo: jie buvo šiek tiek paremontuoti ir pritaikyti ekonomo butui.

Dešimtmečių bėgyje rūmų pastatas ne kartą buvo remontuojamas, keitėsi vidaus planas, išorės dekoru elementai. Tačiau pirminiai pastato tūriai išliko nepakitę.

Dvaras dar labiau suklestėjo valdant jo jaunesniajam sūnui Edvardui, kuriam dvaras atiteko 1846 m. buvo sutvarkytas puikus peizažinis parkas, imta auginti grynakraujai galvijai, pastatyta vėliau išgarsėjusi visoje Žemaitijoje sūrių gamykla. Šiauriniame parko pakraštyje tarp Ventos ir nedidelio intako buvo iškastas tvenkinys. Parko viduryje suformuota 70 m skersmens apskrita pieva su gazonais, apsodinta medžių eile ir apjuosta plačia įvažiavimo alėjos kilpa. Šiek tiek pakitęs ir gerokai sumažėjęs parkas išliko iki mūsų dienų. Jo darbus vėliau tęsė Jonas Gruževskis, dar labiau išpuoselėjęs dvarą supantį parką.

XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje dvaras klestėjo nes gavo didžiules pajamas iš gerai organizuoto dvaro ūkio, miškų, plytinės, sūrių gamyklos. XIX a. antroje pusėje Kuršėnų Gruževskiai buvo vieni turtingiausių Žemaitijos dvarininkų, gaudavę iki 50 tūkst. aukso rublių pajamų per metus.

Jiems priklausė visa Kuršėnų miestelio, Pavenčių bei Kuršėnų geležinkelio stoties apylinkių žemė, kurių gyventojai mokėjo žemės nuomos mokestį. 1915 m. Kuršėnų dvaro valdos apėmė 1645 ha žemės, į kurią įėjo Žaigėnų, Kresų-Bagotėlių, Užmiesčio-Zamiežiznos dvarai ir Medvalakių palivarkas.

Pirmojo pasaulinio karo metais dvare įsikūrę vokiečiai nuniokojo parką, rūmus, išvežė vertingiausius daiktus, o 1915 m. kilęs gaisras sunaikino kumetynus, tvartus, daržines. Tada dvaras priklausė Jurgii Gruževskiui.

Po 1922 m. žemės reformos iš daugiau kaip pusantro tūkstančio hektarų dvarui palikta 217,7 ha žemės kultūriniam ūkiui vystyti. Pažangaus ūkininkavimo dėka dvaras toliau klestėjo: buvo atstatyti sudegę pastatai, vystoma gyvulininkystė, prekinis grūdų ūkis, sodininkystė, įkuriama retų sėklų dauginimo stotis. Paskutinis savininkas Jurgis Gruževskis buvo labai išgražinęs antrąjį rūmų aukštą, kur buvo inkrustuoto parketo grindys, medžiu išmuštos sienos.

1930 m. dvaro sodyba su parku ir sodu apėmė 26 ha, kur stovėjo šie pastatai:

1) Dvaro rūmai, 2) mūro virtuvė dengta gontais, 3) medinis paukštynas, 4) mūrinės kiaulidės, 5) medinė gontais dengta daržinė, 6) mūrinė kūtė, 7) mūrinė kalvė, 8) medinis garažas, 9) mūro arklidė, 10) medinis kumetynas, 11) jam priklausanti medinė kūtė, 12) kitas, mažesnis kumetynas, 13) jam priklausanti medinė kūtė, 14) gyvenamasis medinis namas, 15) senas medinis sandėlis, 16) mūrinė oranžerija, 17) mūrinė vaisių džiovykla. Visi 1930 m. surašyme minimi mūriniai ūkinės paskirties pastatai buvo pastatyti

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	8	24	0

po 1915 m. gaisro, sudegusiųjų vietoje. Dauguma šių statinių dabar yra nugriauti ar perstatyti. Yra išlikę senieji dvaro rūmai, oficina, arklidė, karvidė ir kumetynai.

1940 m. dvaras buvo nacionalizuotas. 1941 metais birželio pabaigoje sovietiniai aktyvistai pasiėmė dvaro arklius, vežimus ir net karietą. Rūmuose pokario metais įsikūrė Kuršėnų tarybinio ūkio administracija, kuri rūpinosi pastato priežiūra ir remontu, prižiūrėjo ir tvarkė parką.

Bėgant metams dvaro pastatų paskirtis keitėsi. Ūkinėje zonoje po karo pristatyta daug naujų pastatų, kurie su dvaro istoriskumu, stilistika neturi nieko bendro. Atsirado garažų, katilinių, kitų ūkinių pastatų, netgi Šiaulių rajono kultūros centro pastatas. 2000 metais Kuršėnų dvaro rūmuose įsikūrė Tautodailės ir amatų centras. 2006 metais centras tapo Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centru. 2011 – 2012 metais centro veiklai pritaikytas rekonstruotos dvaro oficinios pastatas. 2021 metais Kuršėnų dvaro rūmų pastatas restauruotas.

Šiuo metu buvusi dvaro sodyba transformuota, apnykusi. Geriausiai išsilaikė reprezentacinė ir ūkinė - gyvenamoji zonos, ūkinis-gamybinis sektorius beveik sunaikintas. Dvaro teritorija apstatyta nederančiais pokario pastatais. Sodybos kelių tinklas yra svarbus elementas teritorijos planinėje struktūroje ir ansamblio kompozicijoje, kaip formuojantis pagrindines kompozicijos ašis ir išplanavimų veiksnys. Autentiška buv. dvaro sodybos susisiekimo sistema apnykusi ir transformuota, tačiau išlikę pagrindinių alėjų, dalies parko takų trasos.

Parkas turtingas tiek introdukuotai, tiek vietiniais medžiais ir krūmais. Vyrauja paprastas klevas, mažalapė liepa, paprastas uosis, beržai, kalninė guoba. Introdukuoti medžiai - didžialapė ir grakščioji liepos, paprastas bukas, paprastas kaštanas, sibirinis ir europinis maumedžiai.

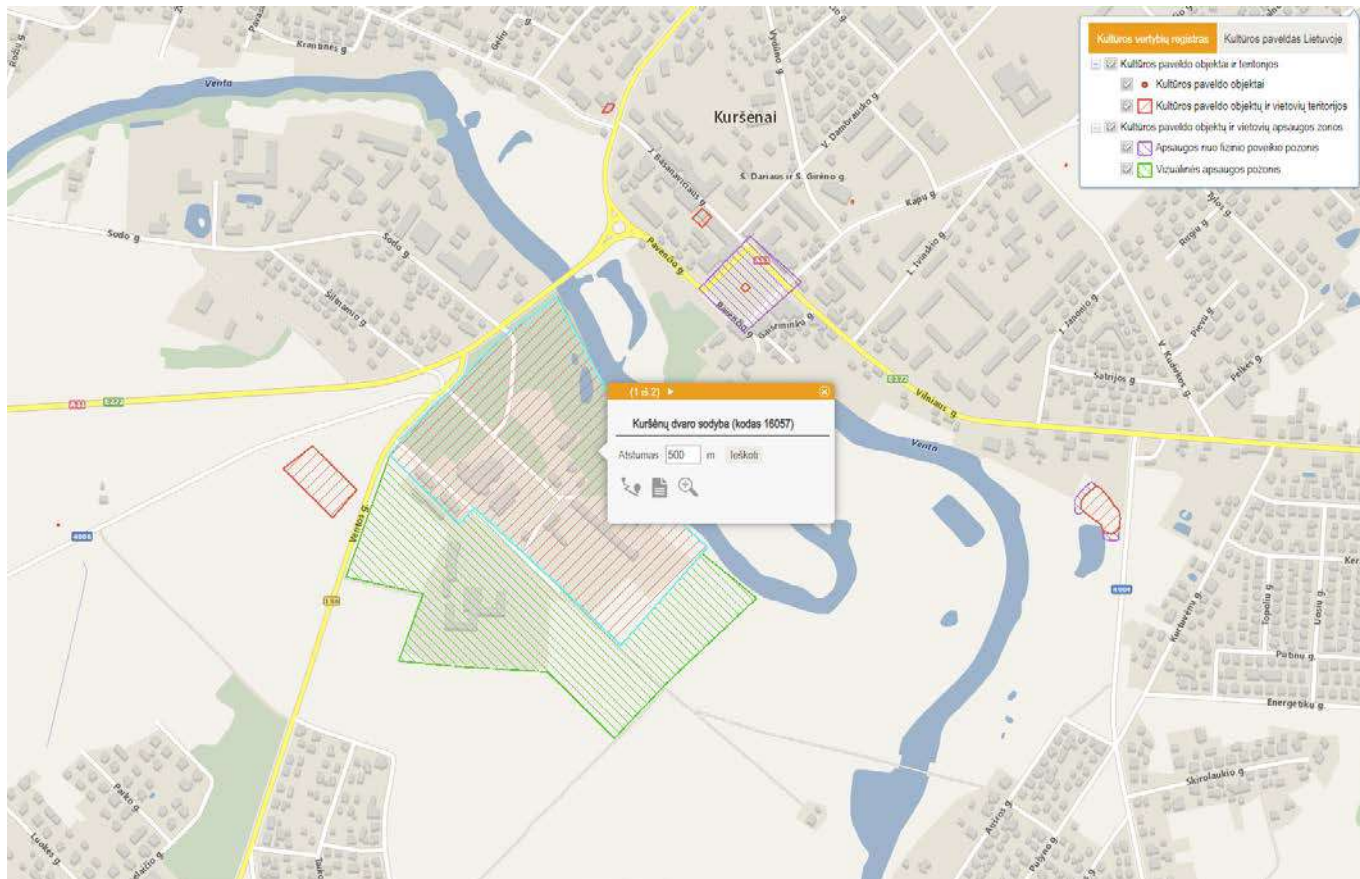
Šiuo metu dvare veikia Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	9	24	0

2.5 Esamos būklės analizė

Saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai

Kuršėnų dvaro sodybos arklidė (31146) priklauso Kuršėnų dvaro sodybos (Kultūros vertybės kodas 16057) kompleksui.



Artimiausia Nekilnojamo kultūros paveldo vertybė Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta (kodas 11190) yra už 100 m.

Apskaitos ir apsaugos dokumentų apžvalga

2007 m. vasario 9 d. KPC parengtas Kuršėnų dvaro sodybos (Kultūros vertybės kodas 16057) apibrėžtų teritorijos ribų planas.

2007 m. kovo 7 d. parengtas Nekilnojamojo kultūros paveldo tarybos aktas Nr. KPD-RM- 267, nustatytos vertingosios savybės.

2008-02-29 KPD direktoriaus [sakymu Nr. Į-63 inicijuotas Kuršėnų dvaro sodybos skelbimas valstybės saugomu kultūros paveldo objektu.

Anksčiau atliktų tyrimų ir parengtų projektų apžvalga

V. Balčiūnienė, K. Labanauskas, Kuršėnų parko pasas, 1981.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	10	24	0

Sodybinių ansamblių perspektyvinė pritaikymo schema. I etapas. Šiaulių rajono sodybinių ansamblių šaltiniai PRI, 1982.

Buvusio Kuršėnų dvaro genplanas. M I :5000, RŽPI, 1990 m.

Kuršėnų dvaro sodybos išaiškinamo architektūros paminklo (IP 692 At) teritorijos planas, sudarė R. Smilgevičiūtė ir R. Balčiūnaitė, 1991.

Kuršėnų miesto centrinis parkas. Architektūrinė statybinė dalis. Komplexo kapitalinis remontas, proj. vyr. inžinierius (architektas) M. Budrienė, Šiaulių raj. komunalinių įmonių kombinatas, 1991

S. Gasparavičienė, Šiaulių rajono Kuršėnų dvaras. Istorinė apžvalga, PRI, 1994

V. Kneižienė, Individualaus apsaugos ir naudojimo reglamento dokumentacija, PRI, 1994

Patvirtintų ir rengiamų teritorijų planavimo dokumentų įtaka objektui

Kuršėnų miesto bendrasis planas - dokumento registravimo numeris T00003217 (000911000596) (dokumento registravimo data 2011-06-22);

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas - dokumento registravimo numeris T00088133 (dokumento registravimo data 2022-09-15);

Kuršėnų dvaro sodybos (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16057) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas - dokumento registravimo numeris T00053709 (100002000410) (dokumento registravimo data 2012-04-13);

Šiaulių rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema - dokumento registravimo numeris T00054154 (100002000269) (dokumento registravimo data 2009-05-20);

Archeologiniai žvalgomieji tyrimai

1999 m. archeologijos žvalgomųjų tyrimų metu, kuriems vadovavo Šiaulių „Aušros“ muziejaus skyriaus vedėja A. Šapaitė, Kuršėnų buvusio dvaro sodybos teritorijoje ištirtas m² plotas – 272,8 m ilgio ir 0,3 – 0,35 m pločio trasa ir 6 šurfai, du iš jų 1,5x1 m dydžio, kiti – 1 m².

Didesnėje trasos dalyje dvaro parko teritorijoje nukasus velėną iškart prasidėjo miškožemis, tik po velėna rasta kelios plytų nuolaužos. PR trasos dalyje keliose vietose aptikta pamatinių akmenų, buvo surinkta glazūruotų ir neglazūruotų molio indų šukių, koklių ir čerpių fragmentų, gyvulių kaulų.

Kasinėjimų rezultatai rodo, kad didesnėje dalyje ploto, kurioje buvo atliekami darbai ir anksčiau buvo parkas. Aptiktiems pamatiniams akmenims 84kv., 86-87 kv., 239-240 kv., ir keliukui 103-109 kv. datuoti trūksta medžiagos. Pamatiniai akmenys 76-77 kv., 94 kv. ir vietos su gausesniu radiniais kultūrinis sluoksniu yra iš vėlyvesniojo dvaro statybų etapo – XVIII-XX a. Apie ankstyvąjį Kuršėnų dvaro laikotarpį liudija tik vienas XV a. pabaigos - XVI a. pradžios puodinis koklis, rastas iškart po velėna 237 kv.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	11	24	0

Kultūrinio sluoksnio storis nuo 0 iki 1,1 m. jis datuojamas XVII – XX a., išskyrus anksčiau minėtą kolkį.

Esamos būklės analizė

Dvaro sodybos kompleksą pagal KPD kultūros vertybių registrą sudaro 6 pastatai ir parkas: dvaro sodybos rūmai, oficina, karvidė, arklidė, pietryčių bei šiaurės vakarų kumetynai, sodybos parkas. Teritorijoje iš viso yra 14 pastatų. Šiuo metu dvaro sodybą su miesto centru (L. Ivinskio aikšte) jungia pėsčiųjų tiltas per Ventos upę.



Kuršėnų dvaro sodybos arklidė (kodas kultūros vertybių registre 31146) yra pietrytinėje sklypo dalyje šalia Ventos g. Šalia pastato, rytinėje jo pusėje, yra įsikūręs Šiaulių r. savivaldybės kultūros centras.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	12	24	0

Arklidės pastatytos XX a. pradžioje, rekonstruotos po Antrojo pasaulinio karo. Pagal KPD kultūros vertybių registrą, arklidžių būklė bloga arba patenkinama. Iki įsigyjant Šiaulių rajono savivaldybei, pastatas buvo naudotas kaip grūdų sandėlis. Remiantis KPD kultūros vertybių registru, pastato vertingąsias savybes sudaro jo tūris, aukštų suplanavimas, fasadų architektūriniai sprendimai (istorizmo stilistika) bei konstrukcijos (raudonų plytų mūro I a. ir fachverkinės konstrukcijos ertikio sienos, metalinės kalvio darbo langų grotos šiaurės vakariniame fasade, profiliuoti medinių gegnių galai ir kt.).



Pastato būklė yra patenkinama arba bloga, priestatai yra blogos būklės



Arklidės fasadai yra aplipdyti technika, angos užmūrytos, pakeistos



Išlikęs fasadas su pakeistomis angomis slepiasi malūno priestate



Patenkinamos būklės fasadas paveiktas priestato konstrukcijų ir techninės įrangos

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	13	24	0



Pirmojo aukšto medinės konstrukcijos nepakitusios, vietomis sustiprintos



Antrajame aukšte likę Ventos gatvės fasado likučiai – medinė konstrukcija, angos



Vietomis gerai išsilaikiusi stogo konstrukcija



Palėpėje naudingas plotas yra pakankamo dydžio panaudoti jį įveiklinimui

Arklidės pastatas yra „aplipdytas“ priestatais, kurie atlieka savo funkciją, bet nėra vertingi, kad būtų toliau išlaikomi. Kita vertus, dėl šių priestatų pastato fasadai yra išlikę gan geros būklės. Pagrindiniai arklidės įėjimai buvo pakeisti atsiradus priestatams. Kelios durų angos buvo panaikintos, dalis langų yra užmūryti.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	14	24	0



Pietinis dvaro arklidžių fasadas

Visos arklidės patalpos buvo skirtos grūdams laikyti; viename priestate buvo malūnas, laikoma kita darbo technika.

Iš Šiaurės ir vakarų arklides supa Kuršėnų dvaro sodybos parkas. Aplink arklidžių pastatą reljefas ganėtinai lygus su nedideliu nuolydžiu šiaurės kryptimi, visos sodybos reljefas leidžiasi šiaurės kryptimi link Ventos upės. Aplink pastatą želdinių nėra.

Sklype yra nutiesti pagrindiniai inžineriniai tinklai. Pastatui yra atvestas tik elektros įvadas.

2.6 Remontuojamo pastato esami rodikliai

Pastatas	Kultūros paskirties
Unikalus daikto numeris:	9191-0004-4013
Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis:	Kultūros
Žymėjimas plane:	6F2p
Statybos pabaigos metai:	1910
Baigtumo procentas:	100 %
Sienos:	Plytos
Stogo danga:	Asbestcementis
Aukštų skaičius:	2
Bendras plotas:	1305.00 kv. m
Tūris:	5483 kub. m
Užstatytas plotas:	1039.00 kv. m

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	15	24	0

2.7 Esamos būklės fotofiksacija



Vakarinis dvaro arklidžių fasadas



Šiaurės rytų dvaro arklidžių fasadas



DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	16	24	0



DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	17	24	0

2.8 Kultūros vertybių registro duomenys

Kuršėnų dvaro sodybos arklidė

Unikalus objekto kodas

31146

Pilnas pavadinimas

Kuršėnų dvaro sodybos arklidė

Adresas

Šiaulių rajono sav., Kuršėnų miesto sen., Kuršėnų m., Ventos g.

Įregistravimo registre data

2007-03-07

Statusas

Valstybės saugomas

Objekto reikšmingumo lygmuo yra

Regioninis

Rūšis

Nekilnojamasis

Vertybė pagal sandarą

Į kompleksą įeinantis

Priklauso kompleksui

Kuršėnų dvaro sodyba

Eil. Nr. komplekse

4

Amžius

pastatyta XX a. pr., rekonstruota po Antrojo pasaulinio karo

Vertingųjų savybių pobūdis

Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas);

Vertingosios savybės

7.1.1.1. tūris - pailgo stačiakampio plano, kompaktinis, 1 a. su ertikiu ir pastoge (-; -; FF Nr. 4 - 1-5; 2007 m.); stogo forma - valminė (-; -; FF Nr. 4 - 1-4; 2007 m.);

7.1.1.2. aukštų išplanavimas - kapitalinių sienų tinklas (-; būklė patenkinama; 1AP; FF Nr. 4 - 1-8; 2007 m.); sienų angos, nišos - stačiakampės segmentinių sąramų langų, vartų ir durų angos (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 5-8, 15; 2007 m.);

7.1.1.3. fasadų architektūrinis sprendimas - istorizmo stilistika (-; būklė bloga, dauguma angų rekonstruotos, pastatas apstatytas menkaverčiais priestatais; FF Nr. 4 - 4-8; 2007 m.); fasadų apdaila ir puošyba - plytų mūro profiliuoti langų apvadai su užkarpomis ŠV ir PR fasaduose (-; būklė bloga, dalis sunaikinta; FF Nr. 4 - 5, 6, 8; 2007 m.); plytų mūro lenkti sandriškai virš langų, durų ir vartų angų ŠV ir PR

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	18	24	0

fasaduose (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 5-8, 15; 2007 m.); plytų mūro stačiakampio profilio palangių juostos (-; būklė bloga, dalis sunaikinta; FF Nr. 4 - 7; 2007 m.); mentės, skaidančios pastato fasadus (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 4-7, 15; 2007 m.); plytų mūro trauka su dantukais, žyminti perdangos aukštį (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4

- 5-7; 2007 m.);

7.1.1.4. konstrukcijos - akmenų mūro pamatas (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 7, 8; 2007 m.); vienalytės raudonų plytų mūro I a. ir fachverkinės konstrukcijos ertikio sienos (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 4-8, 15; 2007 m.); medinės sijinės I ir II aukštų perdangos su statramstinės sistemos konstrukcija (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 9, 10, 12; 2007 m.); stogo medinė gegninė konstrukcija (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 13; 2007 m.); stalių ir kiti gaminiai - langų medinių rėmų medžiaga ir skaidymo tipas (-; būklė bloga; FF

Nr. 4 - 5-7; 2007 m.); metalinės kalvio darbo langų grotos ŠV fasade (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 5, 6; 2007 m.); konstrukcijų dekoras - profiliuoti medinių gegnių galai (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 17; 2007 m.);

7.1.1.5. grindų, pandusų, laiptų pakopų danga ar dangos medžiaga, jos tipas - I a. grindų keramikinių plytelių danga (-; būklė patenkinama; FF Nr. 4 - 11; 2007 m.).

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	19	24	0



4-1



4-2



4-3



4-4



4-5



4-6



4-7



4-8

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
	20	24	0

3 PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ SPRENDINIAI

Techninio projekto sprendiniai

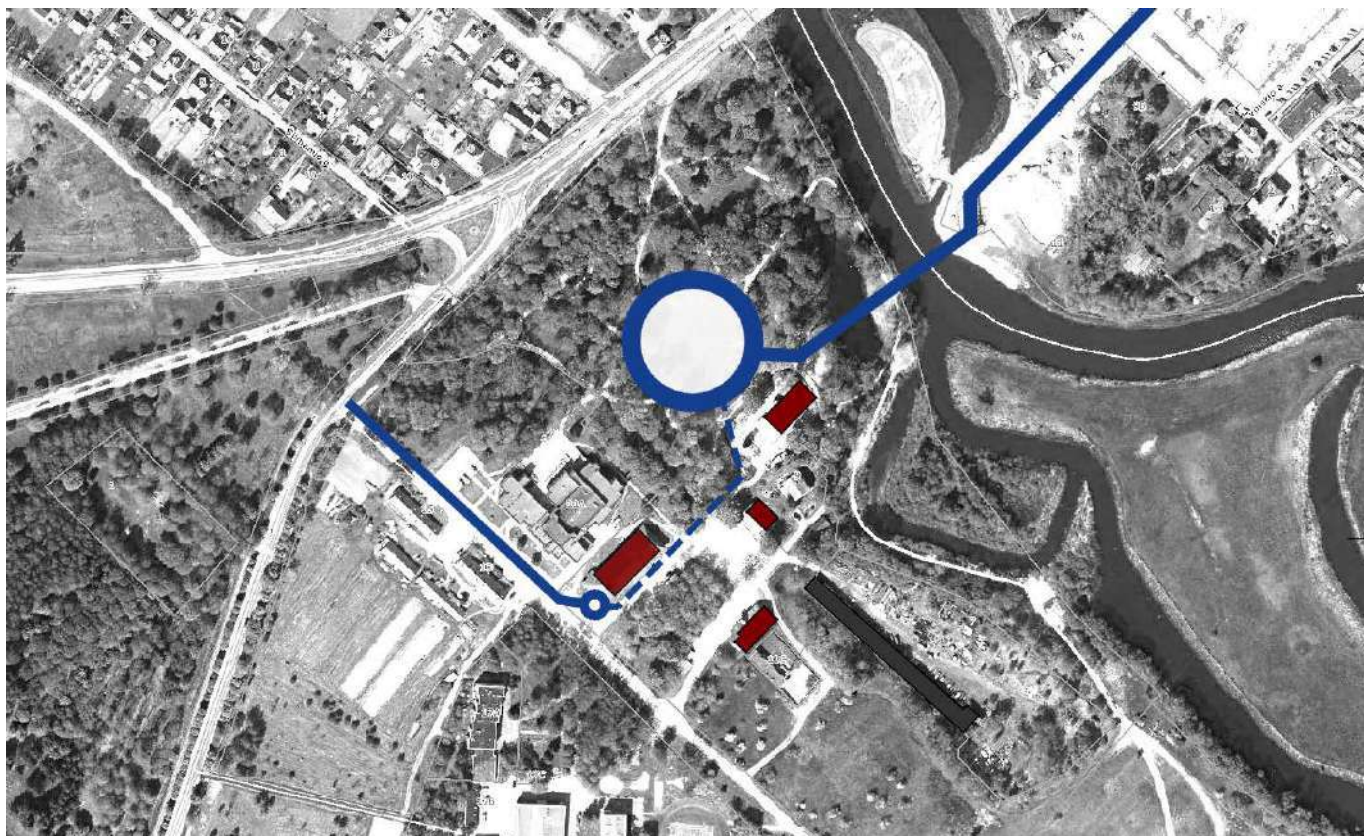
Architektūrinė komplekso idėja

Buvusį visuomenei neprieinamą Kuršėnų dvaro sodybos komplekso arklidžių pastatą planuojama atverti visuomenei. Pastatas aplipdytas nevertingais priestatais, kurių griovimui planuojama rengti atskirą pastatų griovimo projektą ir po kapitalinio remonto jis taptų Šiaulių rajono savivaldybės Etninės kultūros ir tradicinių amatų centro dalimi. Arklidėse galėtų būti vykdomos edukacijos, ekspozicijų, renginių ir amatininkų individualių veiklų funkcijos. Atvira pastato planinė struktūra puikiai tam tinka.

Projektu siekiama sukurti papildomą vertę ir šiuolaikinėmis priemonėmis sukurti patrauklią, jaukią, medžiagiškai, semantiškai derančią istoriniame komplekse erdvę. Pagrindinė kapitalinio remonto idėja – papildyti dvaro sodybos kompleksą dar vienu iki šiol prarastu elementu.

Teritorijos sutvarkymas

Projekte kapitališkai rekontuojamų Kuršėnų dvaro sodybos arklidžių prieigos. Takams parenkama trinkelėlių danga su natūralaus akmens danga. Pastato aplinka planuojama vadovaujantis universalaus dizaino principais užtikrinant lygias galimybes visiems žmonėms. Projektuojami pėsčiųjų takai ir automobilių privažiavimo kelias apjungia Kuršėnų miesto ir Kuršėnų dvaro sodybos parko takus į bendrą takų sistemą. Teritorijoje prie Ventos g., kur formuojamas naujas reprezentacinis įėjimas į kompleksą atkartotas dar XIX a. viduryje įrengto pagrindinio parko akcento – apskritos pievos elementas. Aplink pastatą numatyti mažosios architektūros elementai ir apšvietimas.



DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	21	24	0

Pastato planinė erdvinė struktūra:

Rengiant projektą pagrindinė planinė pastato struktūra išsaugoma. Paliekamas tas pats kapitalinių sienų bei konstrukcinių elementų tinklas bei esami įėjimai į pastatą.

Cokolis:

Atlikus cokolio tvarkybos darbus, sustiprinus pamatus, įrengiama alsuojanti nuogrinda.

Statinio perdangos, sienos ir stogo konstrukcija:

Laikančios konstrukcijos - pažeistos sijos, gegnės ir statramsčiai - protezuojami arba keičiami naujais analogiškais. Tarpaukštinės medinės perdangos apšiltinamos, įrengiama nauja medinė grindų danga.

Langai, durys:

Langų ir durų restauravimo ir atkūrimo detalizavimas numatomas tvarkybos darbų projekte.

Fasadai ir dekoratyviniai fasadų elementai:

Pritaikant pastatą naujai funkcijai antro aukšto fachverkinės konstrukcijos ertikio sienose įrengiami langai patalpų apšvietimui.

Projekte numatyta apšiltinti stogo konstrukcijas bei esamą asbestinio šiferio stogo dangą pakeisti falcinė stogo danga. Projektuojamos naujos apsauginės stogo tvorelės. Trečias mansardinis aukštas pritaikomas individualioms amatininkų veikloms. Patalpų apšvietimui planuojama įrengti stoglangius.

Statinio funkcinė paskirtis

Pagal Statytojo pateiktą projektavimo užduotį, Kuršėnų dvaro arklidžių pastate, stiprinant amatininkų verslumą, numatoma įkurti Amatininkų kompetencijų centrą. Pirmo aukšto patalpos ir pastato prieigos būtų pritaikytos edukacijai, amatininkų darbų ekspozicijų patalpos. Čia turėtų įsikurti registratūra, degustacinė patalpa ir pagalbinės/techninės patalpos. Antrą pastato aukštą planuojama pritaikyti muziejinei veiklai, čia atsirastų daugiafunkcinės ekspozicijų ir konferencijų erdvės, įrangos ir eksponatų saugojimo patalpos. Trečiame pastato aukšte numatytos patalpos individualioms amatininkų veikloms su buitinėmis patalpomis.

Lauke aplink arklidę planuojamos poilsio erdvės. Lankytojus prie rytinio fasado pasitiktų meninis akcentas, kuriam šiuo projektu būtų numatyta vieta.

4 SPRENDINIUS PAGRINDŽIANTYS SKAIČIAVIMAI

Automobilių stovėjimo vietų skaičiavimas

Pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 30 lent. apskaičiuojamas Šiaulių rajono savivaldybės Etninės kultūros ir tradicinių amatų centrui reikalingas automobilių stovėjimo vietų skaičius:

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	22	24	0

Kultūros paskirties pastatas				
Eil. nr.	Pastato paskirtis	Minimalus automobilių stovėjimo vietų skaičius (pagal STR 2.06.04:2014)	Pastato rodikliai	Automobilių poreikis (vnt.)
1	Kultūros paskirties pastatai: Muziejai, meno galerijos, parodų rūmai	1 vieta 40 m ² salės ploto	820 m ²	21
Viso:				21 auto.

Elektromobiliai

Pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ 1071 p. Statomų, rekonstruojamų, atnaujinamų (modernizuojamų) ar kapitališkai remontuojamų negyvenamųjų pastatų automobilių saugyklose (nuo 5 ir daugiau automobilių stovėjimo vietų) ne mažiau kaip 20 procentų bendro stovėjimo vietų turi būti užtikrinta galimybė įkrauti elektromobilius.

21 x 0,2=4, t.y. 4 elektromobilių vietos.

Žmonių su negalia stovėjimo vietos.

Bendras reikalingas automobilių stovėjimo vietų skaičius – 21 vnt.

Esant tokiam automobilių stovėjimo vietų poreikiui pagal STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ 1 lentelėje pateiktas privalomas neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietų skaičius

Bendras automobilių stovėjimo vietų skaičius automobilių saugykloje	Minimalus bendras neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietų skaičius	Minimalus A tipo automobilių stovėjimo vietų skaičius iš neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietų skaičiaus
21	2	1

Projektuojamoje automobilių saugykloje turi būti 2 neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietos iš kurių 1 A tipo neįgaliųjų automobilių stovėjimo vieta.

Neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietos įrengiamos arčiausiai įėjimų į pastatą ne didesniu kaip 50 m atstumu.

Dviračių stovėjimo vietų skaičiavimas

Pagal STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai“ 43 lent. apskaičiuojamas reikalingas dviračių stovėjimo vietų skaičius.

DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	23	24	0

Eil. Nr.	Pastatai	Minimalus stovėjimo vietų skaičius
1	Administracinės, visuomeninės įstaigos, biurai	1 vieta 250 m ² pagrindinio ploto

$820 / 250 = 3,29$, t.y. 3 dviračių stovėjimo vietos.

5 APLINKOS APSAUGA

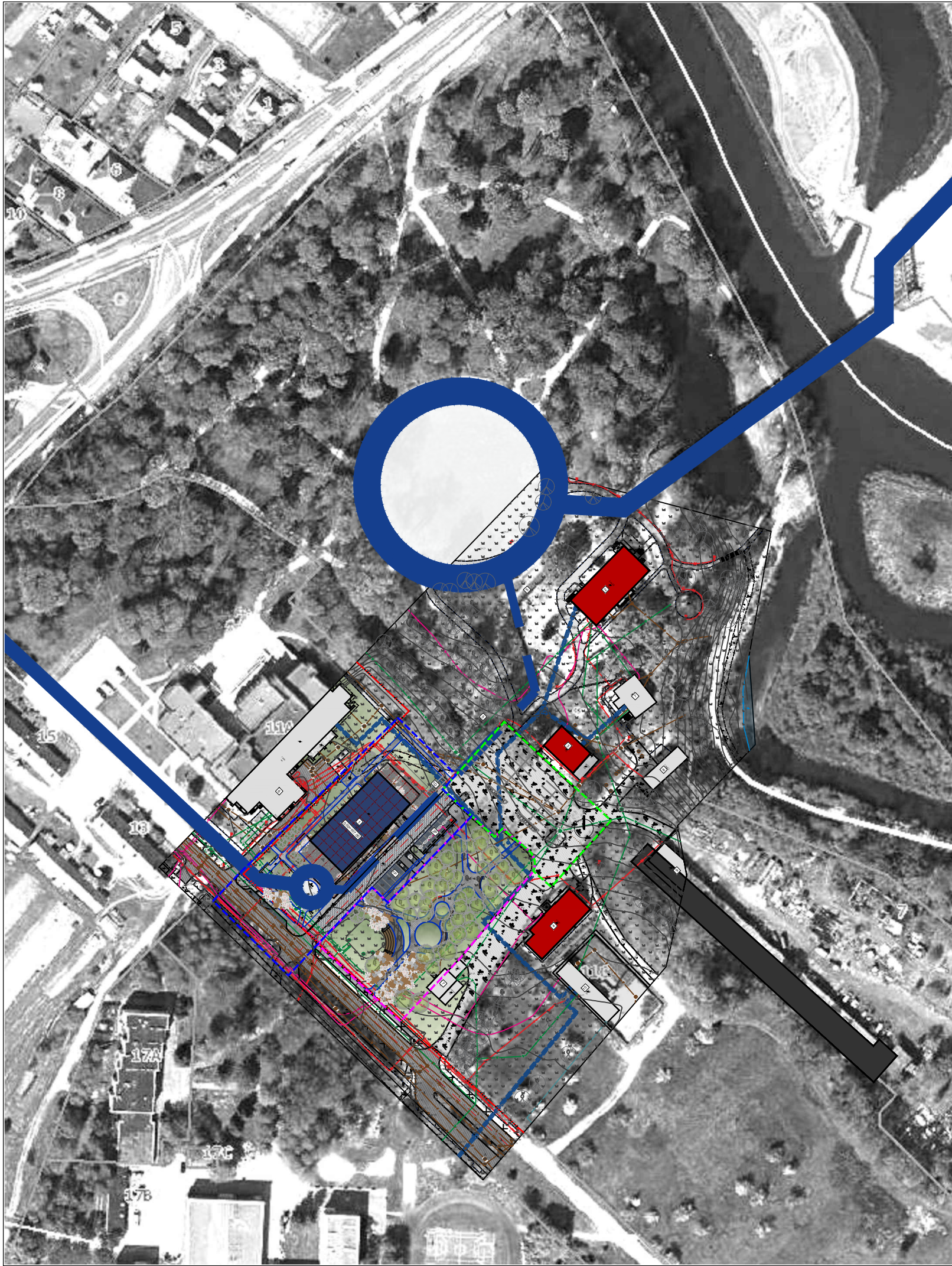
Statybinės atliekos susidarantys remontuojant pastatą, kad neterštų aplinkos ir nesukeltų pavojaus iki statybos darbų pabaigos, kaupiamos ir saugomos aptvortoje teritorijoje, konteneriuose ir kituose uždaroje talpyklose iki jų perdavimo atliekų perdirbėjui.

Projektuojant nebuvo pažeisti trečiųjų asmenų interesai. Projektas parengtas pagal parengtą topografinę nuotrauką, galiojančius normatyvinius statybos techninius reglamentus bei statinio saugos ir paskirties norminius aktus, naujų statybinių medžiagų bei technologijų panaudojimo rekomendacijas. Projektas atitinka projekto rengimo dokumentus, teritorijų planavimo dokumentus, esminius statinio ir statinio architektūros, aplinkos, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių reikalavimus.

Pastabos:

1. Vykdantieji statybos darbus bei statybos darbų priežiūrą specialistai turi turėti reikalingus kvalifikacinius atestatus.
2. Projekto pakeitimai galimi tik suderinus su šio projekto autoriais ir atitinkamomis institucijomis įstatymų numatyta tvarka.
3. Projektas atitinka statybos normas ir taisykles, ekologinius, higienos ir priešgaisrinius reikalavimus.
4. Vykdanti darbus organizacija prieš užsakydama gaminius (ypatingai langus ir duris), dažų spalvas, PVC dangas, plyteles ir kitus gaminius privalo suderinti su Statytoju ir PV.
5. Šio projekto autorinės teisės yra UAB „Aplan“ nuosavybė ir remiantis LR įstatymais, projektas negali būti platinamas be autorių sutikimo.

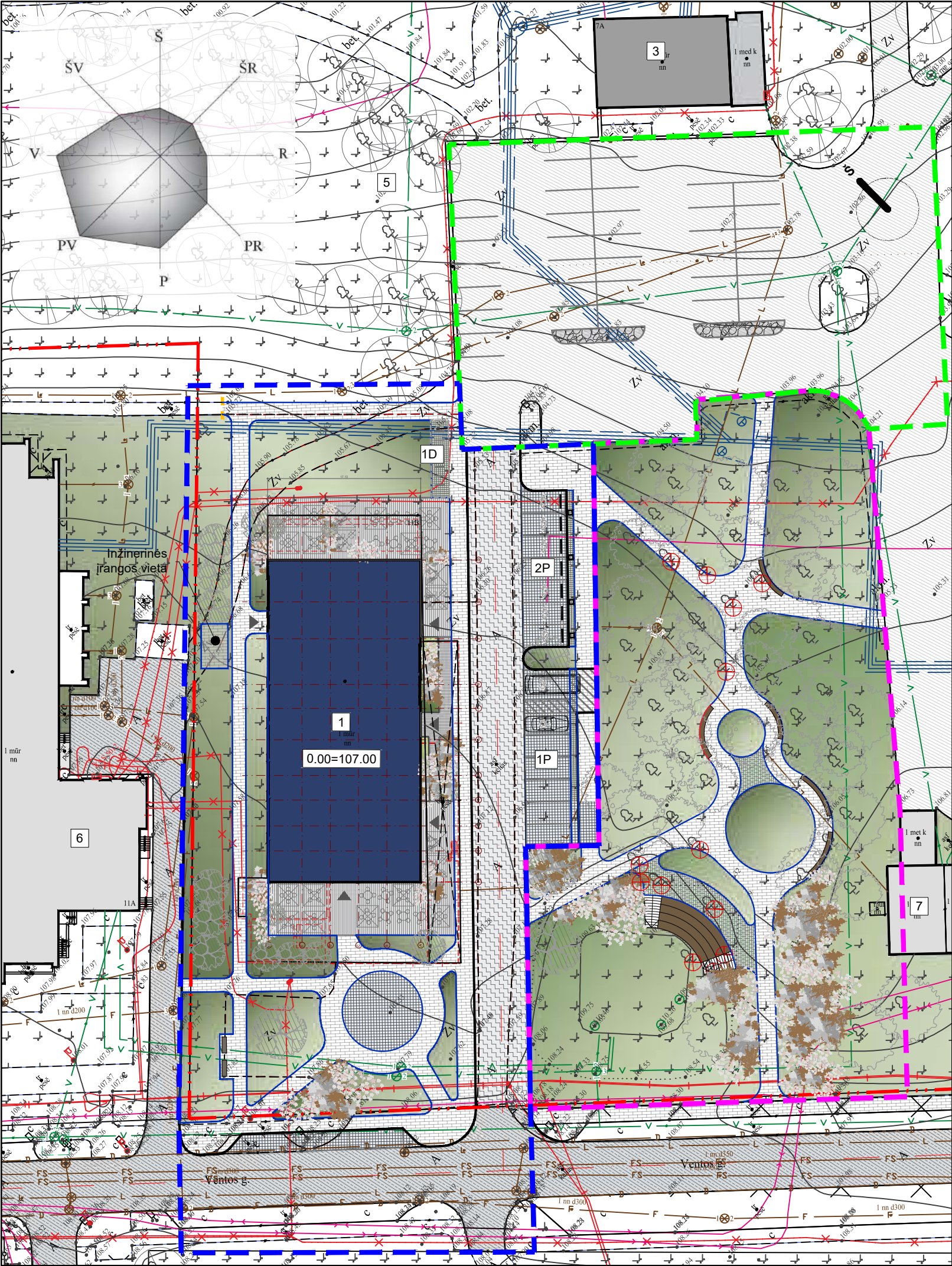
DOKUMENTO ŽYMUO:	LAPAS	LAPŲ	LAIDA
23.662224 -TP-PP-AR	24	24	0



Situacijos išdėstymo schema



ŽYMĖJIMAI			ESAMŲ STATINIŲ EKSPLIKACIJA		
	Projektuojamas sklypas		2	KURŠENŲ DVARO SODYBOS RŪMAI (613)	
	Pastatai		3	KURŠENŲ DVARO SODYBOS OFICINA (31144)	
	Demontuojami vėlyvų remontų metu suformuoti priestatai		4	KURŠENŲ DVARO SODYBOS KARVIDĖ (31145)	
	Veja		5	KURŠENŲ DVARO SODYBOS PARKAS (31149)	
	Medinė terasa		6	ESAMAS PASTATAS - KULTŪROS NAMAI	
	Privažiavimo kelias		7	ESAMI MAŽAAUKŠČIAI GYVENAMIEJI PASTATAI	
	Granito trinkelų pėsčiųjų takų danga		8	ESAMAS ŪKINIS PASTATAS	
	Granito trinkelų automobilių stovėjimo vietų danga		9	ESAMAS GARAŽAS	
	Krūmai/ gėlynas		10	ESAMAS ŪKINIS PASTATAS	
	Esami medžiai		PROJEKTUOJAMŲ STATINIŲ EKSPLIKACIJA		
	Planuojami medžiai				
	Planuojami šalinti medžiai		1	TVARKOMOS KURŠENŲ DVARO SODYBOS ARKLIDĖS (31146)	
	Pagrindinisėjimas		1P	2P	PROJEKTUOJAMOS AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS
	Kitiėjimai		1D	PROJEKTUOJAMA DVIRAČIŲ SAUGYKLA	
	Suoliukas				
	Lauko baldai				
0	2023	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR.	APLAN		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
A1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas	STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA
A1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė			0
	Arch.	Monika Litvinaitė	SITUACIJOS PLANAS M 1:1000		
	Arch.	Kamilė Klimaitė			
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS		DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS LAPŲ
	Šiaulių rajono savivaldybės administracija		23.662224-PP-SP-01		1 1



ŽYMĖJIMAI

- Projektuojamas sklypas
- Pastatai
- Demontuojami vėlyvų remontų metu suformuoti priestatai
- Veja
- Medinė terasa
- Privažiavimo kelias
- Granito trinkelų pėsčiųjų takų danga
- Granito trinkelų automobilių stovėjimo vietų danga
- Krūmai/ gėlynas
- Esami medžiai
- Planuojami medžiai
- Planuojami šalinti medžiai
- Pagrindinis įėjimas
- Kiti įėjimai
- Suoliukas
- Lauko baldai

ESAMŲ STATINIŲ EKSPLIKACIJA

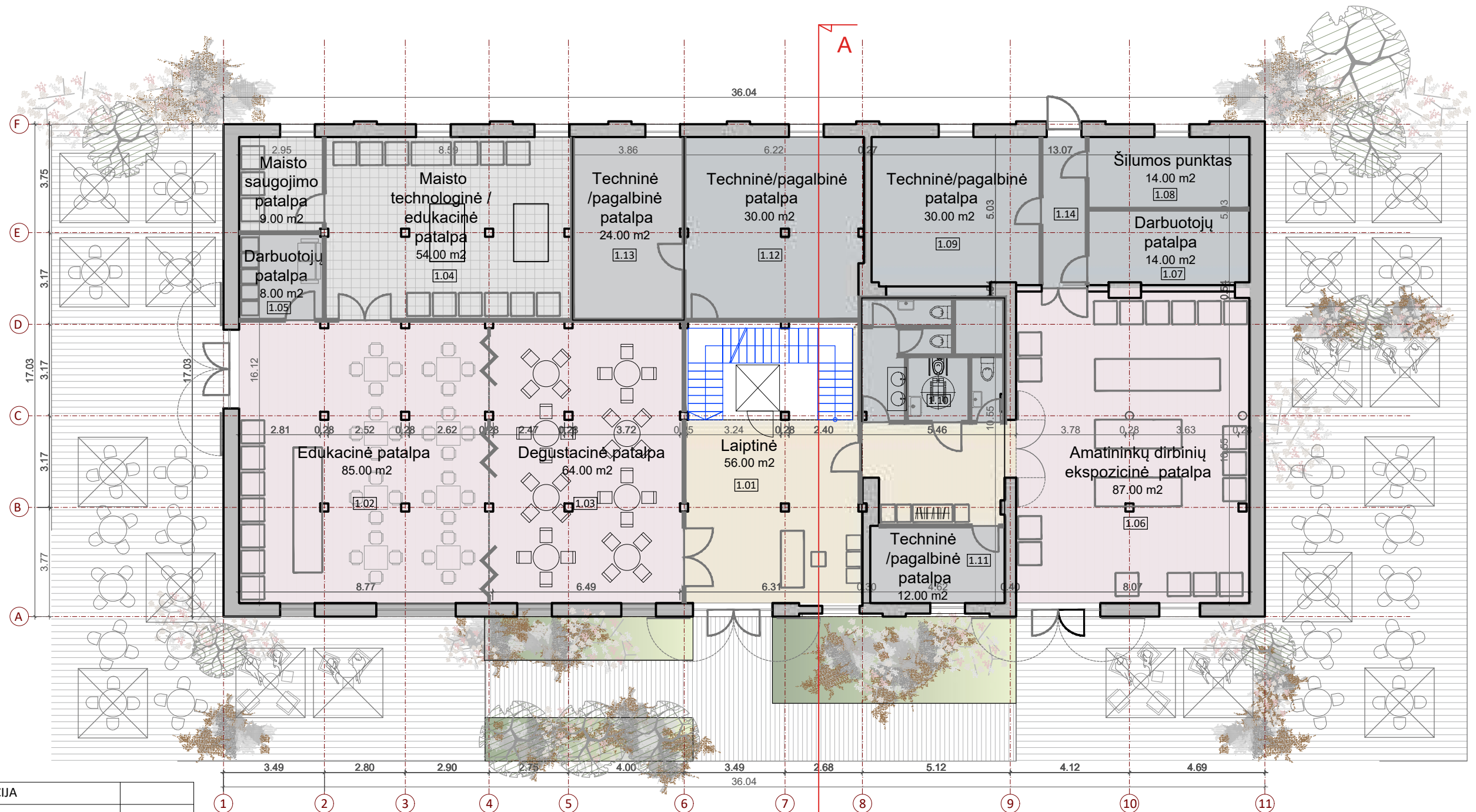
3	KURŠENŲ DVARO SODYBOS OFICINA (31144)
4	KURŠENŲ DVARO SODYBOS KARVIDĖ (31145)
5	KURŠENŲ DVARO SODYBOS PARKAS (31149)
6	ESAMAS PASTATAS - KULTŪROS NAMAI
7	ESAMI MAŽAAUKŠČIAI GYVENAMIEJI PASTATAI

PROJEKTUOJAMŲ STATINIŲ EKSPLIKACIJA

1	KAPITALIŠKAI REMONTUOJAMAS PASTATAS,
1P 2P	PROJEKTUOJAMOS AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS
1D	PROJEKTUOJAMA DVIRAČIŲ SAUGYKLA

- PROJEKTUOJAMA TERITORIJA
- ATSKIŲ PROJEKTU RENGIAMAS TERITORIJOS TVARKYMAS
- ATSKIŲ PROJEKTU (Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto Kuršėnų dvaro sodybos (u.k. KVR. 16057) teritorijoje esančios automobilių stovėjimo aikštelės su privažiuoimu ir paviršinių nuotekų tinklų Ventos g. 7A, Kuršėnų m. Šiaulių r. sav. kapitalinis remontas) TVARKOMA TERITORIJA

0	2023	Projektiniai pasiūlymai
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)
KVAL. PATV. DOK. NR.	A1363 KM 0718 PV Kęstutis Bakanauskas A1729 KM 0982 PDV Eglė Biretienė Arch. Monika Litvinaitė Arch. Kamilė Klimaitė	
KALBOS TRUMP.	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS	STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS
LT	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas
		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS
		SKLYPO PLANAS M 1:500
		DOKUMENTO ŽYMUO
		23.662224-TP-PP-SP.B-02
		LAPAS LAPŲ
		1 1

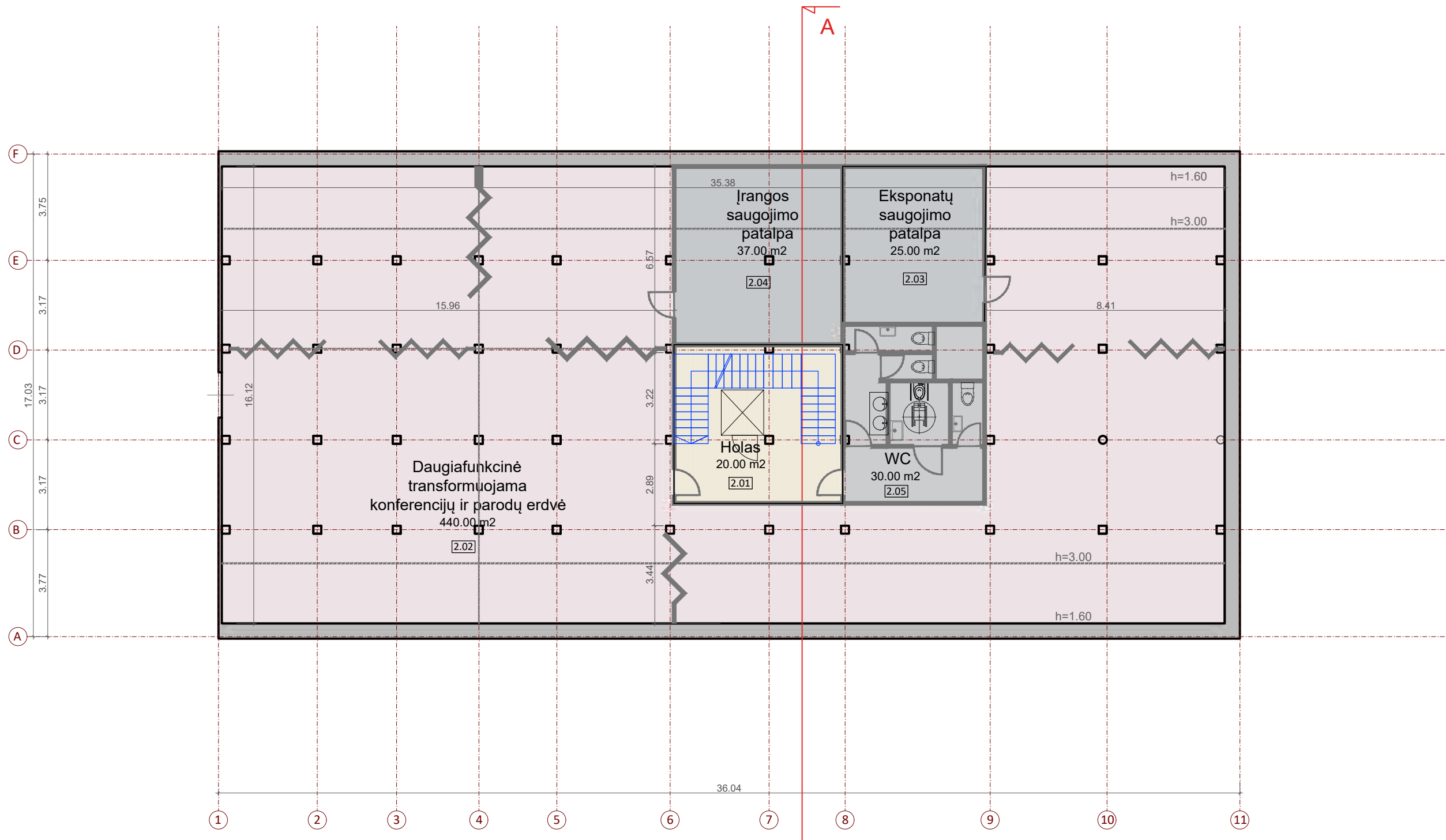


I A. PATALPŲ EKSPLIKACIJA		
PIRMAS AUKŠTAS		
Nr.	Pavadinimas	Plotas
1.01	Holas	56.00
1.02	Edukacinė patalpa	85.00
1.03	Degustacinė patalpa	64.00
1.04	Maisto technologinė / edukacinė patalpa	63.00
1.05	Darbuotojų patalpa	8.00
1.06	Amatininkų dirbinių ekspozicinė patalpa	87.00
1.07	Darbuotojų patalpa	14.00
1.08	Šilumos punktas	14.00
1.09	Techninė/pagalbinė patalpa	30.00
1.10	WC	20.00
1.11	Techninė/pagalbinė patalpa	12.00
1.12	Techninė/pagalbinė patalpa	30.00
1.13	Techninė/pagalbinė patalpa	24.00
1.14	Koridorius	8.00
Iš viso		515.00

PATALPŲ PASKIRTIS

	Tradicinių amatininkų dirbinių parduotuvė
	Holas
	Pagalbinės patalpos

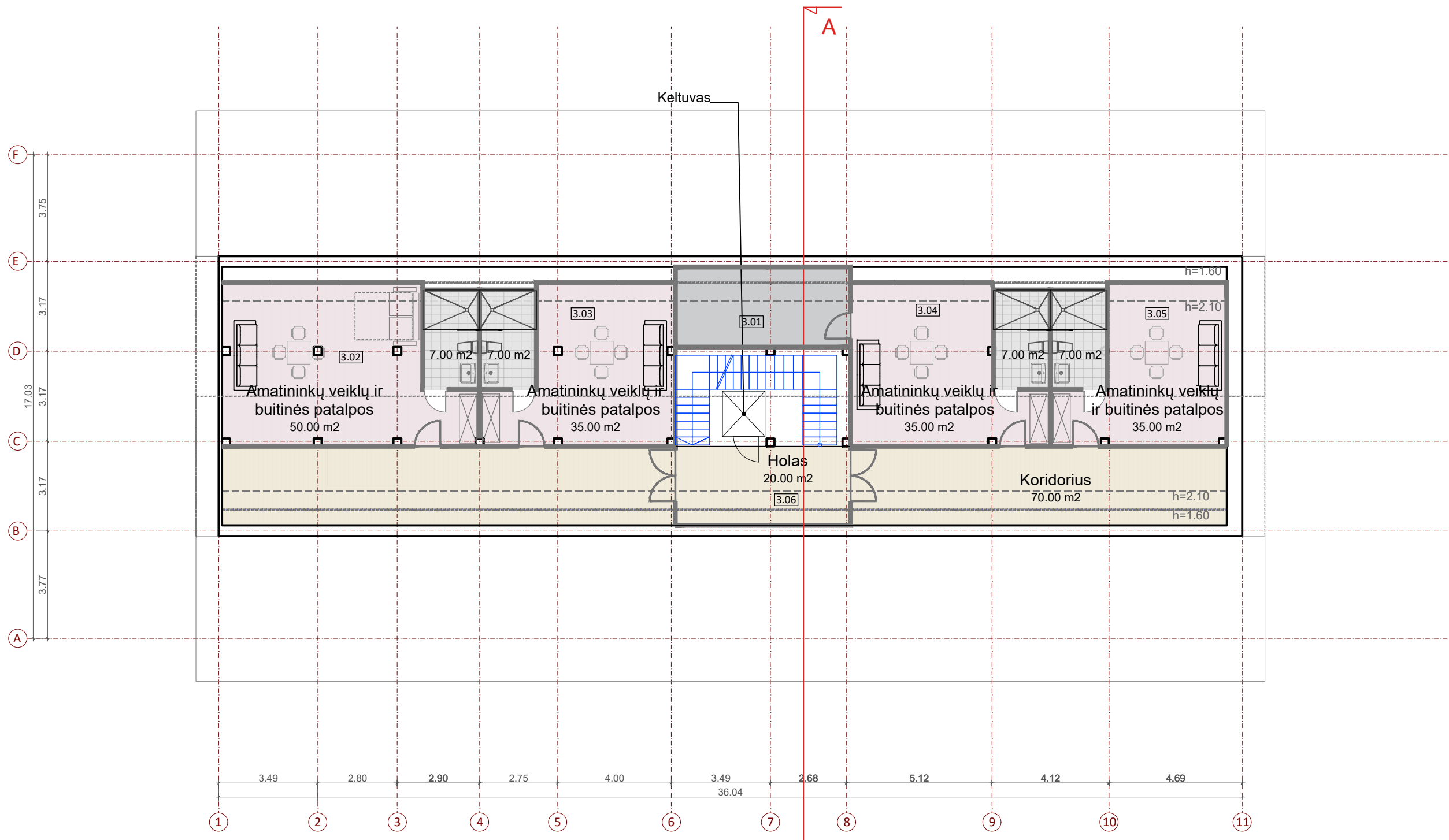
0	2023	Projektiniai pasiūlymai					
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)					
KVAL. PATV. DOK. NR.	 Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@aplan.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas			
A1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA	
A1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė		PIRMO AUKŠTO PLANAS		0	
	Arch.	Monika Litvinaitė					
	Arch.	Kamilė Klimaitė					
KALBOS TRUMP.	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS			DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS	LAPŲ
LT	Šiaulių rajono savivaldybės administracija			23.662224-TP-PP-B-01		1	1



PATALPŲ PASKIRTIS	
	Ekspozicinei funkcijai pritaikytos patalpos
	Holas
	Pagalbinės patalpos

II A. PATALPŲ EKSPLIKACIJA		
ANTRAS AUKŠTAS		
Nr.	Pavadinimas	Plotas
2.01	Holas	20.00
2.02	Daugiafunkcinė transformuojama konferencijų ir parodų erdvė	440.00
2.03	Ekspонатų saugojimo patalpa	25.00
2.04	Įrangos saugojimo patalpa	37.00
2.05	San. mazgas	30.00
	Iš viso	485.00

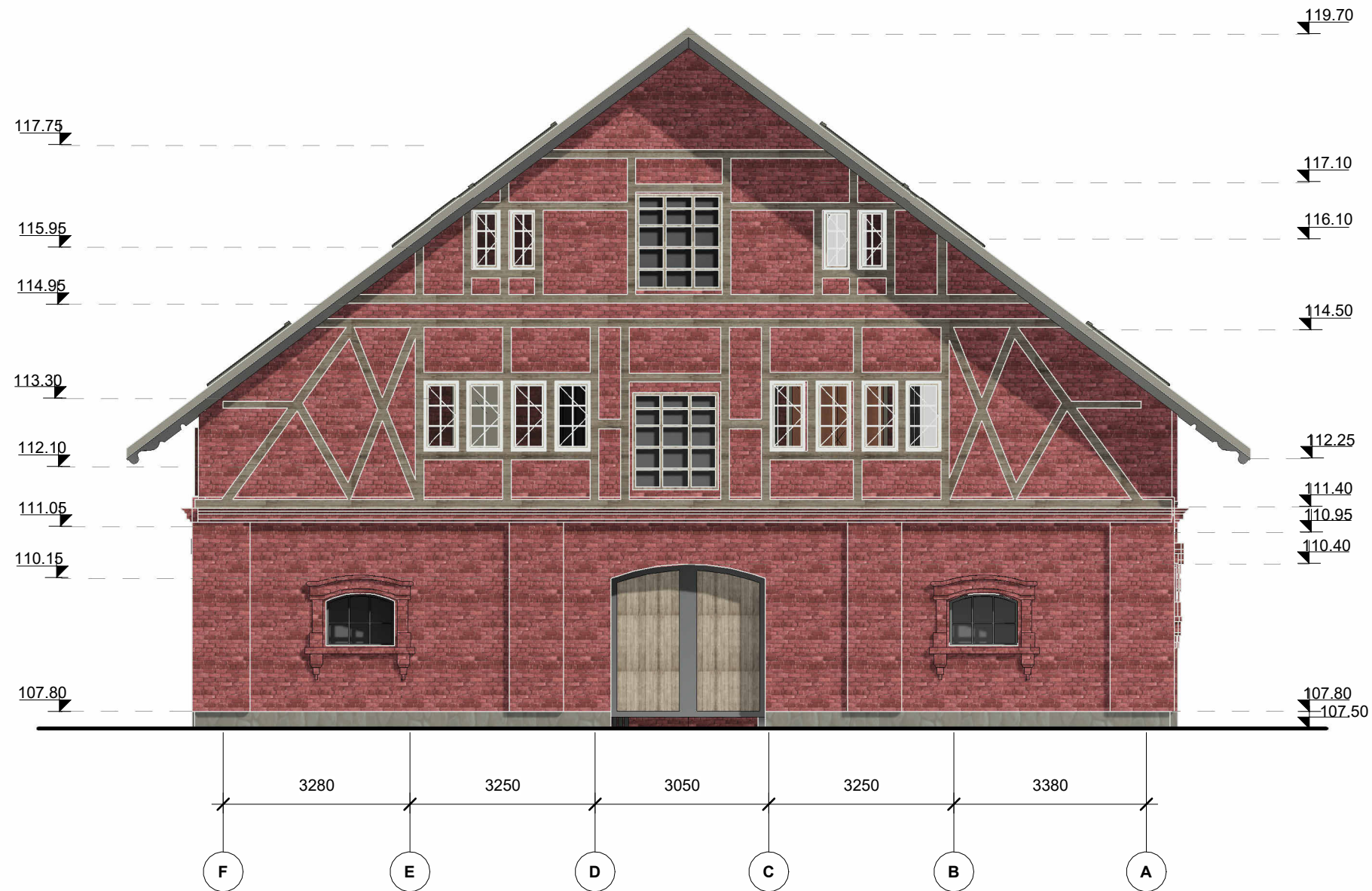
0	2023	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR.	APLAN Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@aplan.lt,		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS		
			Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
			STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA
			ANTRO AUKŠTO PLANAS		0
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS		DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS
	Šiaulių rajono savivaldybės administracija		23.662224-TP-PP-B-02		LAPŲ
					1
					1



PATALPŲ PASKIRTIS	
	Holas
	Amatininkų veiklų ir poilsio patalpos
	Sanmazgai

MANSARDINIO A. PATALPŲ EKSPLIKACIJA		
MANSARDINIS AUKŠTAS		
Nr.	Pavadinimas	Plotas
3.01	Holas	20.00
3.02	Amatininkų veiklų ir buitinės patalpos	50.00
3.03	Amatininkų veiklų ir buitinės patalpos	35.00
3.04	Amatininkų veiklų ir buitinės patalpos	35.00
3.05	Amatininkų veiklų ir buitinės patalpos	35.00
3.06	Koridorius	70.00
Iš viso		245.00

0	2023	Projektiniai pasiūlymai					
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)					
KVAL. PATV. DOK. NR.	 Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@aplan.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas			
A1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA	
A1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė		MANSARDINIO AUKŠTO PLANAS		0	
	Arch.	Monika Litvinaitė					
	Arch.	Kamilė Klimaitė					
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-03		LAPAS 1	LAPŲ 1



Sutartiniai žymėjimai:

- Raudonų plytų mūras
- Skardinė falcinė stogo danga
- Medinės pastato konstrukcijos
- Akmenų mūro pamatas

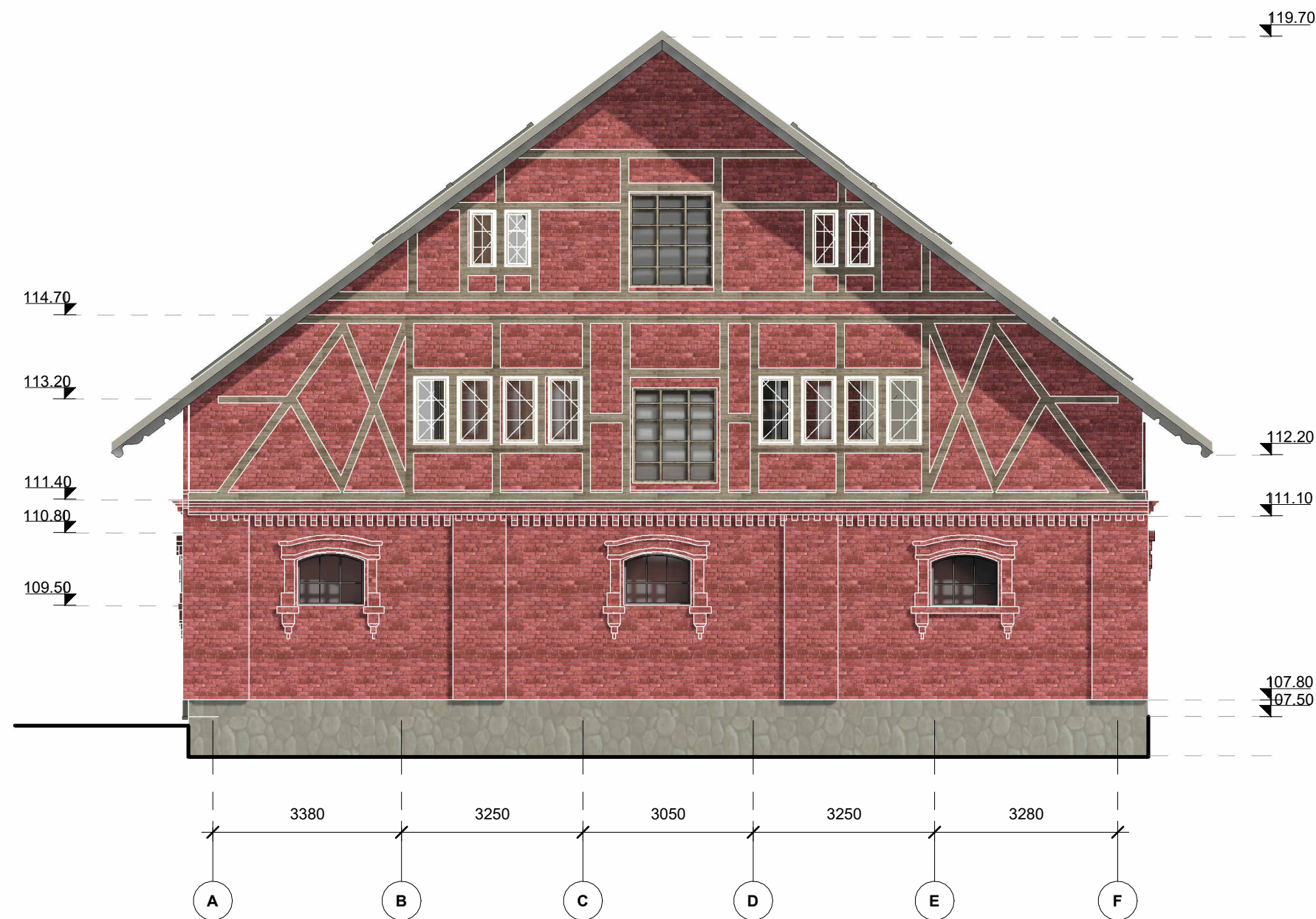
O	2023	Projektiniai pasiūlymai					
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)					
KVAL. PAT. DOK. NR.	 Ulonų g. 2, LT-08240 Vilnius Telefonas: +370 609 79272 El. paštas: info@aplan.lt			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas			
A1363, KM-0817 A 1729 KM_982	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA	
	PDV	Eglė Biretienė				O	
	Arch. asist.	Monika Litvinaitė					
				Fasadas tarp ašių F-A		1 : 100	
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-04		LAPAS 1	LAPŲ 1



Sutartiniai žymėjimai:

- Raudonų plytų mūras
- Skardinė falcinė stogo danga
- Medinės pastato konstrukcijos
- Akmenų mūro pamatas

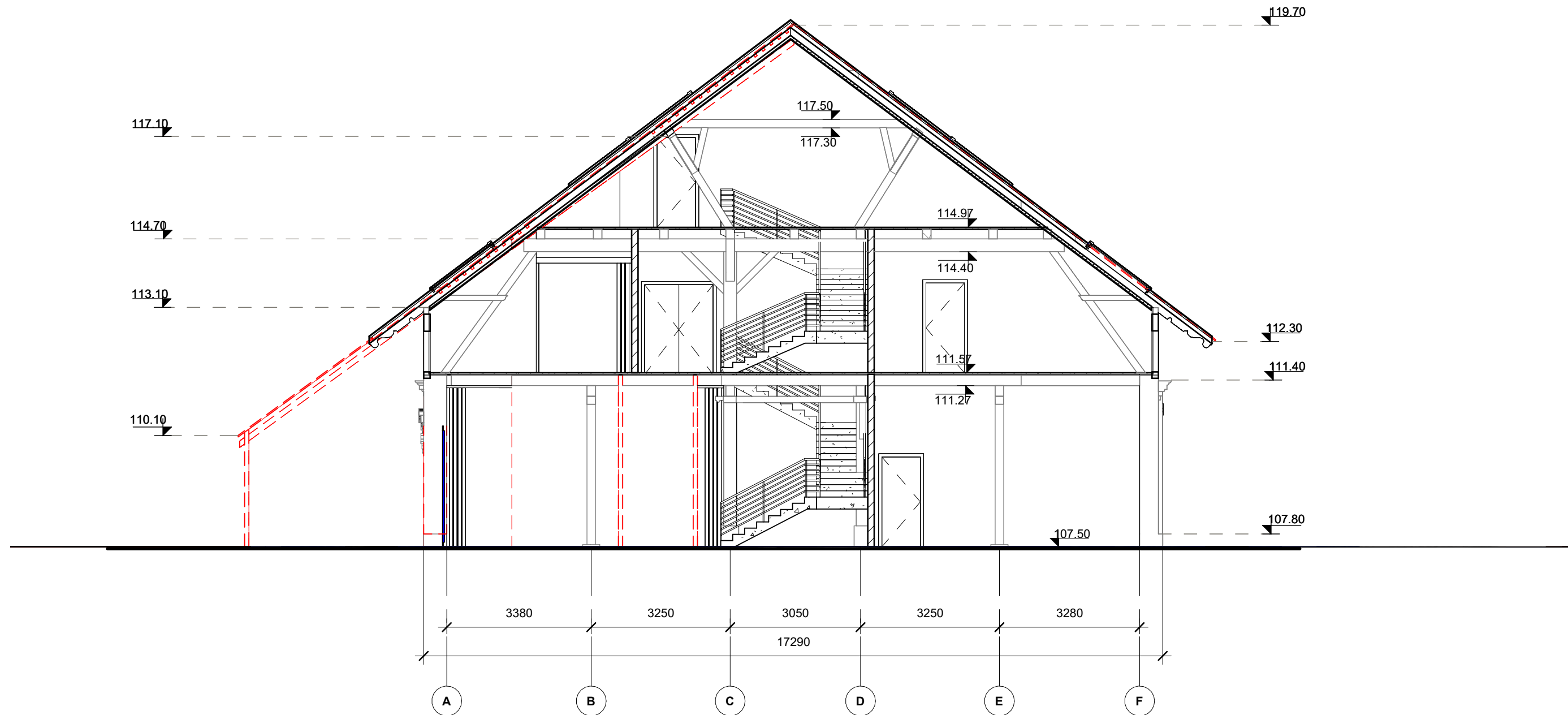
O	2023	Projektiniai pasiūlymai				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)				
KVAL. PAT. DOK. NR.	 Ulonų g. 2, LT-08240 Vilnius Telefonas: +370 609 79272 El. paštas: info@aplan.lt		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS			
			Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas			
			STATINIO NR. PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS			
			Fasadas tarp ašių 11-1 ir 1-11			
			1 : 100			
A1363, KM_0817 A 1729 KM_982	PV	Kęstutis Bakanauskas				
	PDV	Eglė Biretienė			O	
	Arch. asist.	Monika Litvinaitė				
KALBOS TRUMP.	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS		DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS	
LT	Šiaulių rajono savivaldybės administracija		23.662224-TP-PP-B-05		LAPŲ	
					1	
					1	



Sutartiniai žymėjimai:

- Raudonų plytų mūras
- Skardinė falcinė stogo danga
- Medinės pastato konstrukcijos
- Akmenų mūro pamatas

O	2023	Projektiniai pasiūlymai				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)				
KVAL. PAT. DOK. NR.	Ulonų g. 2, LT-08240 Vilnius Telefonas: +370 609 79272 El. paštas: info@aplan.lt			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
A1363, KM-0817 A1729 KM-982	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS	LAIDA	
	PDV	Eglė Biretienė			O	
	Arch. asist.	Monika Litvinaitė				
				Fasadas tarp ašių A-F	1 : 100	
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-06	LAPAS 1	LAPŲ 1



O	2023	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)			
KVAL. PAT. DOK. NR.	APLAN Ulonų g. 2, LT-08240 Vilnius Telefonas: +370 609 79272 El. paštas: info@aplan.lt		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai Ventos g.11B, kapitalinio remonto projektas		
A1363, KM-0817 A1729 KM-982	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS	LAIDA O
	PDV	Eglė Biretienė			
	Arch. asist.	Monika Litvinaitė			
				Pjūvis 1-1	1 : 100
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija		DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-08		LAPAS 1
					LAPŲ 1



0	2023	Projektiniai pasi ūlymai				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo prie žastis (jei taikoma)				
KVAL. PATV. DOK. NR.	MASPRO Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@maspro.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11B, rekonstravimo projektas		
A 1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS Vizualizacija	LAIDA	
A 1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė			0	
	Arch.	Monika Litvinaitė				
	Arch.	Kamilė Klimaitė				
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-09	LAPAS 1	LAPŲ 1



0	2023	Projektiniai pasi ūlymai				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo prie žastis (jei taikoma)				
KVAL. PATV. DOK. NR.	MASPRO Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@maspro.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11B, rekonstravimo projektas		
A 1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS Vizualizacija	LAIDA	
A 1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė			0	
	Arch.	Monika Litvinaitė				
	Arch.	Kamilė Klimaitė				
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-10	LAPAS 1	LAPŲ 1



0	2023	Projektiniai pasi ūlymai				
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo prie žastis (jei taikoma)				
KVAL. PATV. DOK. NR.	MASPRO Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@maspro.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11B, rekonstravimo projektas		
A 1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS Vizualizacija	LAIDA	
A 1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė			0	
	Arch.	Monika Litvinaitė				
	Arch.	Kamilė Klimaitė				
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-11	LAPAS 1	LAPŲ 1



0	2023	Projektiniai pasiūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo prie žastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR.	MASPRO		STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS		
	Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@maspro.lt,		Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11B, rekonstravimo projektas		
A 1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas	STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS		LAIDA
A 1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė	Vizualizacija		0
	Arch.	Monika Litvinaitė			
	Arch.	Kamilė Klimaitė			
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS		DOKUMENTO ŽYMUO		LAPAS
	Šiaulių rajono savivaldybės administracija		23.662224-TP-PP-B-12		LAPŲ
				1	1



0	2023	Projektiniai pasi ūlymai			
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo prie žastis (jei taikoma)			
KVAL. PATV. DOK. NR.	MASPRO Telefonas: +37060979 272 El. paštas: info@maspro.lt,			STATINIO PROJEKTO PAVADINIMAS Sandėliavimo paskirties pastato (un. nr. 9191-0004-4013), paskirties keitimo į kultūros paskirties pastatą, Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 11B, rekonstravimo projektas	
A 1363 KM 0718	PV	Kęstutis Bakanauskas		STATINIO NR. IR PAVADINIMAS, DOKUMENTO PAVADINIMAS Vizualizacija	LAIDA
A 1729 KM 0982	PDV	Eglė Biretienė			0
	Arch.	Monika Litvinaitė			
	Arch.	Kamilė Klimaitė			
KALBOS TRUMP. LT	STATYTOJAS IR (ARBA) UŽSAKOVAS Šiaulių rajono savivaldybės administracija			DOKUMENTO ŽYMUO 23.662224-TP-PP-B-13	LAPAS 1
					LAPŲ 1



KVALIFIKACIJOS A T E S T A T A S

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Nr. A 1363

Kęstutis Bakanauskas

yra atestuotas

**Statinio projekto, statinio projekto vykdymo priežiūros,
statinio projekto architektūrinės dalies,
statinio projekto architektūrinės dalies vykdymo priežiūros,
statinio projekto architektūrinės dalies ekspertizės vadovas**

Statinių rūšys: pastatai ir inžineriniai statiniai
Statinių kategorija: ypatingi statiniai

Lietuvos architektų rūmų pirmininkė



Daiva Bakšienė

Architektų profesinio atestavimo komisijos
2016 m. rugpjūčio mėn. 25 d. posėdžio protokolas Nr. 116



LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALISTO KVALIFIKACIJOS ATESTATAS

2020-12-08 Nr. 0718
(data)

Kęstutis Bakanauskas

(atestuoto specialisto vardas, pavardė)

Tvarkybos darbų projektų rengimas ir vadovavimas projektavimui – architektūrinio paveldo tvarkybos darbų projektavimas.

Tvarkybos darbų projektų vykdymo priežiūra ir vadovavimas tvarkybos darbų projektų vykdymo priežiūrai – architektūrinio paveldo tvarkybos darbų projektų sprendinių įgyvendinimo priežiūra

(nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos veikla (-os) ir specializacija (-os))

Lietuvos Respublikos kultūros ministras

Simonas Kairys

(vardas ir pavardė)

(parašas)

A 0718



LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

**NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO
APSAUGOS SPECIALISTO
KVALIFIKACIJOS ATESTATAS**

2021-10-27 Nr. 0982
(data)

Eglė Biretienė

(atestuoto specialisto vardas, pavardė)

Tvarkybos darbų projektų rengimas ir vadovavimas projektavimui – architektūrinio paveldo tvarkybos darbų projektavimas.

Tvarkybos darbų projektų vykdymo priežiūra ir vadovavimas tvarkybos darbų projektų vykdymo priežiūrai – architektūrinio paveldo tvarkybos darbų projektų sprendinių įgyvendinimo priežiūra

(nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos veikla (-os) ir specializacija (-os))

Lietuvos Respublikos kultūros ministras

A. V.

Simonas Kairys

(vardas ir pavardė)

(parašas)

A 0982

TECHNINĖ UŽDUOTIS

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
	I. Bendra informacija apie pirkimo objektą	
1.	Statytojas (Užsakovas)	Šiaulių rajono savivaldybės administracija
2.	Pirkimo objektas	Projektiniai pasiūlymai Techninio projekto parengimas Projekto vykdymo priežiūros paslaugos
3.	Projekto pavadinimas	Arklidžių pastato, esančio Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 13, tvarkybos ir pritaikymo EKTAC vykdomoms veikloms techninio projekto parengimas ir projekto vykdymo priežiūra
4.	Statinio adresas	Šiaulių r. sav., Kuršėnai, Ventos g. 13
5.	Statinių grupės sudėtis	–
6.	Statinio (-ių) ar statinių grupės paskirtis ir bendrieji (techniniai ir paskirties) rodikliai	Sandėliavimo, pastato bendras plotas 1675 m ²
7.	Statinio statybos rūšis	Statinio kapitalinis remontas
	Statinio kategorija	Ypatingasis statinys
9.	Esamos statinio konstrukcijos, jų konstrukcijos, jų funkcinė paskirtis	Esamos statinio konstrukcijos blogos būklės. Sienos mūro. Laikančios kolonos, perdanga, stogo konstrukcija – medis.
10.	Duomenys apie statytojo turimus ar numatomus įsigyti įrenginius ir statybos produktus	–
11.	Lėšų dydis projekto realizavimui	Numatoma skirti apie 5 000 000 eurų (be PVM) statybos rangos darbams, realizuojant projekto sprendinius.
	II. Perkamų paslaugų apimtis ir trukmė	

12.	Perkamų paslaugų apimtis:	bendroji; sklypo sutvarkymas (sklypo planas); architektūros; konstrukcijų; kultūros paveldo tvarkybos dalis; gamybos (paslaugų) technologijos; susisiekimo; vandentiekio ir nuotekų šalinimo; šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo; elektrotechnikos; elektroninių ryšių (telekomunikacijų); apsauginės signalizacijos; gaisro aptikimo ir signalizavimo; procesų valdymo ir automatizacijos; šilumos gamybos ir tiekimo; gaisrinės saugos; pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo; statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo;
12.1.	projektavimo paslaugos	Projektavimą atlikti pagal Statybos įstatymo, STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus: prisijungimo sąlygų užsakymas, projektinių pasiūlymų parengimas, projekto parengimas, projekto derinimų atlikimas, statybą leidžiančio dokumento gavimas, projekto vykdymo priežiūra.
12.2.	kitos paslaugos, susijusios su projektavimo paslaugomis	užsakyti ir gauti topografinių, geologinių tyrinėjimų dokumentus, atlikti esamų statinių statybinius tyrinėjimus;
12.3.	projekto vykdymo priežiūra	kartu perkama projekto vykdymo priežiūros paslauga, ataskaitų teikimas užsakovui vieną kartą per mėnesį.
13.	Paslaugų teikimo pradžia ir trukmė	Pradžia po sutarties pasirašymo. Trukmė aštuoni mėnesiai. Paslaugos suteikimu laikomas statybą leidžiančio dokumento gavimas.
III. Reikalavimai projektavimo paslaugoms		
14.	Projekto rengimo dokumentams taikomi teisės aktai, normatyviniai statybos techniniai dokumentai, normatyviniai statinio saugos ir paskirties dokumentai, teritorijų planavimo dokumentai.	Projektavimo dokumentai turi atitikti privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus, o jais grindžiami sprendiniai suderinti su teritorijos infrastruktūros plėtra. Vadovaujantis Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdanč žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinto Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 (aktualios redakcijos) 2 priedo 15.1 p., techniniame projekte turi būti numatyta, kad statyboje naudojamos statybinės medžiagos atitiktų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIII skyrius „Statybinės medžiagos“).
15.	Funkciniai (paskirties) ir naudojimo (eksploataciniai) reikalavimai statiniui (statinių grupei)	Statinio paskirtis – kultūros.

16.	Aplinkosaugos, sveikatos, saugomos teritorijos ir nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės apsaugos reikalavimai	Projektavimo dokumentai turi atitikti privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus.
17.	Universaliojo dizaino principų taikymo reikalavimai	Optimalus dydis ir erdvė – tinkamas erdvių, statinių ir produktų plotis, aukštis, dydis; kompleksiskumas – aplinka turi kuo daugiau ir įvairių reikalingų elementų, padedančių aplinką padaryti prieinamą įvairių funkcinių galimybių žmonėms, vartotojų įtraukimas – universalus dizainas kuriamas tampriai bendradarbiaujant su vartotojų grupėmis ar jų atstovais. Įėjimas į pastatą turi būti suprojektuotas taip, kad būtų aiškiai matomas, įėjimas pritaikytas visoms socialinėms grupėms, neišskiriant neįgaliųjų.
18.	Techniniai, kokybiniai (estetiniai, komforto, energinio naudingumo, triukšmo lygio ir t.t.) reikalavimai pagal statinio projekto sprendinių dalis	Energinio naudingumo nemažesnė kaip B klasė
19.	Nurodymai sprendinių derinimui, jų pritarmui ir pan.	Sprendinius derinti su statytoju.
20.	Pageidaujami ekonominiai rodikliai	–
21.	Statinio ar statinių grupės projektavimo ir statybos eiliškumas	Statinio projektavimo eiliškumas pagal STR 1.04.04:2017
22.	Projektavimo procesų valdymas ir automatizacija	–
23.	Reikalavimai projekto rengimo dokumentų kalbai (-oms)	Lietuvių kalba.
24.	Nurodymai statinio projekto dokumentų komplektavimui, informinimui ir pateikimui	Dokumentų rinkinių skaičius – 3 kompl., elektroninė laikmena.
25.	Ekspertizės atlikimas	Bus atliekama viso projekto ekspertizė. Statinio projekto ekspertizę organizuos Statytojas, o Projektuotojas privalės pataisyti projektą pagal ekspertizės akte nurodytas pagrįstas privalomas pastabas.

PIRKIMO VYKDYTOJO PATEIKIAMAI DUOMENYS IR DOKUMENTAI

/Pirkimo vykdytojas, priklausomai nuo projektavimo etapo, pateikia projektuotojui privalomuosius dokumentus. Dokumentų, būtinų projektui rengti kiekis priklauso nuo statinio paskirties, statybos vietos, sudėtingumo, poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai bei kt. Žemiau pateikiamas sąrašas dokumentų, kuriuos pateikti projektuotojui yra pirkimo vykdytojo pareiga, tačiau gali būti nurodoma, kad kai kuriuos iš tų dokumentų privalės gauti pats projekto rengėjas ir tai išvardinama Techninės užduoties 12.2 punkte/

Etapas	Pirkimo vykdytojo pateikiami dokumentai	Lapų sk.
Projektiniai pasiūlymai	Žemės sklypo ir statinio statybinių tyrimų dokumentų kopijos. *Statybiniai tyrimai – statinio statybos sklypo (ar, kai reikia, gretimos teritorijos), inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų sklypų (trasų) inžineriniai geodeziniai tyrimai, inžineriniai geologiniai, geotechniniai ir kiti tyrimai; aplinkos, kraštovaizdžio, higieniniai tyrimai; kai rekonstruojamas ar remontuojamas esamas statinys arba pristatomas prie esamo statinio (statant arti jo) naujas statinys, taip pat esamo ir gretimų statinių, kuriems gali turėti įtakos numatomi statybos darbai, tyrimai; esamų pastatų nuosėdžių ir deformacijų stebėjimai	
	Esamo statinio ar jo dalies kadastrinių duomenų bylos kopija	+
	Duomenys apie statytojo pasirinktą gamybos ar paslaugų teikimo technologinį procesą ir įrenginius	
	Atliktos galimybių studijos, tiriamieji darbai	+
	Kiti dokumentai ir duomenys atsižvelgiant į numatomo projektuoti statinio specifiką	
	Kiti dokumentai ir duomenys apie rengiamus projektus, galimai turinčius įtakos Projekto sprendiniams (pvz.: tuo pačiu ar projektai, kurių sprendiniai ribojasi su pirkimo objekto projekto sprendiniais)	
Techninis projektas	Projektiniai pasiūlymai (su visais prie projektinių pasiūlymų nurodytais dokumentais)	
	Žemės sklypo teisinės registracijos Nekilnojamojo turto registre dokumentai arba žemės sklypo nuomos (panaudos) dokumentai	+
	Ištrauka (brėžinys) iš patvirtinto teritorijų planavimo dokumento ir sprendimas apie šio dokumento patvirtinimą	+
	Statinio kadastriniai matavimai	+
	Statinio teisinės registracijos Nekilnojamojo turto registre dokumentai arba statinio nuomos (panaudos) dokumentai	+
	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentai (jeigu jie parengti, kitu atveju užsakomi)	
	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentai (jeigu jie parengti, kitu atveju užsakomi)	
	Sklypo ir inžinerinių statinių už sklypo ribų geodeziniai tyrinėjimai, topografija (jeigu jie parengti, kitu atveju užsakomi)	
	Sklypo ir inžinerinių statinių geologiniai tyrinėjimai (jeigu jie parengti, kitu atveju užsakomi)	
	Prisijungimo prie elektros energijos, šilumos, vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo, dujotiekio, elektroninių ryšių ir kitų inžinerinių tinklų bei susisiekimo komunikacijų sąlygos	
	Specialieji reikalavimai: 1) specialieji architektūros reikalavimai	+
	2) specialieji paveldosaugos reikalavimai kultūros paveldo vertybei ar jos teritorijai, kultūros paveldo statiniui ar kultūros paveldo teritorijoje esančiam statiniui	+
	3) specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos	+
	Žemės sklypo ir (ar) statinio bendrasavininkų sutikimai	
	Duomenys apie perkančiosios organizacijos pasirinktus ar turimus įrenginius ir statybos produktus	
	Kiti dokumentai	

	Bendradarbiavimo sutartys (reikalingos tokiais atvejais, kai projektas bus vykdomas ne vien Statytojui (Užsakovui), bet ir kitam savininkui priklausančiame žemės sklype arba kai projektuojamas statinys priklauso ne vien Statytojui (Užsakovui), bet ir kitam savininkui, pvz.: Savivaldybei ir Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos; Savivaldybei ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir pan.)	
	Servitutinės sutartys	
Darbo projektas	Techninis projektas (su visais prie projektinių pasiūlymų ir techninio projekto nurodytais dokumentais)	
	Techninio projekto bendrosios ekspertizės aktas	
	Kiti dokumentai	
	Statybą leidžiantis dokumentas	

Duomenys apie turimus arba planuojamus įsigyti įrenginius: Duomenys apie turimus arba planuojamus įsigyti statybos produktus:

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Gamintojas*	Įrenginio eksploatacinės savybės ir taikytina techninė specifikacija	Papildoma informacija
–	–	–	–	–

Eil. Nr.	Statybos produkto pavadinimas	Gamintojas*	Statybos produkto eksploatacinės savybės ir taikytina techninė specifikacija	Papildoma informacija
–	–	–	–	–

REIKALAVIMAI PROJEKTAVIMO PASLAUGŲ SUTEIKIMO REZULTATUI

Projektavimo etapas	Projektuotojo pateikiami dokumentai
Projektiniai pasiūlymai	Aiškinamasis raštas, kuriame nurodoma statinio ar jo dalies statybos vieta, statinio ar jo dalies pagrindinė naudojimo paskirtis (kai keičiama statinio ar jo dalies naudojimo paskirtis nurodoma esama ir būsima paskirtys), statinio techniniai ir paskirties rodikliai, statybos rūšis, projektuojamų statinių sąrašas (jei aprašoma statinių grupė), paaiškinami ir pagrindžiami projektinių pasiūlymų sprendiniai. Jeigu numatyta projektinių pasiūlymų rengimo užduotyje, aiškinamajame rašte pateikiama gamybos ar kitos veiklos rūšies, projektuojamos statinyje, technologinio proceso aprašymas (schema), nuotekų tvarkymo pasiūlymai, atliekų tvarkymo pasiūlymai, orientacinis energinių išteklių (elektros energijos, šilumos, geriamojo vandens, dujų ir kitų išteklių) kiekis ir apsirūpinimo šaltiniai
	Grafinė dalis
	Projektinių pasiūlymų vaizdinė informacija (statinių su gretima urbanistine aplinka vizualizacija (pastatams privaloma) arba maketas)
Techninis projektas	Pateikiama išvardintų dalių projektiniai sprendiniai parengti vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ reikalavimais ir kitais norminiais teisės aktais 1. Bendroji techninio projekto dalis; 2. Sklypo sutvarkymas (sklypo planas); 3. Architektūrinė dalis; 4. Konstrukcijos; 5. Kultūros paveldo tvarkybos dalis;

	6. Technologija; 7. Susisiekimas; 8. Vandentiekis ir nuotekų šalinimas; 9. Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas; 10. Elektrotechnika; 11. Telekomunikacijos; 12. Apsauginė signalizacija; 13. Gaisro aptikimas ir signalizavimas; 14. Procesų valdymas ir automatizacija; 15. Šilumos gamyba ir tiekimas; 16. Gaisrinė sauga; 17. Pasirengimas statybai ir statybos darbų organizavimas; 18. Statinio statybos skaičiuojamoji kaina; 19. Ekonominė projekto dalis.
Projekto vykdymo priežiūra	Pateikiami dokumentai, vadovaujantis STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ reikalavimais ir kitais norminiais teisės aktais

Pirkimo vykdytojas (Statytojas / Užsakovas)

Vardas, pavardė

Parašas

Data

Šiaulių rajono savivaldybės

Etninės kultūros ir tradicinių amatų centro

galimybių studija

Projekto užsakovas:



Šiaulių rajono
savivaldybė



ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ETNINĖS KULTŪROS IR
TRADICINIŲ AMATŲ
CENTRAS

Projekto rengėjai:

JACITIAO + X^{why}
BAULAND

Projektas įgyvendintas

2022 m. rugpjūčio–gruodžio mėnesiais.

Turinys

Įvadas	4	Vizija	23
Projekto procesas	5	Dvaro komplekso vystymas	24
Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto kontekstas	7	Dvaro sodybos komplekso įveiklinimas	25
Pagrindiniai faktai	7	Arklidės architektūros modernizavimo galimybės	34
Kultūrinis kontekstas	9	Įgyvendinimo galimybės	40
Kultūra	9	EKTAC veiklos plėtros galimybės	42
Kultūros paveldas	10	Žinomumo didinimas	42
Gyventojų kultūriniai poreikiai ir lūkesčiai Šiaulių rajone	12	Krašto istorijos puoselėjimas	44
Turizmas Šiaulių rajono savivaldybėje	14	Rekomendacijos	47
EKTAC: istorija ir dabartis	15		
EKTAC misija	16		
EKTAC vizija strateginiuose dokumentuose	18		
EKTAC veikla	19		
Apibendrinimas	22		

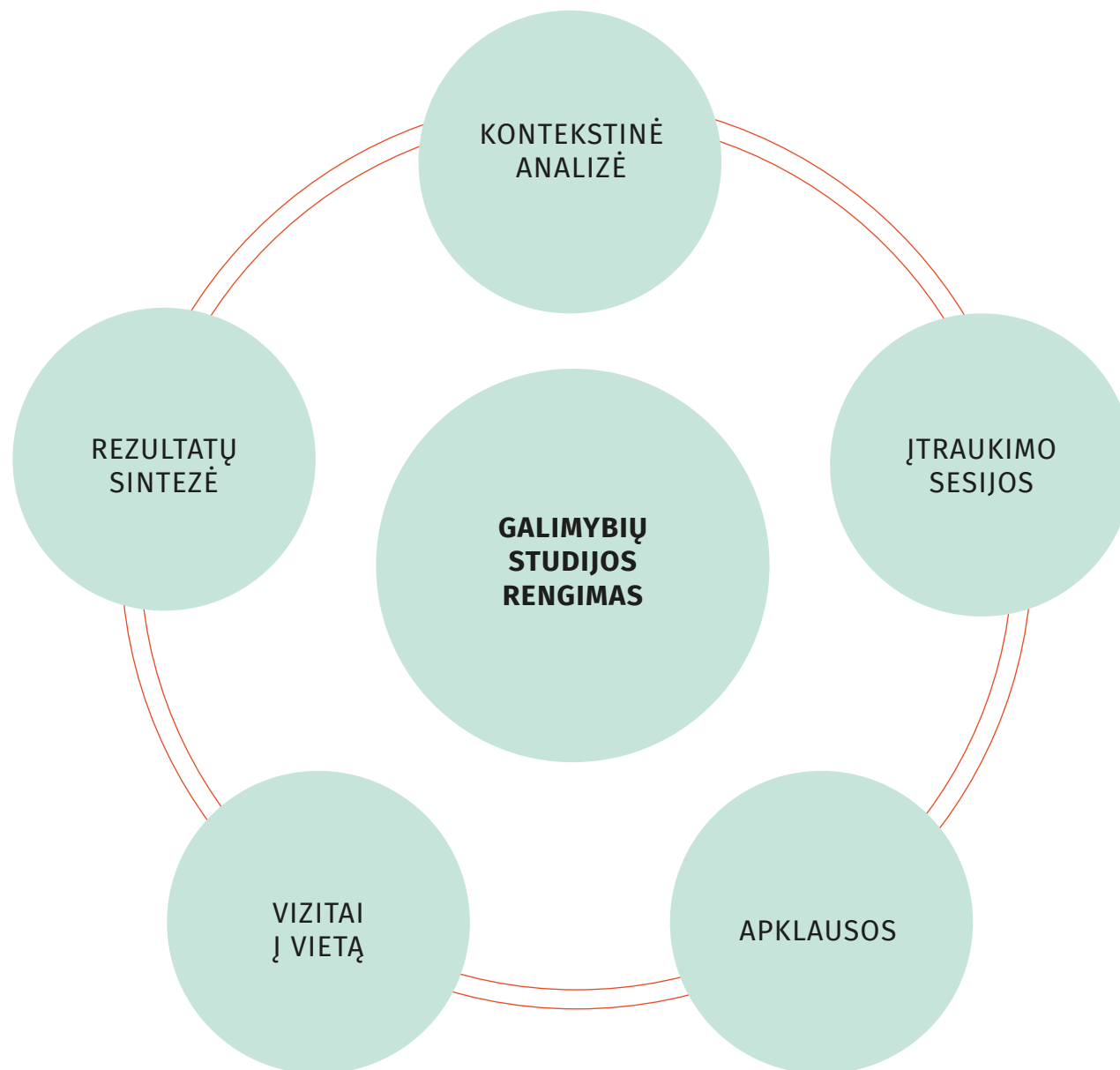
Įvadas

Galimybių studijos tikslas – pasiūlyti kryptis ir konkrečias priemones sėkmingai Šiaulių rajono savivaldybės Etninės kultūros ir tradicinių amatų centro (toliau – EKTAC) veiklai, įskaitant:

- paslaugų plėtrą
- etninės kultūros, tradicinių amatų, dvaro kultūros sklaidą
- muziejinių vertybių kaupimą ir aktualizavimą
- paslaugų, atitinkančių kultūros ir turizmo poreikius Šiaulių regione, įgyvendinimą

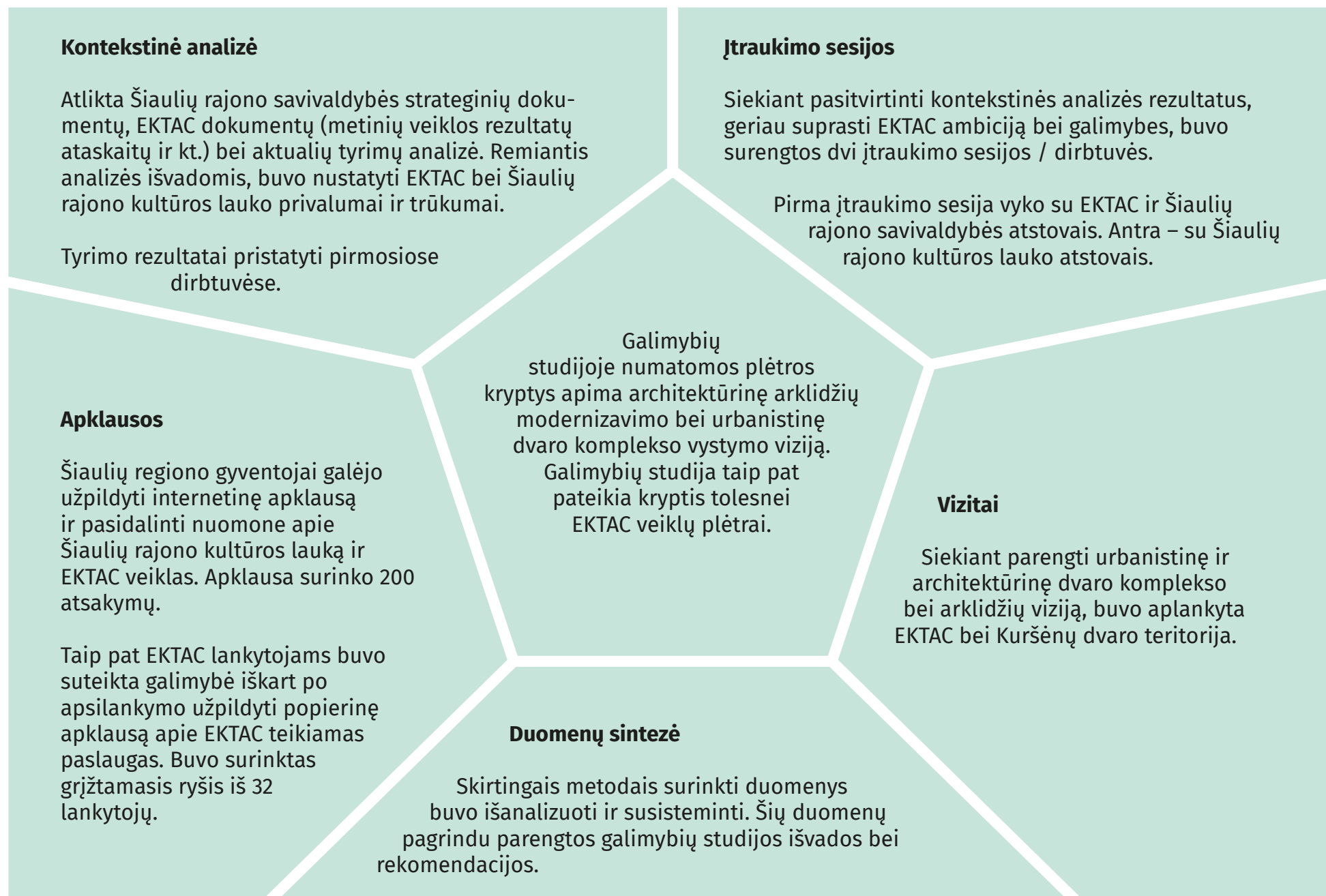
Galimybių studijos objektas – EKTAC – yra įsikūręs Kuršėnų dvare, Kuršėnuose. EKTAC, įkurtas 2006 m., pastaruoju metu žengia į naują etapą, lemiantį naujos plėtros krypties ir galimybių paieškos poreikį. 2021 m. liepos 6 d. po restauracijos buvo atidarytas Kuršėnų dvaro rūmų pastatas, atvėręs naujas galimybes ir erdves EKTAC renginiams muziejinei bei kitoms veikloms. 2022 m. Šiaulių rajono savivaldybė taip pat įsigijo buvusių dvaro karvidžių (oficialiuose dokumentuose nurodoma kaip arklidės; toliau – arklidės) pastatą, kuris ateityje taip pat taps EKTAC dalimi. Šiame kontekste rengiama galimybių studija suteikia progą permąstyti dabartines EKTAC veiklas ir nustatyti ateities ambiciją. Studijoje analizuojamas EKTAC kontekstas, pateikiama dvaro komplekso urbanistinė vizija, arklidžių architektūros modernizavimo bei tolesnė viso centro veiklų vizija.

Projekto procesas



Rengiant galimybių studiją, buvo pasitelkta tarpdisciplininė prieiga, jungianti humanitariniuose ir socialiniuose moksluose taikomus metodus su architektūrinės bei urbanistinės vizijos formavimu. Galimybių studijos rengimas susidėjo iš keleto etapų – kontekstinės analizės, įtraukimo sesijų, apklausų, vizitų į vietą ir rezultatų sintezės.

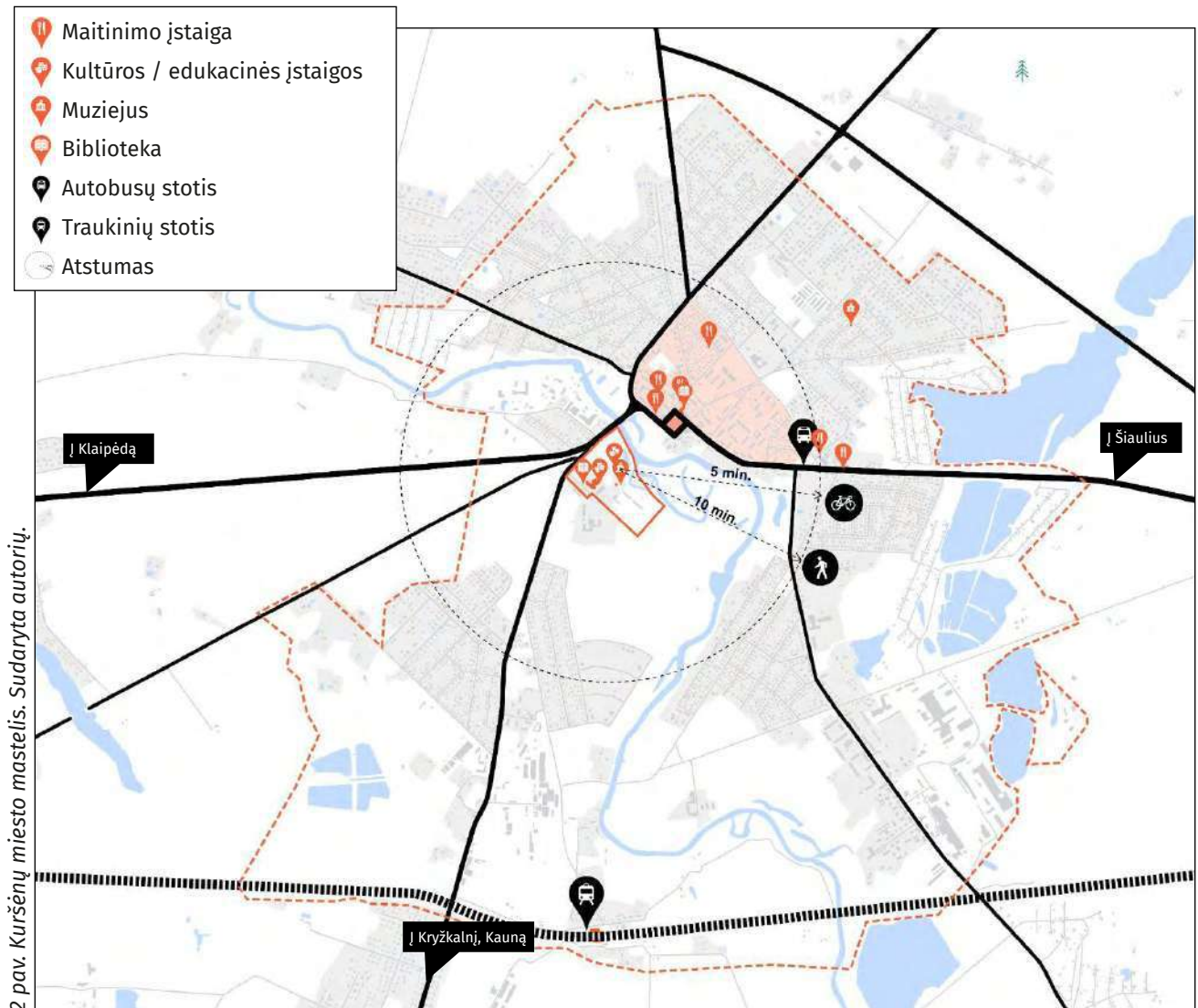
1 pav. Metodai, taikyti rengiant galimybių studiją. Sudaryta autorių.



Šiaulių rajono ir Kuršėnų miesto kontekstas

Pagrindiniai faktai

EKTAC yra įsikūręs Kuršėnų miesto centrinėje dalyje. Kuršėnų centrinę dalį kerta kelias, jungiantis Šiaulius ir Klaipėdą. Arčiausias didmiestis šalia Kuršėnų yra Šiauliai, nutolę 27,8 km atstumu. Susisiekimas tarp Šiaulių ir Kuršėnų gan geras – Kuršėnų centre yra autobusų stotis, o 2,7 km atstumu nuo EKTAC yra traukinių stotis.



2022 m. liepos 1 d. duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybėje gyveno 40 449 gyventojai; iš jų 10 675 gyventojai gyveno vieninteliame Šiaulių rajono savivaldybėje esančiame mieste – Kuršėnuose¹. Kiti didesni miesteliai Šiaulių rajone: Gruzdžiai, Meškuičiai, Kužiai, Kairiai, Šakyna, Kurtuvėnai, Bazilionai².

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Šiaulių rajono savivaldybėje 0–15 metų amžiaus asmenys sudarė 14,9 %, darbingo amžiaus asmenys – 62,1 %, o pensinio amžiaus asmenys – 23,0 % visų gyventojų³.

Nedarbo lygis Šiaulių rajono savivaldybėje 2022 m. rugsėjo 1 d. nuo visų darbingo amžiaus žmonių siekė 8,6 %⁴. Kuršėnų mieste veikia kelios ugdymo įstaigos, trečiojo amžiaus universitetas, yra įsikūręs Šiaulių rajono turizmo ir verslo informavimo centras.

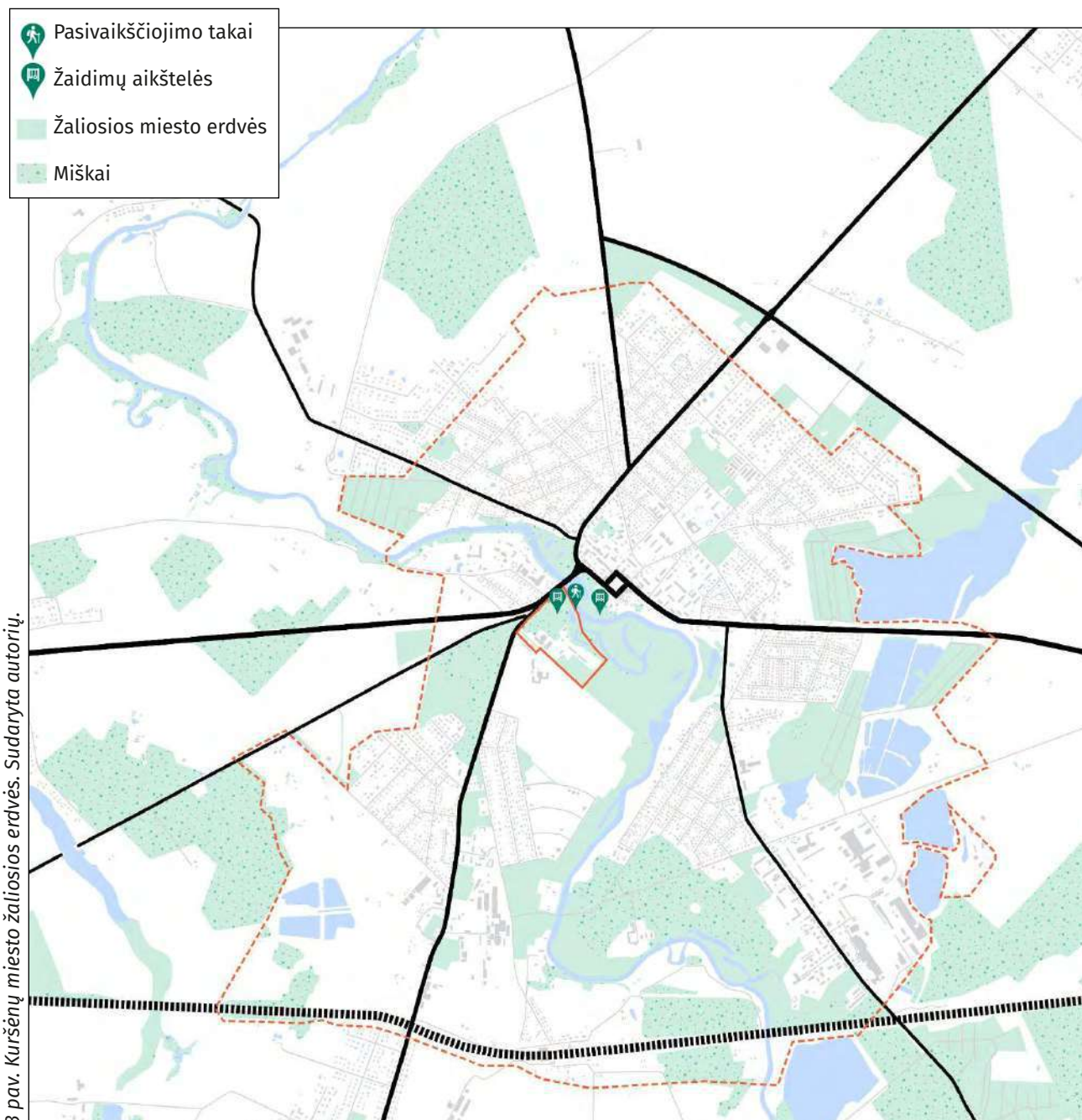
Kuršėnai ir EKTAC yra apsupti gražios natūralios gamtos, per centrinę miesto dalį teka Ventos upė.

¹ Lietuvos statistikos departamentas.

² Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras. *Faktai ir skaičiai*. Prieiga per internetą: <https://www.siauliurajonas.lt/info/faktai-ir-skaiciai/> (žiūrėta: 2022 m. rugsėjo 19 d.).

³ Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams.

⁴ Užimtumo tarnyba. *Situacija darbo rinkoje: naujausia apžvalga*. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka2/situacija-darbo-rinkoje-2-2/> (žiūrėta: 2022 m. rugsėjo 19 d.).



Kultūrinis kontekstas

Kultūra

Šiaulių rajone yra puoselėjama etninė kultūra, mėgėjų menas, švietėjiška pramoginė veikla, tenkinami bendruomenių kultūriniai poreikiai, organizuojama profesionalaus meno sklaida. Rajone veikia skirtingos kultūros įstaigos, vaidinančios svarbų vaidmenį rajono kultūros gyvenime. Šiaulių rajono kultūros centras ir jo padaliniai, Šiaulių rajono

viešoji biblioteka bei EKTAC yra pagrindinės įstaigos, formuojančios kultūros paslaugų tinklą Šiaulių rajone.

Šiaulių rajone teikiamos premijos kultūros ir meno veikėjams prisideda prie kultūros puoselėjimo bei vietos kūrėjų skatinimo ir palaikymo. Kai kurios teikiamos premijos yra svarbios

ne tik regioniniu, bet ir nacionaliniu lygmeniu: respublikinė poeto Zigmo Gaidamavičiaus-Gėlės premija teikiama už geriausią metų poezijos debiutą, respublikinė Lauryno Ivinskio premija – už geriausią metų kalendorių; kas trejus metus teikiama Puodžių karaliaus premija. Rajono lygmeniu taip pat gausu paskatų kūrėjams, teikiamos premijos metų kraštotyrininkui bei metų tautodailininkui.

Šiaulių rajone taip pat veikia platus mėgėjų meno kolektyvų tinklas. 2018 m. duomenimis, rajone buvo:



Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centras

- Kultūros centras Kuršėnuose ir 13 filialų Šiaulių rajone.
- Daugiafunkcis centras: etninės kultūros, mėgėjų meną populiarinantys renginiai; meno mėgėjų kolektyvų veikla; pramoginiai, edukaciniai ir kiti renginiai; valstybinių švenčių, atminčių datų minėjimai; vaikų ir jaunimo neformalus ugdymas ir kt. veiklos.
- Naisiuose veikia literatūros muziejus (Šiaulių rajono kultūros centro dalis).



Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka

- 25 kaimo ir viena Kuršėnų miesto Vytauto Vitkausko biblioteka.
- Rengiami knygų pristatymai, literatūros parodos, tautodailininkų kūrybos darbai, akcijos, viktorinos, edukaciniai užsiėmimai, neformaliojo švietimo veiklos ir kt.

- 114 meno mėgėjų kolektyvų
- 1 275 asmenys, dalyvaujantys kolektyvų veikloje
- 145 surengti pasirodymai savo kultūros įstaigose ir 450 – išvykose

Kūrybinių dirbtuvių metu išryškėjo, kad rajone trūksta kultūros kelio, galinčio sujungti skirtingas įstaigas, menininkų rezidencijos bei krašto istoriją pasakojančio muziejaus.

Kultūros paveldas

Šiaulių rajonas išsiskiria turtinga istorija ir kultūros paveldu. Šiaulių rajone ir ypač Kuršėnuose, kur veikia EKTAC, yra stipri amatų kultūra. Kuršėnai garsėja medžio drožėjais, keramikais ir neretai yra tituluojami kaip puodžių sostinė. Kuršėnuose taip pat gyveno ir dirbo Laurynas Ivinskis – pirmojo lietuviško kalendoriaus leidėjas.

Šiaulių rajone yra¹:

- 386 pavieniai nekilnojamojo kultūros paveldo objektai
- 47 kompleksai
- 167 į kompleksą įeinantys objektai
- 1 vietovė (Gruzdžių miestelio istorinė dalis)

Šiaulių rajone yra 4 vėjo bei 3 vandens malūnai, 11 piliakalnių (Romučių, Rekčių, Šilėnų, Luponių, Jurgaičių, Bubių, Girnikų, Kurtuvėnų, Vainagių). Didžiąją nekilnojamojo kultūros paveldo objektų dalį sudaro senosios kapinės ir kitos laidojimo vietos (daugiau nei 200 objektų).

¹ Kultūros vertybių registras, 2022 m. rugsėjo duomenys.

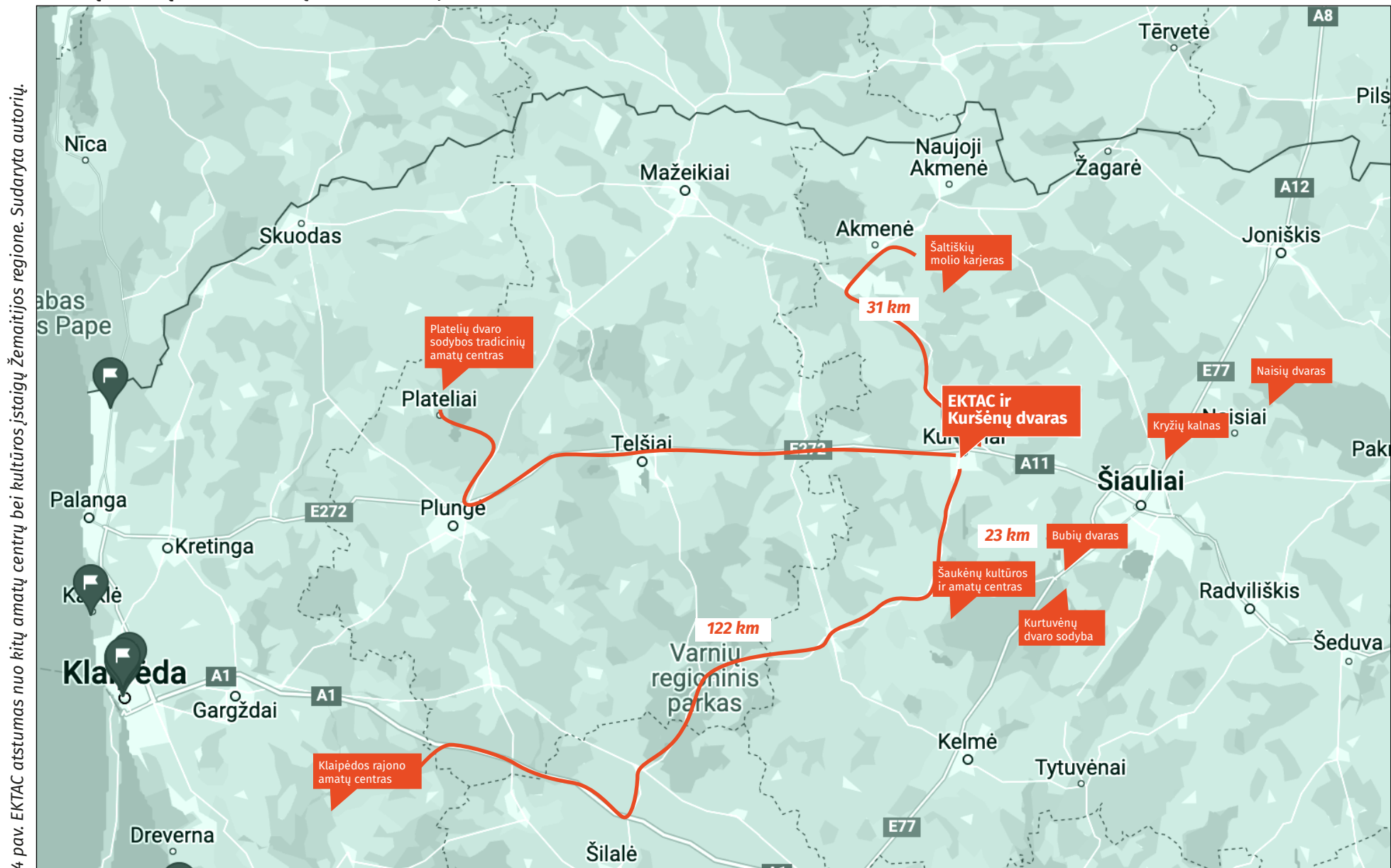
Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų pasiskirstymas pagal tipą:

- 271 memorialinis
- 128 architektūriniai
- 64 sakraliniai
- 8 inžineriniai
- 72 istoriniai
- 44 etnokultūriniai
- 31 archeologinis

Rajone taip pat yra 12 dvaro sodybų; dauguma jų nėra įveikintos. Kuršėnų dvaras išsiskiria iš kitų Šiaulių rajone esančių dvarų sodybų veiklą įvairove bei sutvarkyta aplinka². Kitos sutvarkytos ir lankymui atviros dvaro sodybos: Naisių dvaras, kuriame veikia literatūros muziejus, vyksta įvairūs renginiai bei edukacijos, Bubių dvaras, kuriame veikia viešbutis ir mini SPA, bei Kurtuvėnų dvaras su parku. Kurtuvėnų dvaro arklidėse veikia Gyvojo žirgo muziejus, kempingas „Kurtuvėnai“, įrengtos tinklinio, kroketo, vaikų žaidimų aikštelės. Dvaro ofisinės pastatė įsikūrusi regioninio parko direkcija, dvaro ratinėje veikia Kurtuvėnų regioninio parko lankytojų centras ir ekspozicija „Kraštovaizdžio įvairovė“, svirne – meno galerija.

² Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams bei Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro informacija.

Aplink Kuršėnus yra ir daugiau veikiančių dvarų bei amatų centrų, kurie nutolę iki 120 km spinduliu.

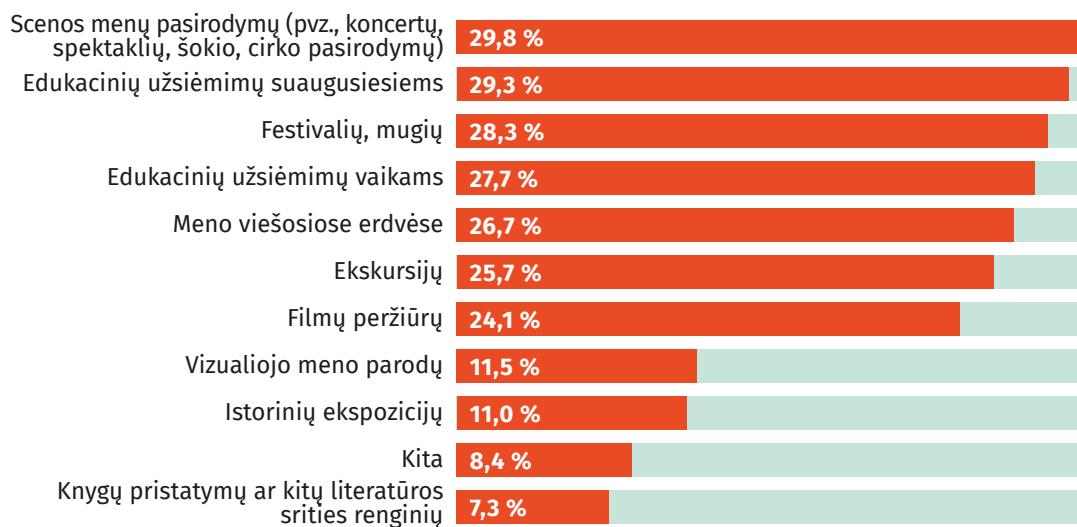


Gyventojų kultūriniai poreikiai ir lūkesčiai Šiaulių rajone

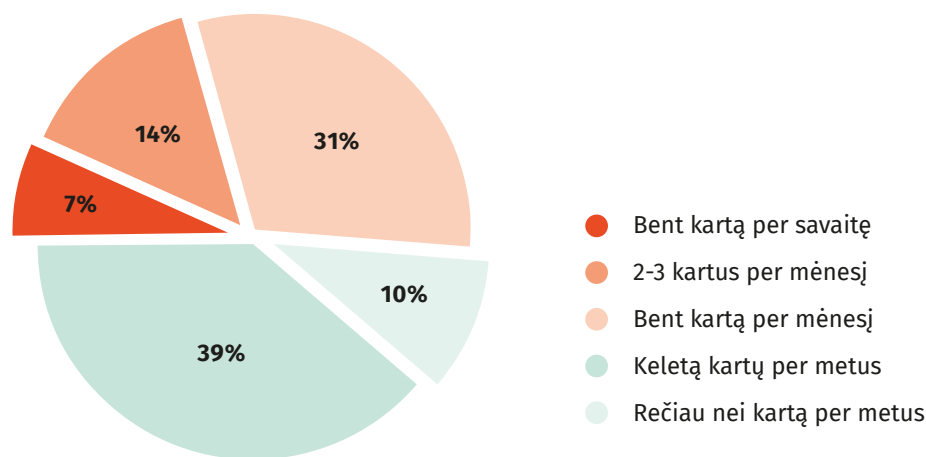
Analizuojant Šiaulių rajono ir Šiaulių miesto gyventojų poreikius kultūrinėms veikloms, matyti, kad dabartinis teikiamų paslaugų laukas tenkina tik iš dalies. Tik pusė (49,7 %) apklausos respondentų teigė, kad Šiaulių rajone vyksta pakankamai jų poreikius atitinkančių kultūrinių veiklų (renginių, ekskursijų, parodų ir pan.).

Šiaulių rajono gyventojams labiausiai trūko scenos menų pasirodymų (pavyzdžiui, koncertų, spektaklių, šokio, cirko pasirodymų), edukacinių užsiėmimų suaugusiems bei festivalių ir mugių. Kuršėnų gyventojų poreikiai nedaug skyrėsi nuo bendro Šiaulių rajono konteksto. Jiems labiausiai trūko scenos menų pasirodymų (koncertų, spektaklių, šokio, cirko pasirodymų) – 36,4 %, festivalių, mugių – 33 % bei edukacinių užsiėmimų vaikams – 27,3 %.

Remiantis apklausos duomenimis, pusė (51 %) Šiaulių rajono ir Šiaulių miesto gyventojų kultūrinėje veikloje dalyvavo bent kartą per mėnesį ar dažniau.

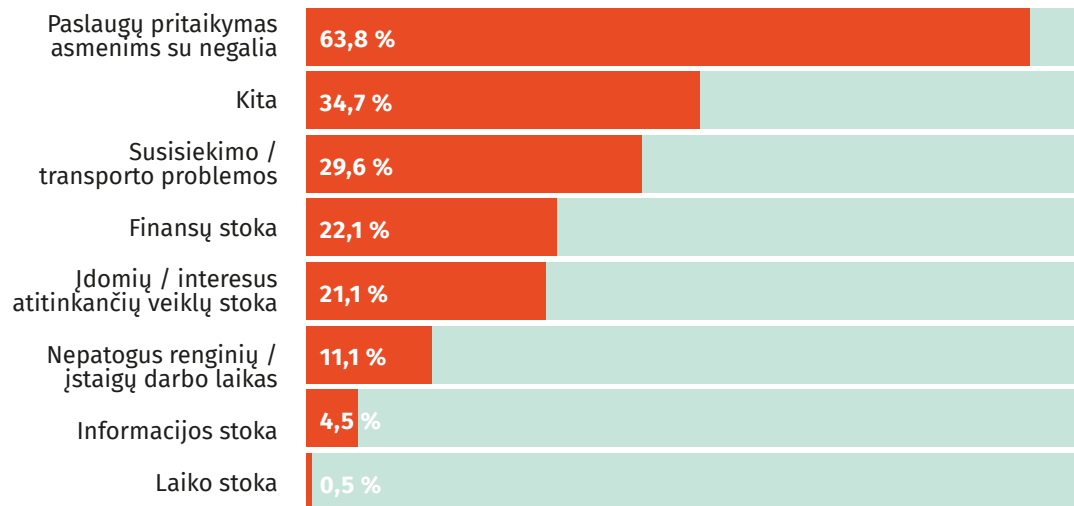


5 pav. Atsakymai į klausimą „Kokių kultūrinių veiklų jums labiausiai trūksta Šiaulių rajone? Pasirinkite iki 3 svarbiausių atsakymų variantų.“
Sudaryta autorių.



6 pav. Atsakymai į klausimą „Kaip dažnai dalyvaujate kultūrinėje veikloje (renginiuose, ekskursijose, parodose ir pan. ar savanoriškai kultūros įstaigose)?“
Sudaryta autorių.

Pagrindinis iššūkis, su kuriuo susiduria didžioji dalis Šiaulių rajono gyventojų siekdami dažniau dalyvauti kultūrinėse veiklose, buvo laiko stoka (63,8 %). Kiti svarbūs iššūkiai – informacijos stoka (34,7 %) bei nepatogus renginių / įstaigų darbo laikas (29,6 %).



7 pav. Atsakymas į klausimą „Su kokiais iššūkiais susiduriate norėdami dalyvauti kultūrinėse veiklose? Pasirinkite iki 3 svarbiausių atsakymų variantų.“

Turizmas Šiaulių rajono savivaldybėje

2021 m. Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centre (šalia Kryžių kalno) apsilankė 42 633 lankytojai, iš kurių 55 % (23 368) buvo iš Lietuvos¹. Tarp užsienio turistų daugiausia buvo atvykusiųjų iš Vokietijos (5 634), Latvijos (2 599), Lenkijos (1 661), Prancūzijos ir Monako (1 472) bei Danijos (1 273). Šis turistų skaičius buvo keliskart mažesnis nei priešpandeminiais metais. Palyginti su 2021 m. statistiniais duomenimis, 2019 m. turizmo centre apsilankė 7,6 karto daugiau lankytojų (324 357).

Kryžių kalne besilankančių turistų skaičius rodo neišnaudotą turizmo potencialą Šiaulių rajone, kuriuo galėtų pasinaudoti ir EKTAC. Kryžių kalnas yra pagrindinis užsienio turistų traukos centras Šiaulių rajone, o EKTAC užsienio lankytojų beveik nesulaukia. Viena iš priežasčių – Šiaulių rajone nėra išvystyto lengvo ir patogaus susisiekimo tarp skirtingų lankytinų objektų, kurie vieni nuo kitų gerokai nutolę. Taip pat trūksta skirtingus objektus integruojančių kultūros programų ir kelių².

Be jau minėto Kryžių kalno, kiti turizmo traukos objektai Šiaulių rajone yra EKTAC, Kurtuvėnų dvaras su parku bei Literatūros muziejus, veikiantis Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centro Naisių filiale³. Populiariausios lankytinos vietos tarp apklaustų Šiaulių rajono gyventojų taip pat išlieka Kuršėnų dvaras, Kryžių kalnas bei Kuršėnuose esančių kitų lankytinų objektų tinklas (L. Ivinskio pėsčiųjų tiltas, Šiaulių rajono viešoji biblioteka. L. Ivinskio aikštė, Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, kapinės). Mažesnius muziejus lankyti norintiems žmonėms nepatogumų sukelia nepatogios tokių muziejų darbo valandos, apribotos lankymo galimybės (pavyzdžiui, iš anksto susitarus). Šiaulių rajone gausu nekilnojamųjų kultūros vertybių bei gamtos turizmui palankių išteklių (dvi upės, miškai).

Šiaulių rajono turizmo plėtros strategijoje 2022–2028 metams Kuršėnų miestas yra įvardijamas kaip viena iš daugiausia turizmo plėtros potencialo turinčių vietovių⁴. Miestas ypač garsėja keramikos

tradicijomis – Kuršėnai žinomi kaip puodžių sostinė, čia renkami puodžių karaliai. Kuršėnus garsina ir „Kuršėnų“ vyniotinis. Šiaulių rajono Turizmo ir verslo informacijos centras siūlo įvairius kelionių po Kuršėnų kraštą maršrutus, ekskursijas Kuršėnų mieste. Kuršėnuose esančių lankytinų objektų gausa lemia lankytinos vietos patrauklumą.

Deja, pastebima, kad turizmo plėtrai Šiaulių rajone ir Kuršėnų mieste trukdo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei kaimo turizmo sodybų stygius, turizmo sezoniškumas, integruotos dviračių takų infrastruktūros trūkumas, vientiso rajono įvaizdžio turizmo srityje stoka bei nepakankamas šiuolaikinių skaitmeninių technologijų panaudojimo lygis.⁵

1 Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro 2021 m. lankytojų statistika. Prieiga per internetą: https://www.siauliu-rajonas.lt/data/ckfinder/files/2021_metu_.pdf (žiūrėta: 2022 m. rugsėjo 19 d.).

2 Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams.

3 Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams.

4 Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams.

5 Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams.

EKTAC: istorija ir dabartis

EKTAC, Šiaulių rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, buvo įkurta 2006 m. pertvarkius Kuršėnų dvaro rūmuose anksčiau veikusį Tautodailės ir amatų centrą (įkurtą 2000 m.)¹. 2011–2012 m. dvaro oficina buvo rekonstruota ir pritaikyta EKTAC veiklai. 2020–2021 m. buvo restauruojamas dvaro rūmų pastatas, kuris vėl atvėrė duris lankytojams 2021 m. liepos 6 d.

XIX a. pradžioje pastatyta Kuršėnų dvaro sodyba turi turtingą istoriją. Kuršėnų dvaras yra vienintelis išlikęs amžiną leno teisę² turėjęs dvaras Lietuvoje, kurio nuosavybės forma ir valdų dydis nuo 1564 m. iki 1922 m. išliko beveik nepakitęs³. Dvarą pirmiausia valdė Despot-Zenovičių, o nuo 1631 m. iki Pirmojo pasaulinio karo – Gruževskių giminė.

Kuršėnų dvaras – vertingas medinės dvarų architektūros palikimas Šiaulių rajone⁴. Prie tuometinio dvaro pertvarkymo 1811 m. buvo pasitelkti ir medžio meistrai iš Rytrūsių⁵. XIX a. dvaras itin suklestėjo: buvo pastatyta sūrių gamykla, ūkis perorientuotas į grynakraujų galvijų auginimą⁶. 1831 m. sukilimo metu Kuršėnai tapo svarbiu punktu – mieste įvyko paskutinis Lietuvos sukilėlių vadų pasitarimas.

1 Tautinis paveldas. Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras. Prieiga per internetą: <https://www.tautinispaveldas.lt/katalogas/siauliu-rajono-savivaldybes-etnines-kulturos-ir-tradiciniu-amatu-centras/> (žiūrėta 2022 m. rugsėjo 19 d.).

2 Leno teisė – turtas priklauso giminei iki tol, kol yra gyvų paveldėtojų.

3 Kultūros vertybių registras. Kuršėnų dvaro sodyba. Prieiga per internetą: <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/b9dd14ff-6293-458b-8f0f-1acb013159f0> (žiūrėta: 2022 m. rugsėjo 19 d.).

4 Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams, Šiauliai. 2021 m., p. 16.

5 Lietuvos dvarų enciklopedija. ALGIMANTAS: Vilnius, 2017 m.

6 Lietuvos dvarų enciklopedija. ALGIMANTAS: Vilnius, 2017 m.

Kuršėnų dvaro sodybos rūmai – valstybės saugomas kultūros paveldo objektas, 1992 m. įrašytas į Kultūros vertybių registrą (objekto kodas 613). Dvaro sodybos rūmai yra Kuršėnų dvaro komplekso dalis (objekto kodas 16057), kurį taip pat sudaro dvaro sodybos oficina, karvidė, arklidė, pietryčių kumetynas, šiaurės vakarų kumetynas bei sodybos parkas. Dvaro kompleksas yra saugomas dėl savo architektūrinių, kraštovaizdžio bei želdynų vertingųjų savybių.

EKTAC išskirtinumo suteikia ir tai, kad jis yra vienintelis tradicinės kultūros ir amatų centras Šiaulių rajone.



8 pav. Kuršėnų dvaro sodybos rūmai. EKTAC nuotrauka.

EKTAC misija

EKTAC veikla grindžiama bendražmogiškomis vertybėmis bei tautos tradicijomis, tenkina gyventojų, nepriklausomai nuo jų tautybės, politinių pažiūrų, lyties, amžiaus, religijos, profesijos ir kitų požymių, poreikius.¹ EKTAC tikslai: tenkinti bendruomenės kultūrinius poreikius; supažindinti rajono bendruomenę su tradicine liaudies kultūra, senaisiais amatais, dvarų kultūra, Kuršėnų dvaro istorija; skatinti tradicinių amatų perimamumą ir sklaidą bei tautinio paveldo produktų populiarumą; skleisti žinių apie pirmojo lietuviškojo kalendoriaus sudarytoją Lauryną Ivinskį bei skatinti visuomenę domėtis kalendoriaus istorija².

EKTAC savo veiklas pritaiko prie įvairių tikslinių grupių (vaikų, jaunimo, senjorų, asmenų su negalia ir kt.) poreikių. EKTAC veiklos vystomos keliomis pagrindinėmis kryptimis:

¹ Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centro nuostatai.

² Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centro nuostatai, patvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T-16.

Tautinio paveldo, tradicinių amatų ir etninės kultūros puoselėjimas bei sklaida

Edukaciniai užsiėmimai / neformalusis ugdymas

Renginiai (renginiai miesto bendruomenei, tradicinės šventės, paskaitos ir seminarai, parodos, koncertai ir kt.)

Muziejinė veikla

Kalendoriaus istorijos sklaida

Dvaro kultūros sklaida

Tautinio paveldo ir tradicinių amatų saugojimas

Centre yra puoselėjami skirtingi amatai: puodininkystė, medžio drožyba, juostų audimas ir pynimas, margučių marginimas, vilnos vėlimas, pynimas iš vytelių ir šiaudų. Centras vienija

skirtingus amatininkus, sudaro jiems sąlygas gaminti ir pristatyti tautinio paveldo produktus. EKTAC taip pat užtikrina nematerialaus kultūros paveldo sąvado rinkimą. Tautinio paveldo ir amatų tradicijos yra populiarinamos įvairių edukacijų, renginių, tradicinių švenčių metu (pavyzdžiui, rengiamos

9 pav. EKTAC vykdomų veiklų tipai. Sudaryta autorius.

tautodailininkų darbų parodos, mokymai „Keramikos dienos“, konferencija „Tradicioniai amatai video įrašuose“, Šiaulių rajono metų tautodailininko ir kraštotyrininko šventė, Žolinės šventė).

Edukacinių užsiėmimų organizavimas

Centre rengiami įvairūs edukaciniai užsiėmimai suaugusiems ir vaikams: lipdymo iš molio, vilnos vėlimo, kiaušinių marginimo, juostų pynimo, kalėdinių žaislų varstymo iš šiaudų ir kt. Užsiėmimų kaina vidutiniškai svyruoja nuo 2 iki 5 Eur asmeniui. Centras taip pat yra parengęs įvairių edukacinių programų. Vien 2021 m. parengtos ir įgyvendintos 7 neformalaus vaikų švietimo bei Kultūros paso programos.

Renginių organizavimas

Centre taip pat organizuojami ir kiti, netiesiogiai su tautiniu paveldu susiję, renginiai, skirti rajono bendruomenei. Pavyzdžiui, rūmuose puošama Kalėdų eglė; 2021 m. vyko renginys „Karieta Pelenei“, kurio metu lankytojai buvo kviečiami ornamentuoti moliūgus ir iš jų kurti karietas. Dvaro rūmų patalpose taip pat rengiami koncertai, konferencijos, parodų atidarymai ir kt. veiklos.

Muziejinė veikla

Centras kaupia, tiria, eksponuoja ir saugo kultūrinės vertybės bei jų rinkinius. Kuršėnų dvaro rūmuose taip pat vyksta ekskursijos. Centras rūpinasi krašto istorijos, dainų, papročių rinkimu, kaupimu, sisteminimu ir sklaida. 2021 m. centras parengė 3 kraštotyros darbus.

Kalendoriaus istorijos sklaida

Viena iš centro funkcijų – informacijos apie pirmojo lietuviškojo kalendoriaus sudarytoją Lauryną Ivinskį sklaida bei visuomenės skatinimas domėtis

kalendoriaus istorija. EKTAC turi didelę kalendorių ekspoziciją / archyvą – centre saugoma apie 8 000 skirtingų laikotarpių ir iš skirtingų šalių atkeliavusių kalendorių. EKTAC taip pat teikiama respublikinė Lauryno Ivinskio premija už geriausią metų kalendorių.

Dvaro kultūros sklaida

EKTAC taip pat puoselėja dvaro kultūrą. Dvaro patalpose vyksta kameriniai renginiai, arbatgėriai su tradiciniu „Kuršėnų“ vyniotiniu. Nuo 2021 m. EKTAC valdomas Kuršėnų dvaras yra Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos narys.



10 pav. Arkiškių fasadas. EKTAC nuotrauka.

EKTAC vizija strateginiuose dokumentuose

Vykdydamas veiklą, EKTAC vadovaujasi įvairiais nacionalinio ir regioninio lygmens teisės aktais bei nuostatais. Regioniniu lygmeniu EKTAC veikla yra glaudžiai susijusi su Šiaulių rajono savivaldybės kultūros plėtros programa 2020–2022 metams, Šiaulių rajono savivaldybės strateginiu plėtros planu 2017–2023 metams bei Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams.

Šiaulių rajono savivaldybės kultūros plėtros programa 2020–2022 metams

Nors programoje EKTAC ir Kuršėnų dvaras nėra itin išskiriami, jų veiklai galioja bendri programos tikslai ir uždaviniai bei prioritetinės kultūros plėtros kryptys regione. EKTAC, kaip ir kitos kultūros įstaigos Šiaulių rajone, turi prisidėti prie kultūros paslaugų prieinamumo didinimo, kultūros indėlio į ugdymo kokybę, jaunimo įtraukimo, kultūros infrastruktūros gerinimo ir kitų prioritetų. Strategijoje EKTAC yra numatomas kaip pagrindinis amatų ir tradicinių švenčių, tradicijų puoselėtojas Šiaulių rajone. Numatoma, kad EKTAC rengtų

tradicines kalendorines šventes, autorines tautodailininkų parodas, kursus amatų meistrams, mokiniams, aktyviems bendruomenės nariams. EKTAC taip pat turėtų rengti puodininkystės ir pynimo amatus pristatančias edukacines programas; organizuoti ir vykdyti Šiaulių rajono kraštotyrinius tyrimus.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams

Strateginio plėtros plano priemonių plane numatyta parengti ir vykdyti Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros plėtros programą, kuri yra aktuali ir EKTAC.

Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija 2022–2028 metams

EKTAC ir Kuršėnų dvaras užima svarbią vietą Šiaulių rajono turizmo plėtros strategijoje ir yra viena iš įstaigų, atsakingų už šios strategijos įgyvendinimą. Pagrindiniai strategijos prioritetai, kurie aktualūs ir EKTAC, yra šie:

- 1 prioritetas: darnaus gamtinio, kultūrinio ir religinio turizmo vystymas
- 2 prioritetas: Šiaulių rajono įvaizdžio stiprinimas ir bendradarbiavimo skatinimas
- 3 prioritetas: turizmo prieinamumo didinimas per skaitmenizaciją

Strategijoje numatoma skirti dėmesio infrastruktūros (dviračių, pėsčiųjų takų) plėtrai atkarpoje Šiauliai–Kuršėnai, taip pat vystyti kultūrinio turizmo produktus, prioritetą teikiant tradicinių amatų pažinimo, etninės kultūros ir istorinės tematikos maršrutams. Numatoma formuoti patogią tarpinio sustojimo aplinką (trumpi sustojimai pavalgyti, apsipirkti, pramogauti) potencialiai perspektyvinėse Šiaulių rajono turistinėse vietovėse (įskaitant Kuršėnų miestą). Siekiant sumažinti turizmo sezoniškumą, planuojama pritaikyti įvairias priemones (pavyzdžiui, diferencijuoti kainodarą vasaros / ne vasaros metu, plėtoti konferencijų, verslo turizmą). Siekiama diegti efektyvias ir šiuolaikiškas rinkodaros, integruotos komunikacijos priemones, prioritetą teikiant socialinių platformų, tinklų plėtrai, informacijos apie rajono turizmo produktus sklaidai populiariausiose žiniasklaidos priemonėse, informacinių pažintinių turų organizavimui žiniasklaidos atstovams, nuomonės formuotojams, kelionių agentūroms.

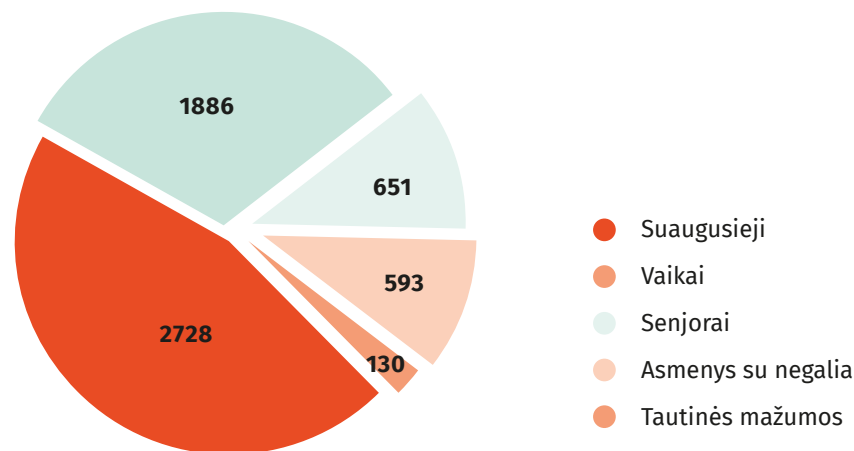
Šiaulių rajono turizmo plėtros strategija yra itin aktuali EKTAC, kadangi joje numatoma vystyti ir plėtoti turizmo infrastruktūrą Kuršėnuose ir taip, tikėtina, pritraukti daugiau lankytojų.

EKTAC veikla

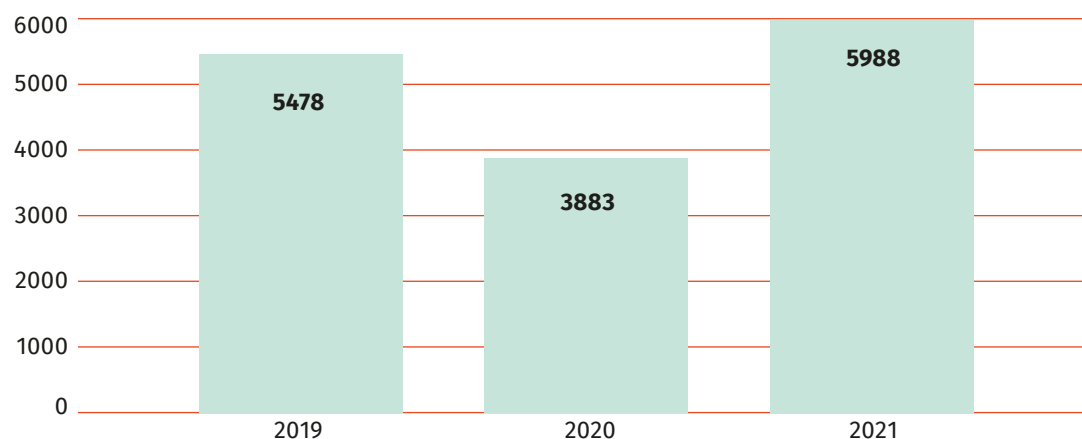
2021 m. EKTAC veiklą vykdė 9 darbuotojai (7,5 etato), iš jų kultūros ir meno darbuotojai (6,5 etato): direktorius, kultūros projektų ir informacijos specialistas, edukacinių programų ir etninės kultūros specialistas, tradicinių amatų veiklų organizatorius, ekskursijų ir muziejinės veiklos vadovas, specialistas kultūrinei veiklai ir raštvedybai ir valytojas¹.

EKTAC pagrindinis pajamų šaltinis – savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos. EKTAC taip pat gauna lėšas iš dalyvavimo projektuose, Kultūros paso ir Lietuvos kultūros tarybos programų, Šiaulių miesto kultūros krepšelio programos, gyventojų pajamų mokesčio 2 proc. bei teikia mokamas paslaugas (patalpų nuoma, edukacinės veiklos ir pan.). 2021 m. EKTAC biudžetas siekė 131 336,11 Eur, iš kurių 88 % (115 595 Eur) buvo savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos.

¹ Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras. Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centro 2021 metų veiklos ataskaita. Kuršėnai.



11 pav. Lankytojų pasiskirstymas 2021 m. Sudaryta autorių, remiantis EKTAC 2021 m. veiklos ataskaita.



12 pav. Lankytojų pasiskirstymas pamečiui, 2019–2021 m. Sudaryta autorių, remiantis EKTAC 2021 m. veiklos ataskaita.

2021 m. EKTAC iš viso surengė 8 parodas, 39 renginius-programas, 254 edukacijas bei 96 ekskursijas. 2021 m. buvo pritraukti 5 988 lankytojai, iš kurių absoliuti dauguma buvo lankytojai iš Lietuvos (99,8 %). 2021 m. didžiausią įtaką lankytojų ir edukacinių užsiėmimų skaičiui turėjo du pagrindiniai veiksniai – pasaulinė COVID-19 pandemija bei restauruoto Kuršėnų dvaro atidarymas 2021 m. liepos 6 d.

2021 m. vykdydamas veiklas, EKTAC bendradarbiavo su rajono bei šalies kultūros įstaigomis ir asociacijomis: Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centru, Šiaulių rajono savivaldybės viešąja biblioteka, Šiaulių rajono švietimo pagalbos tarnyba, asociacija „Kuršėnų bendruomenė“, VšĮ Kuršėnų politechnikos mokykla, Lietuvos tautodailininkų sąjungos Šiaulių skyriumi, Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija, Mažeikių rajono savivaldybės viešąja biblioteka bei Telšių jaunimo etnoklubu „Čiučiurks“¹.

Pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria EKTAC, vykdydamas savo veiklas:

- žmoniškųjų išteklių stoka: edukacijų paklausa didesnė nei pasiūla
- patalpų stygius: per mažos erdvės priimti didesnes grupes
- dvaro komplekso neužbaigtumas: EKTAC priklauso ne visi buvę dvaro pastatai, nesutvarkytas ir neįveiklintas parkas
- auditorijos plėtra: paslaugomis daugiausia naudojasi vietos gyventojai – nepasiekti nacionaliniai, o ypač užsienio lankytojai

¹ Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras. Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centro 2021 metų veiklos ataskaita. Kuršėnai.



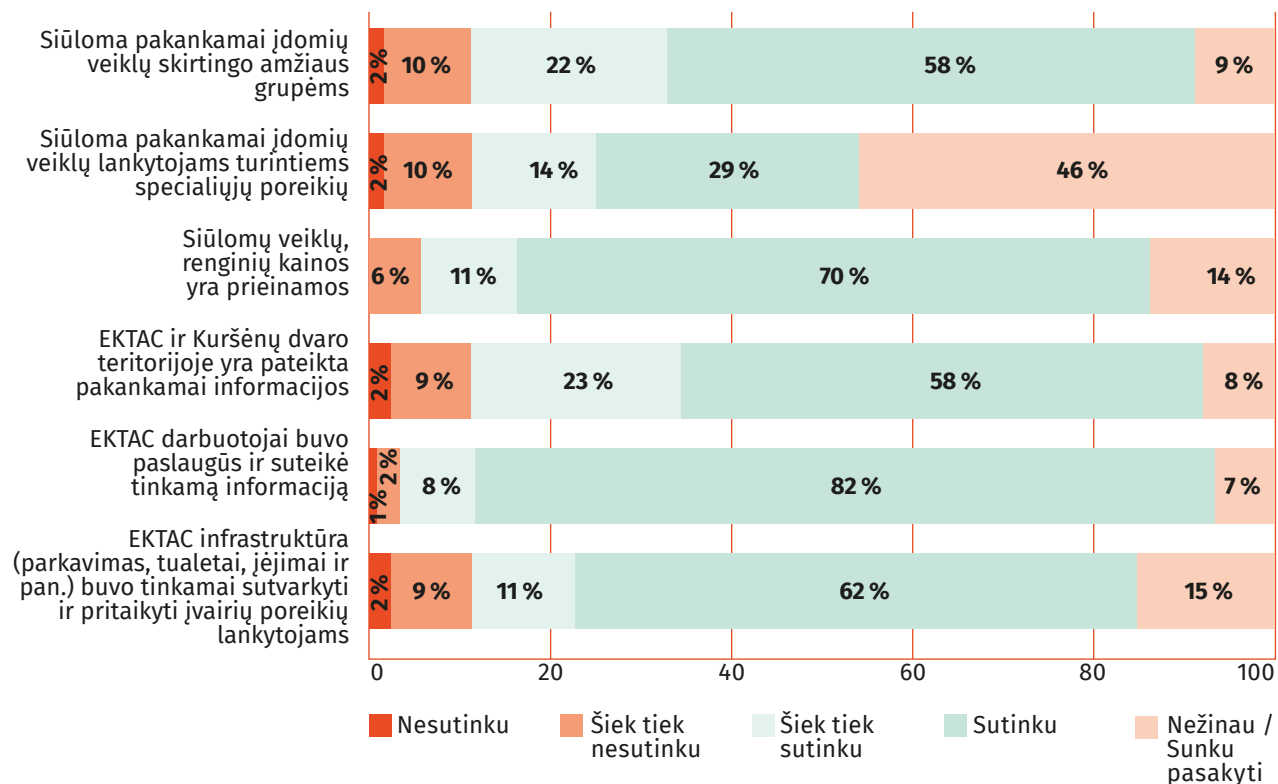
13 pav. Karviškių pastatas. EKTAC nuotrauka.



14 pav. Dvaro oficina. EKTAC nuotrauka.

Lankytojų poreikiai ir lūkesčiai

EKTAC lankytojai centro veiklas vertino pozityviai. Dauguma respondentų, kurie lankėsi EKTAC, sutiko, kad EKTAC darbuotojai buvo paslaugūs ir suteikė tinkamą informaciją. Respondentai lankytųsi dažniau, jei EKTAC atsirastų laisvalaikio praleidimo erdvių (pavyzdžiui, restoranas ar kavinė): tai buvo aktualu 63,1 % apklaustųjų. Taip pat gyventojai norėtų, kad vyktų daugiau nacionaliniu lygmeniu žinomų kūrėjų ir menininkų parodų bei koncertų (32,8 %). Konkretūs pavyzdžiai apima tematinės parodas, susitikimus su rašytojais, menininkais, naujų knygų pristatymus, koncertus ir etnines šventes. Taip pat gyventojams būtų aktualus pakoreguotas renginių ir įstaigos darbo laikas (30,3 %): renginiai galėtų prasidėti vėliau, o edukacijos – vykti ir savaitgaliais. Dauguma asmenų, kurie užpildė apklausą iškart po vizito į EKTAC, buvo patenkinti apsilankymu ir vertino EKTAC veiklą pozityviai. Kai kuriems iš jų trūko informacijos apie dvarą ir jo istoriją dvaro aplinkoje.



15 pav. Atsakymai į internetinės apklausos klausimą „Kaip vertintumėte EKTAC veiklą?“. Sudaryta autorių.

Apibendrinimas

Šiaulių rajone gausu gamtos ir kultūros išteklių; čia puoselėjamos etnografinio paveldo (medžio drožyba, keramika) bei tradicinių amatų tradicijos. EKTAC – svarbus Šiaulių rajono kultūros lauko veikėjas, vienas pagrindinių tradicinės kultūros puoselėtojų rajone bei traukos centras Kuršėnų mieste. Kultūros ir gamtos išteklių gausa Kuršėnuose ir Šiaulių rajone suteikia galimybes vystyti bendrus produktus bei siūlyti skirtingiems poreikiams pritaikytas veiklas. Kita vertus, galima matyti ir tam tikrų trūkumų, neleidžiančių išnaudoti rajono potencialo. Tai – neišvystytas lengvas ir patogus susisiektis tarp skirtingų Šiaulių rajone esančių lankytojų / kultūros objektų (pavyzdžiui, Naisių, Kurtuvėnų regioninio parko, Kuršėnų dvaro) bei ribotas daugelio mažesnių muziejų, ekspozicijų lankymo / darbo laikas. Rajone nėra įvairias įstaigas jungiančio kultūros kelio, menininkų rezidencijos, krašto istoriją pasakojančio muziejaus.

Turizmo ir kultūros paslaugų plėtrai Šiaulių rajone ir Kuršėnų mieste taip pat trukdo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei kaimo turizmo sodybų stygius, turizmo sezoniškumas, integruotos dviračių takų infrastruktūros trūkumas, vientiso rajono įvaizdžio turizmo srityje stoka bei nepakankamas šiuolaikinių skaitmeninių technologijų panaudojimo lygis.

Kaip dvi pagrindines EKTAC patalpose trūkstamas paslaugas EKTAC lankytojai įvardijo maitinimo įstaigą (kavinę ir restoraną) bei suvenyrų parduotuvę. EKTAC lankytojams taip pat trūksta galimybės dalyvauti edukacijose savaitgaliais, patogesnio renginių laiko, nacionaliniu lygmeniu žinomų kultūros veikėjų pasirodymų ir parodų. Kita vertus, EKTAC plėtrą apsunkina išteklių stoka – EKTAC vykdomų edukacijų ir užsiėmimų paklausa yra didesnė, nei centras šiuo metu gali priimti ir aptarnauti lankytojų. Tam tikras veiklas riboja ir tinkamų patalpų stygius. Juntamas naujos renginių erdvės, kuri talpintų daugiau asmenų bei būtų transformuojama ir pritaikoma skirtingo pobūdžio renginiams, poreikis.

Kitas svarbus iššūkis – žinomumo didinimas tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. 2021 m. duomenimis absoliuti dauguma EKTAC lankytojų yra lankytojai iš Lietuvos.

Vizija

Nors EKTAC nuostatuose yra numatomi įstaigos tikslai bei uždaviniai, platesnė įstaigos vizija ir plėtros ambicija nėra išgrynintos. Remiantis Šiaulių rajono turizmo strategija, Kuršėnai turi potencialo tapti svarbiu turizmo traukos centru, kas galėtų paskatinti EKTAC lankytojų skaičiaus augimą. Šiaulių rajono savivaldybės kultūros plėtros programoje 2020–2022 metams EKTAC taip pat yra matomas kaip pagrindinis amatų ir tradicinių švenčių, tradicijų puoselėtojas Šiaulių rajone.

Galimybių studijoje pateikiama vizija susideda iš kelių elementų. Tai pirmiausia urbanistinė ir architektūrinė arklidžių modernizavimo ir dvaro komplekso įveiklinimo vizija, numatanti bendrą kryptį, kaip integraliai galėtų būti kuriamas ir tobulinamas dvaro kompleksas.

Antra, sutvarkytas arklidžių pastatas atvertų daugiau galimybių EKTAC toliau plėsti veiklas. Siekiant išgryninti EKTAC viziją bei ambiciją, buvo surengtos kūrybinės dirbtuvės su EKTAC, Šiaulių rajono savivaldybės atstovais ir kitais Kuršėnų bei Šiaulių rajono kultūros lauko atstovais. Dirbtuvių metu išryškėjo, kad EKTAC veiklų plėtra apima dvi pagrindines kryptis – žinomumo didinimą ne tik regioniniu, bet ir nacionaliniu lygmeniu, bei tapimą krašto istorijos puoselėtoju.

Dvaro komplekso vystymas

Tolesnis dvaro komplekso vystymas ne tik geriau atskleistų dvaro istoriją ir dvarišką kultūrą, bet ir suteiktų tinkamas sąlygas (erdvės) kitoms ambicijos kryptims įgyvendinti. Erdvės, kurios galėtų atsiverti toliau vystant dvaro kompleksą, yra viena pagrindinių sąlygų esamų ir naujų veiklų plėtrai. Nors dalis buvusių dvaro pastatų (karvidės, kumetynai) nepriklauso Šiaulių rajono savivaldybei, naujai įsigytas arklidžių pastatas leidžia svarstyti plėtros galimybes. Naujas pastatas gali prisidėti prie Kuršėnų ir Šiaulių rajono kultūros bei turizmo lauko stiprinimo: čia galėtų įsikurti maitinimo bei apgyvendinimo paslaugas teikiančios įstaigos, kurių šiuo metu trūksta Kuršėnuose ir jų apylinkėse. Šių įstaigų stygius nurodomas Šiaulių rajono turizmo strategijoje kaip vienas pagrindinių iššūkių, siekiant vystyti turizmą Kuršėnuose.

Maitinimo įstaigos atsiradimas yra svarbus ir Šiaulių rajono gyventojams: 62,1 % internetinėje apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad EKTAC jiems trūksta maitinimo paslaugų, o 41,9 % – kad trūksta parduotuvės, kurioje galėtų įsigyti suvenyrų bei amatininkų darbų.

Tai buvo dvi svarbiausios paslaugos, kurių lankytojams trūko EKTAC.

Dvaro komplekso vystymas susideda iš kelių elementų:

Atsižvelgiant į šios ambicijos svarbą įgyvendinant kitas veiklas, dvaro komplekso ir arklidžių įveiklinimo urbanistinė bei architektūrinė vizijos yra išplėtos detaliau.

Arklidžių įveiklinimas	Tolesnis teritorijos (infrastruktūros, parko ir sodo) vystymas	Nepriklausančių pastatų įsigijimas
Atsižvelgiant į maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų stygių bei poreikį EKTAC renginius vykdyti didesnėse patalpose, arklidėse galėtų įsikurti: • restoranas (išnuomojus patalpas privačiam verslui; įtraukus „Kuršėnų konditeriją“, būtų galima prekiauti „Kuršėnų“ vyniotiniu) • viešbutis • daugiafunkcė renginių erdvė (atvira ir transformuojama įvairaus tipo renginiams) • ekspozicijų erdvė	Tolesnis parko ir sodo vystymas, pritaikant lankytojų poreikius atitinkančioms veikloms.	Atsiradus galimybei ateityje, savivaldybei nepriklausančių pastatų ir teritorijų (kumetynų, karvidžių, senojo sodo) įsigijimas leistų toliau vykdyti veiklas.

Dvaro sodybos komplekso įveiklinimas

Dvaro sodybos esama situacija

Dvaro sodybos kompleksą pagal KPD kultūros vertybių registrą sudaro 6 pastatai ir parkas: dvaro sodybos rūmai, oficina, karvidė, arklidė, pietryčių bei šiaurės vakarų kumetynai, sodybos parkas. Teritorijoje iš viso yra 14 pastatų.

Remiantis KPD kultūros vertybių registru, dvaro sodybos parko (įkurto XIX a.) vertingosios savybės apima planavimo sprendinius (parko tūrinė erdvinė kompozicija), reljefą, takus, kelius ar jų dalis, apvažiavimo ratu trasą bei želdynus ir želdinius.

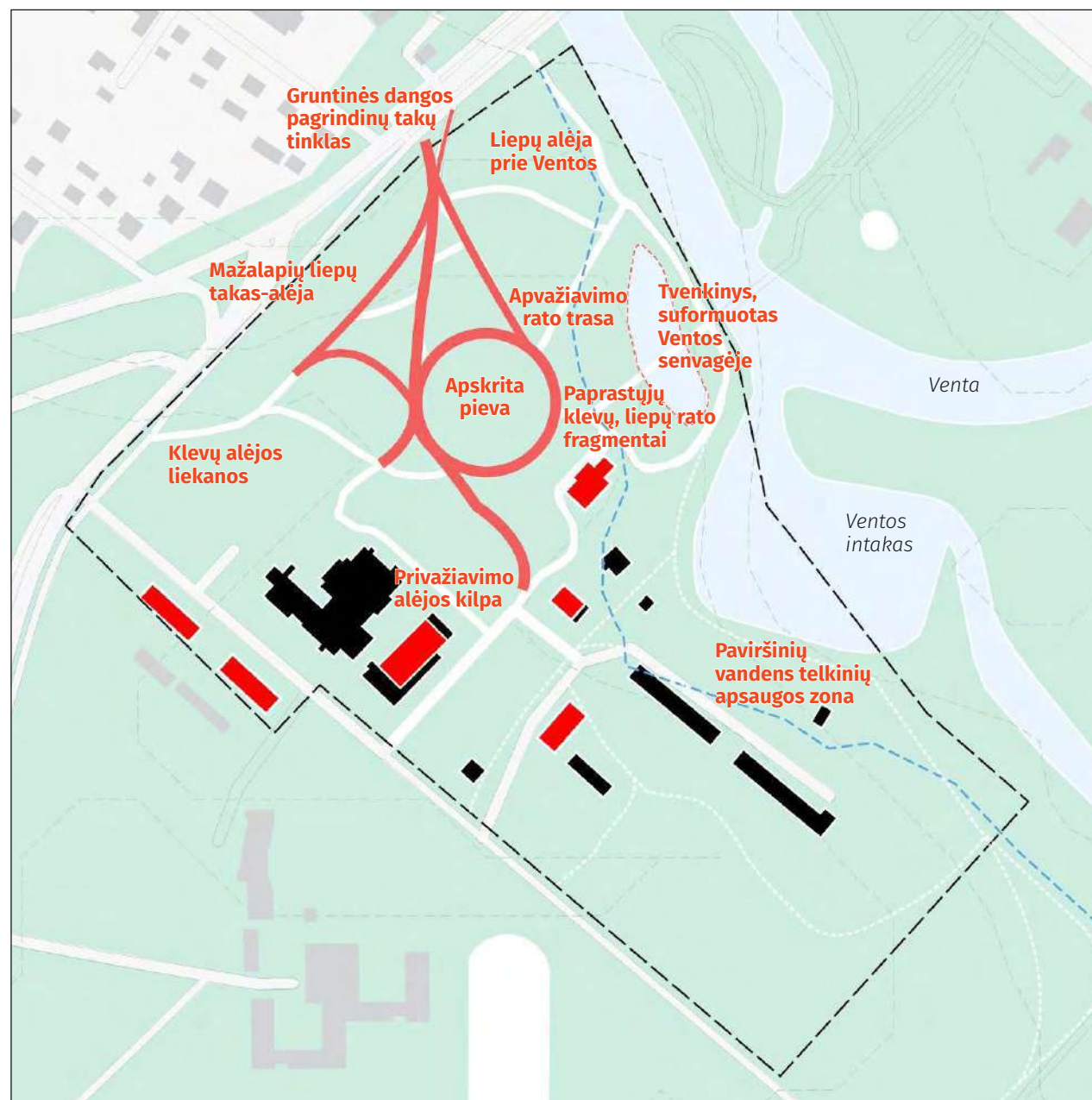
Parke vyrauja vietinės kilmės medžiai: paprastasis klevas, mažalapė liepa, paprastasis uosis, karpotasis ir plaukuotasis beržas, kalninė guoba; taip pat introdukuoti medžiai: didžialapė ir grakščioji liepa, paprastasis bukas, paprastasis kaštanas, sibirinis ir europinis maumedis; parke yra mažalapių liepų alėja; klevų alėjos liekanos; paprastųjų klevų, liepų rato fragmentai.



16 pav. Dvaro sodybos komplekso sudėtis ir vertingosios savybės. Kultūros vertybių registras.

Parkas įsikūręs šalia upės, natūralaus vandens telkinio, suformuoto Ventos upės senvagėje.

Dvaro sodybos rūmų pastate bei oficine vykdoma EKTAC veikla, o dvaro sodybos parke – apskritoje pievoje – vyksta miesto renginiai. Arklidėse anksčiau buvo grūdų sandėlis, karvi-dėse veikia traktorių dalių parduotuvė. Pietryčių ir šiaurės vakarų kumetynai yra paversti gyvenamaisiais namais. Šiuo metu dvaro sodybą su miesto centru (L. Ivinskio aikšte) jungia pėsčiųjų tiltas per Ventos upę.

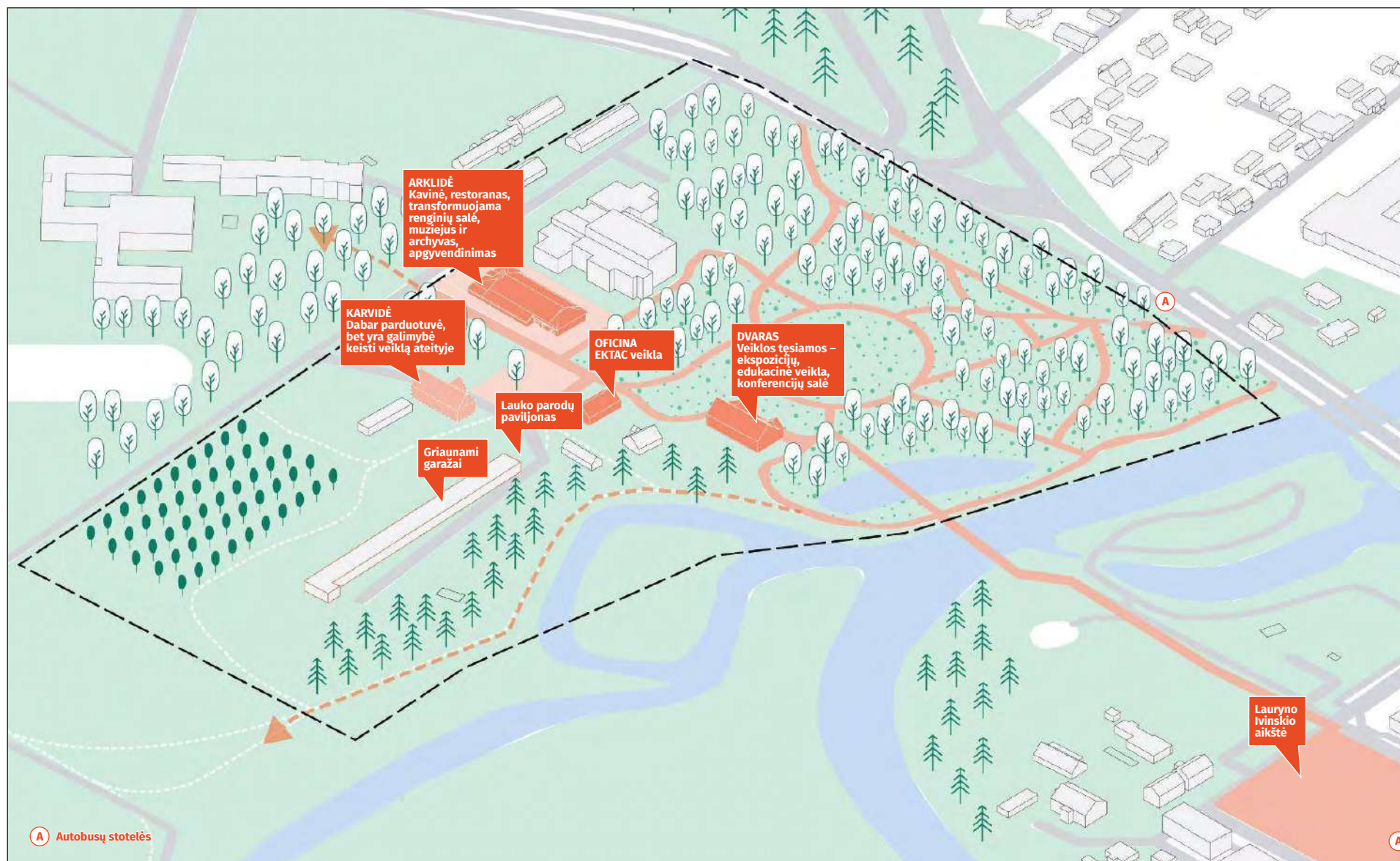


17 pav. Vertingieji parko kompozicijos elementai. Sudaryta autorių.

Dvaro komplekso įveiklinimo koncepcija

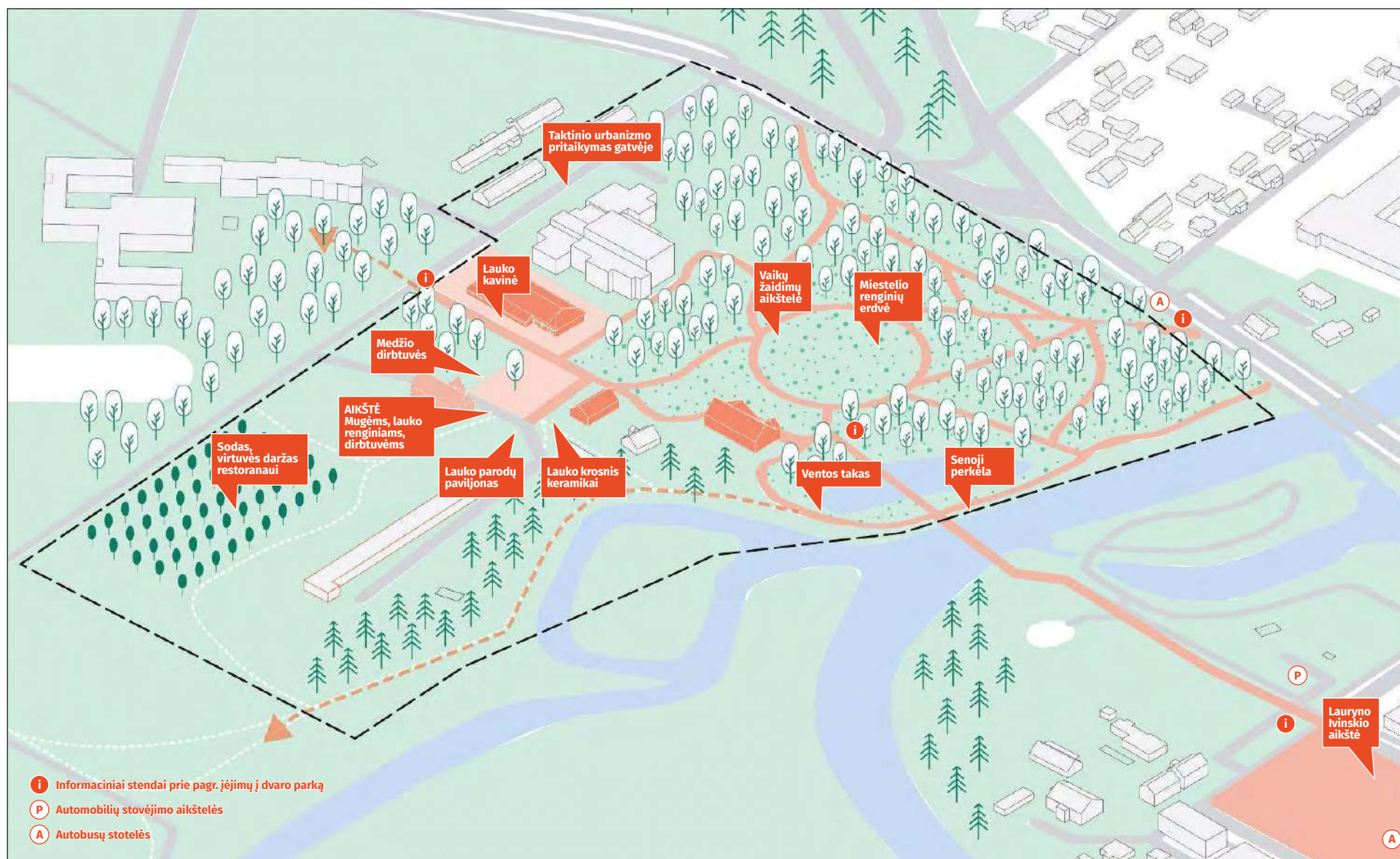
Bendra dvaro komplekso vizija apima ne tik jau EKTAC nau-
dojamus pastatus, bet ir karvidžių bei arklidžių įveiklinimą ir

panaudojimą EKTAC veikloms. Šiuose pastatuose gali būti
numatomos daugiafunkcės veiklos, atitinkančios kitose vizi-
jos kryptyse numatomas veiklas.



19 pav. Dvaro komplekso įveiklinimo koncepcija. Sudaryta autorių.

Vystomame dvaro komplekse būtų išskiriamos 3 kraštovaizdžio zonos: ramus dvaro parkas, nauja aktyvi dvaro komplekso ašis (sujungianti miestą su dvaro pastatais) ir dvaro sodas.



20 pav. Dvaro komplekso įveiklinimo koncepcija. Sudaryta autorių.

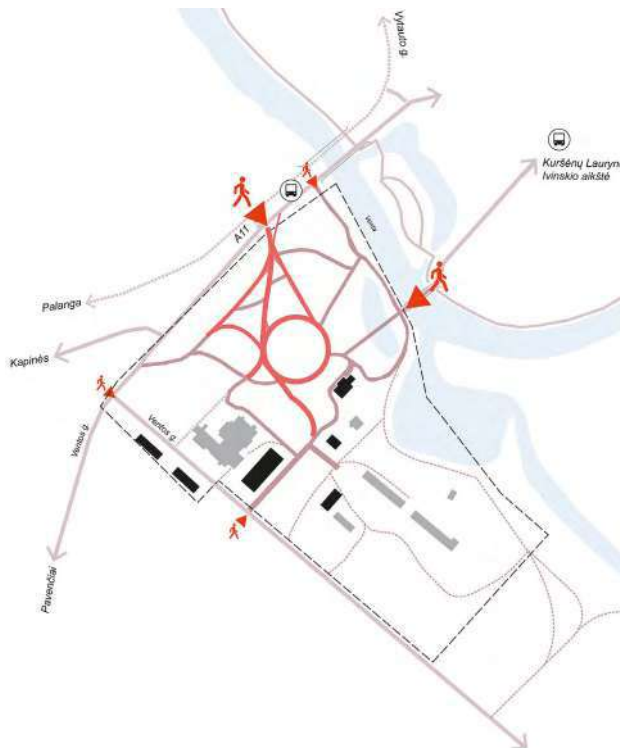
Skirtingos kraštovaizdžio zonos sudarytų sąlygas vykdyti skirtingo pobūdžio veiklas ir funkcijas.

Kultūrinės veiklos	Edukacinės veiklos / Informavimas	Gamtos pažinimo veiklos
• Mugės, laikinos parodos, kiti renginiai naujoje dvaro sodybos aikštėje • Lauko parodų paviljonas • Pieva miesto renginiams • Atviros medžio dirbtuvės • Lauko krosnis – keramikos zona	• Dvaro sodybos virtuvės daržas ir sodas • Informaciniai stendai • Dvaro lauko kulinarijos zona	• Ventos pažintinis takas • Prieplauka (valtimis, baidarėms) • Senoji perkėla per Ventos upę • Natūralistinė vaikų žaidimų aikštelė

Judėjimas komplekso sodybos teritorijoje: esama situacija ir galimybės

Nors šiuo metu dvaro sodybos kompleksas pasiekiamas skirtingais būdais (pėsčiomis, dviračiu bei automobiliu), matyti keletas esminių trūkumų. Sodybos komplekse trūksta pėsčiųjų takų žymėjimų, informacinių nuorodų, nėra dviračių takų. Numatomos kelios galimybės kaip galėtų būti gerinamas judėjimas komplekso sodybos teritorijoje. Viena iš tokių galimybių – aktyvios parko ašies, kurioje koncentruojasi lauko veiklos, sukūrimas. Ašis sujungtų įveiklintus dvaro sodybos pastatus, kurtų viešą erdvę dvaro sodybos centre.

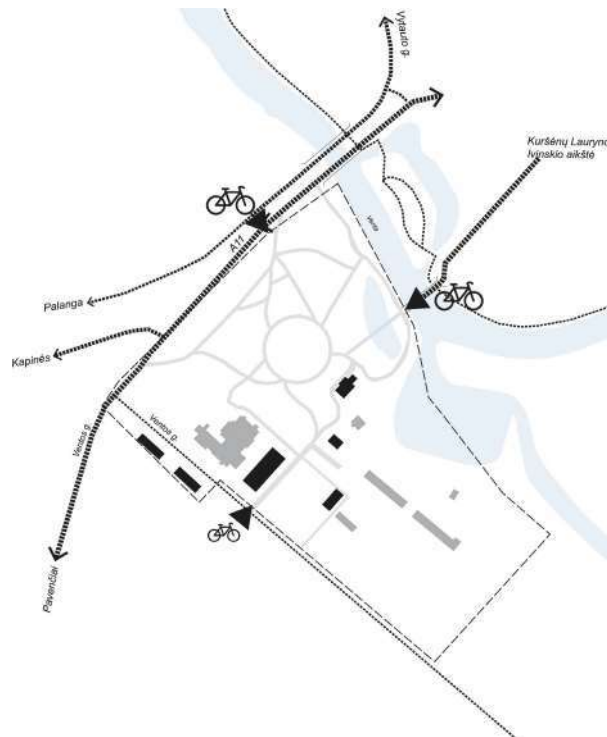
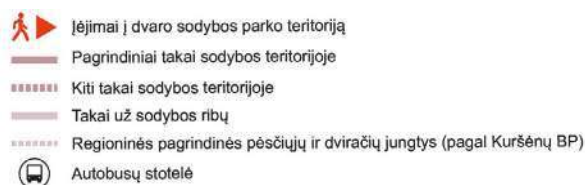
Esama situacija



Pēščiņu judējimas sodybos teritorijoje

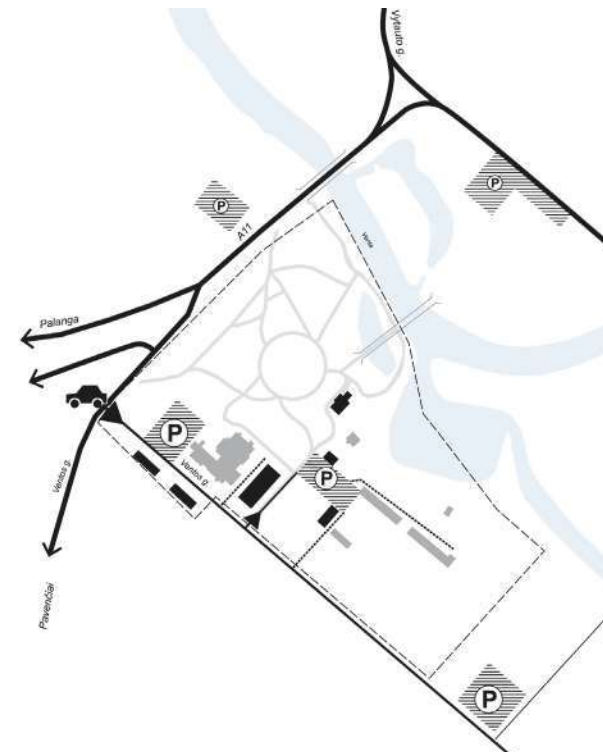
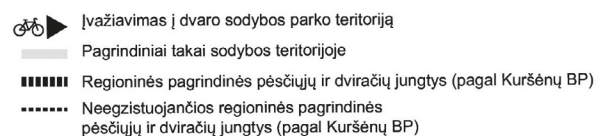
Teritorijoje yra išlikusi parko takų sistema ir ji yra saugotina.

Jējimai j parkā nēra išķirti, išķyrus jējimā naujuoju pēsčiujū tiltu. Trūksta taku žymėjimų, informacinių nuorodų.



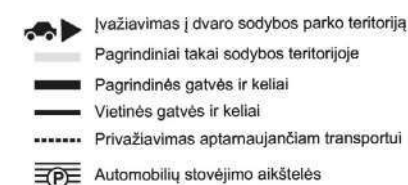
Dviratininkų judėjimas sodybos teritorijoje

Dvaro sodybos parko teritorijoje nėra dviračių takų, takai gali būti naudojami bendrai su pėsčiaisiais, teritorijoje yra dviračių stovai. Aplink parko teritoriją nėra išskirtų dviračių takų, bet Kuršėnų bendrajame plane (BP) yra numatomi dviračių takai.

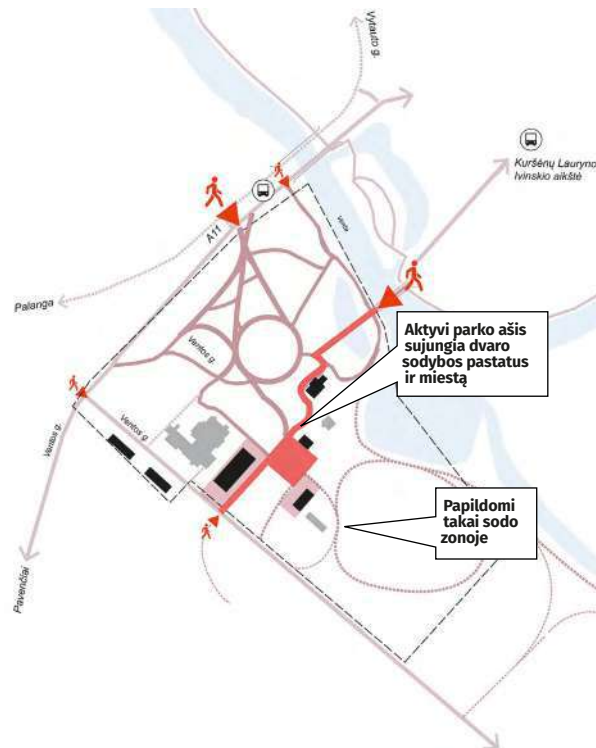


Autotransportas

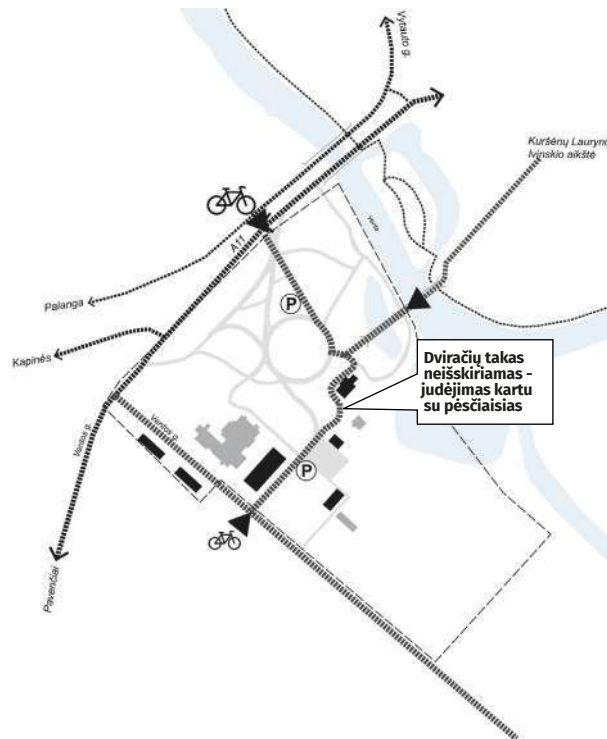
Įvažiavimas yra tik iš Ventos g. Ši gatvė atskiria kumetynų pastatus nuo kitų dvaro komplekso pastatų. Susisiekimas su Kuršėnais ir už miesto ribų yra patogus.



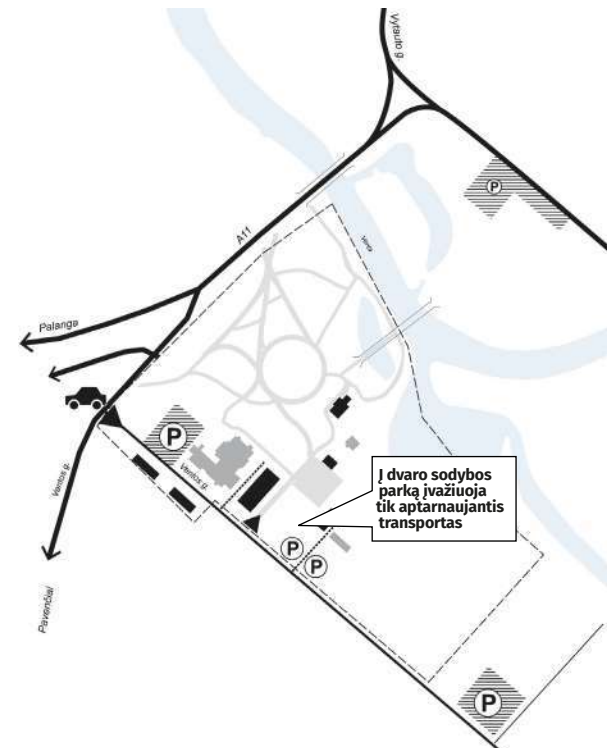
Galimybės



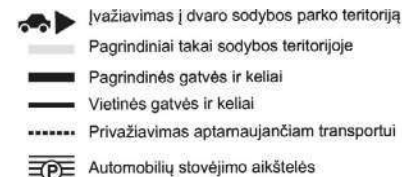
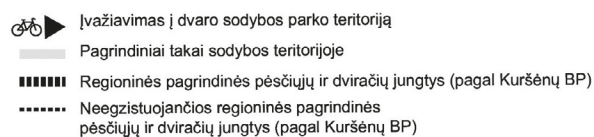
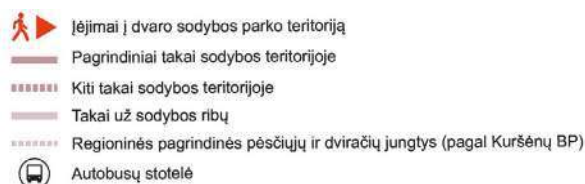
Pėsčiųjų judėjimas sodybos teritorijoje
Galimybė kurti aktyvią parko ašį, kurioje koncentruojasi lauko veiklos. Takas sujungia įveiklintus dvaro sodybos pastatus, kuria viešą erdvę dvaro sodybos centre.



Dviračių judėjimas sodybos teritorijoje
Dvaro sodybos parko teritorijoje nėra dviračių takų, takai gali būti naudojami bendrai su pėsčiais.



Autotransportas
Galimybė svečių privažiavimui ir automobilių stovėjimui palikti sodybos prieigą Ventos g. Į dvaro sodybos teritoriją patenka tik aptarnaujantis transportas ir darbuotojai.



Gerosios užsienio praktikos

Užsienyje gausu pavyzdžių, kuomet senose arklidėse ar kituose ūkiniuose pastatuose yra įrengiamos restoranų ar apgyvendinimo erdvės. Pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose, senos fermos patalpose yra įsikūręs „Blue Hill at Stone Barns“ restoranas bei renginių erdvė.¹ Paveldėtas iš šeimos, apie 14 000 m² pločio, „Stone Barns“ ūkis virto garsaus JAV šefo Dano Barberio restoranu. Pertvarkytas ūkis veikia visais keturiais metu laikais bei yra edukacinis centras, siekiantis skatinti sąmoningumą apie kasdieninius maisto pasirinkimus. Ūkyje įrengti privatūs valgomieji (talpinantys iki 14 žmonių), restorano erdvė (40–260 žmonių), pagrindinė salė (120 žmonių), vyksta komandos stiprinimo renginiai, vestuvės ir kitos šventės, veikia parduotuvė.

„La Ferme Chapouton“ (Prancūzija) – 1760 m. pastatytame pastate įsikūręs 4 žvaigždučių viešbutis.² Viešbutyje veikia 13 kambarių (12–24 m² pločio; vienas iš jų pritaikytas asmenims su specialiais poreikiais), 2 konferencijų salės (55 m² ir 75 m²), bistro erdvė su židiniu, šildomas baseinas, terasa. Viešbutyje taip pat veikia tradicinės prancūzų virtuvės restoranas, 2022 m. pelnęs „Michelin“ apdovanojimą „Bib Gourmand“.

¹ Blue Hill at Stone Barns. Prieiga per internetą: <https://www.bluehillfarm.com/> (žiūrėta: 2022-12-15).

² La Ferme Chapouton. Prieiga per internetą: <https://chapouton.com/en/> (žiūrėta: 2022-12-15).

Arklidės architektūros modernizavimo galimybės

Esama situacija: privalumai ir trūkumai

Arklidės pastatytos XX a. pradžioje, rekonstruotos po Antrojo pasaulinio karo. Pagal KPD kultūros vertybių registrą, arklidžių būklė bloga arba patenkinama. Iki įsigyjant Šiaulių rajono savivaldybei, pastatas buvo naudotas kaip grūdų sandėlis. Remiantis KPD kultūros vertybių

registru, pastato vertingąsias savybes sudaro jo tūris, aukštų suplanavimas, fasadų architektūriniai sprendimai (istorizmo stiliстика) bei konstrukcijos (raudonų plytų mūro I a. ir fachverkinės konstrukcijos ertikio sienos, metalinės kalvio darbo langų grotos šiaurės vakariename fasade, profiliuoti medinių gegnių galai ir kt.).



21 pav. Dvaro arklidžių pastatas, 2022 m.

Esama situacija



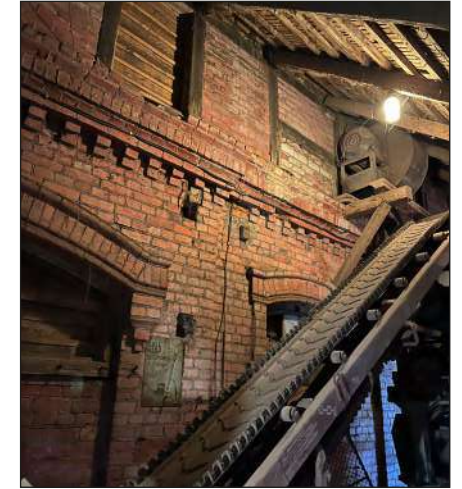
Pastato būklė yra patenkinama arba bloga, priestatai yra blogos būklės



Arklidės fasadai yra aplipdyti technika, angos užmūrytos, pakeistos



Išlikęs fasadas su pakeistomis angomis slepiasi malūno priestate



Patenkinamos būklės fasadas paveiktas priestato konstrukcijų ir techninės įrangos



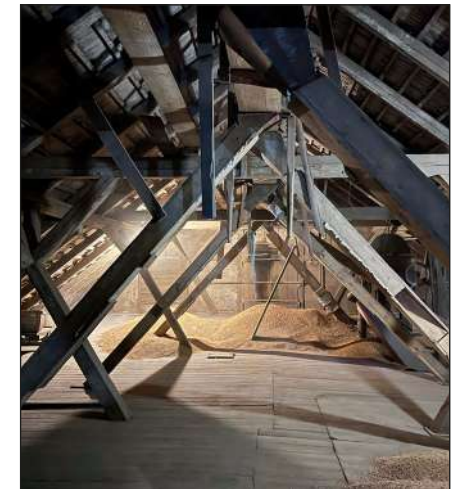
Pirmojo aukšto medinės konstrukcijos nepakitusios, vietomis sustiprintos



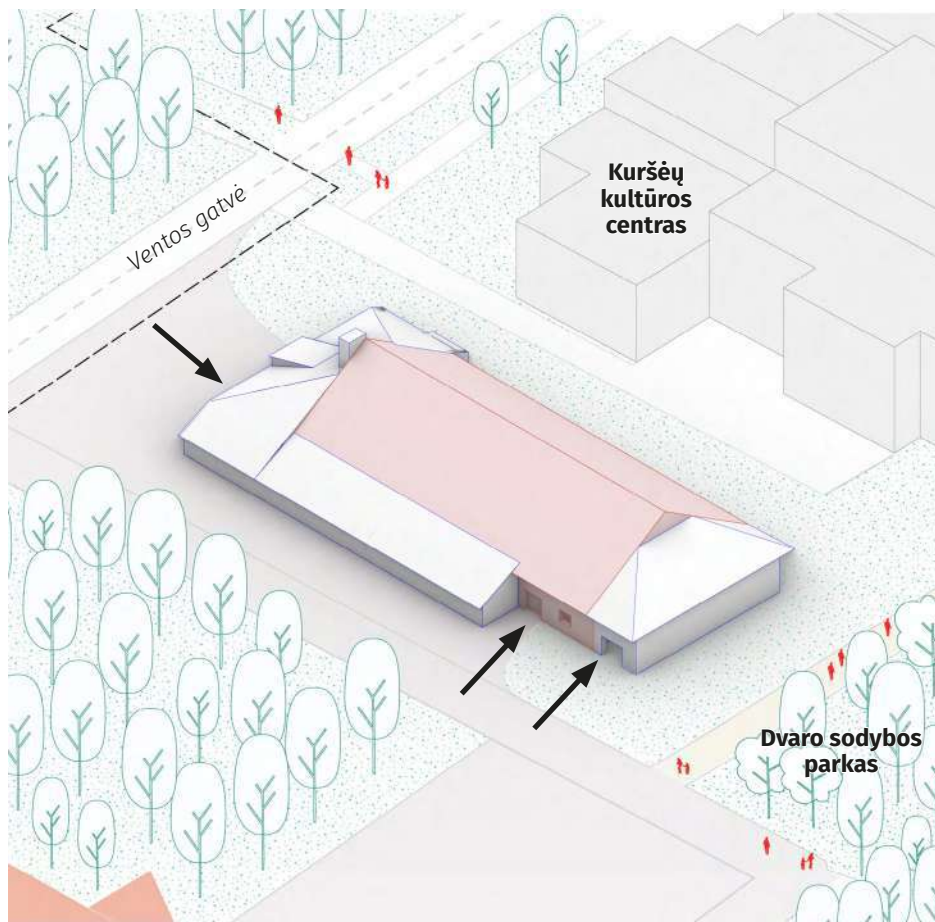
Antrajame aukšte likę Vento gatvės fasado likučiai – medinė konstrukcija, angos



Vietomis gerai išsilaikiusi stogo konstrukcija; aukštas yra tamsus – nė vieno lango



Palėpėje naudingas plotas yra pakankamo dydžio panaudoti jį įveiklinimui, tačiau trūkumas – nėra stoglangių

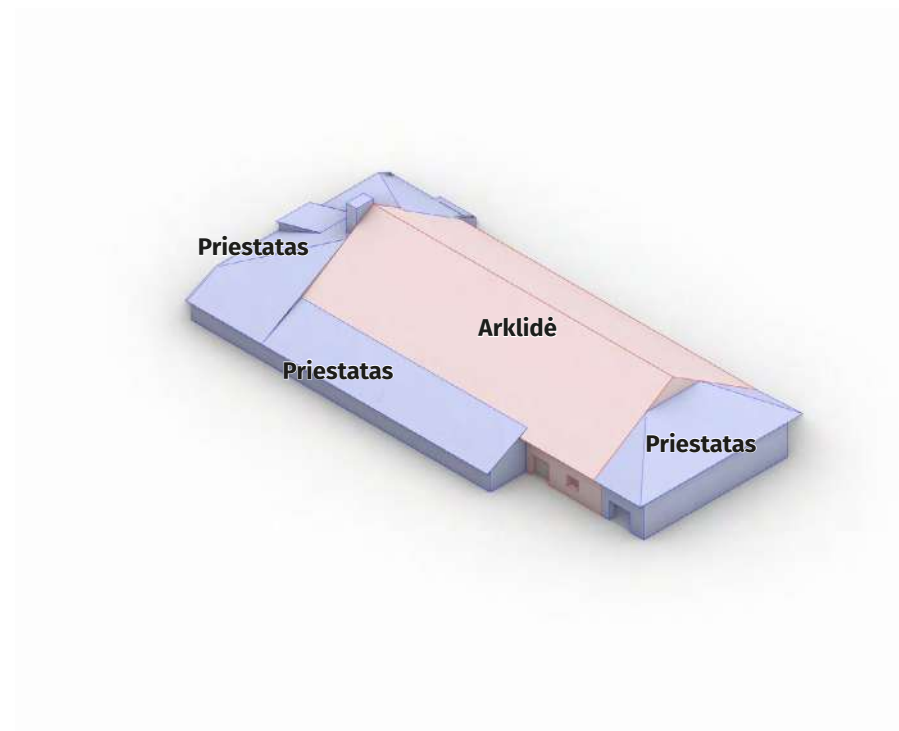


Arklidė ir jos ryšys su aplinka

- Pagrindiniai arklidės įėjimai buvo pakeisti atsiradus priestatams.
- Kelios durų angos buvo panaikintos, langai yra užmūryti.
- Atvėrus pastato fasadus, atsiranda galimybė kurti ryšį su dvaro sodybos parku ir Kuršėnų kultūros centru.
- Arklidė turi potencialo tapti reprezentaciniu pastatu, pasitinkančiu ir žyminiu įvažiavimu į dvaro sodybos teritoriją.

Pastato tūris

- Arklidės pastatas yra „aplipdytas“ priestatais, kurie atlieka savo funkciją, bet nėra vertingi, kad būtų toliau išlaikomi.
- Kita vertus, dėl šių priestatų pastato fasadai yra išlikę gan geros būklės.



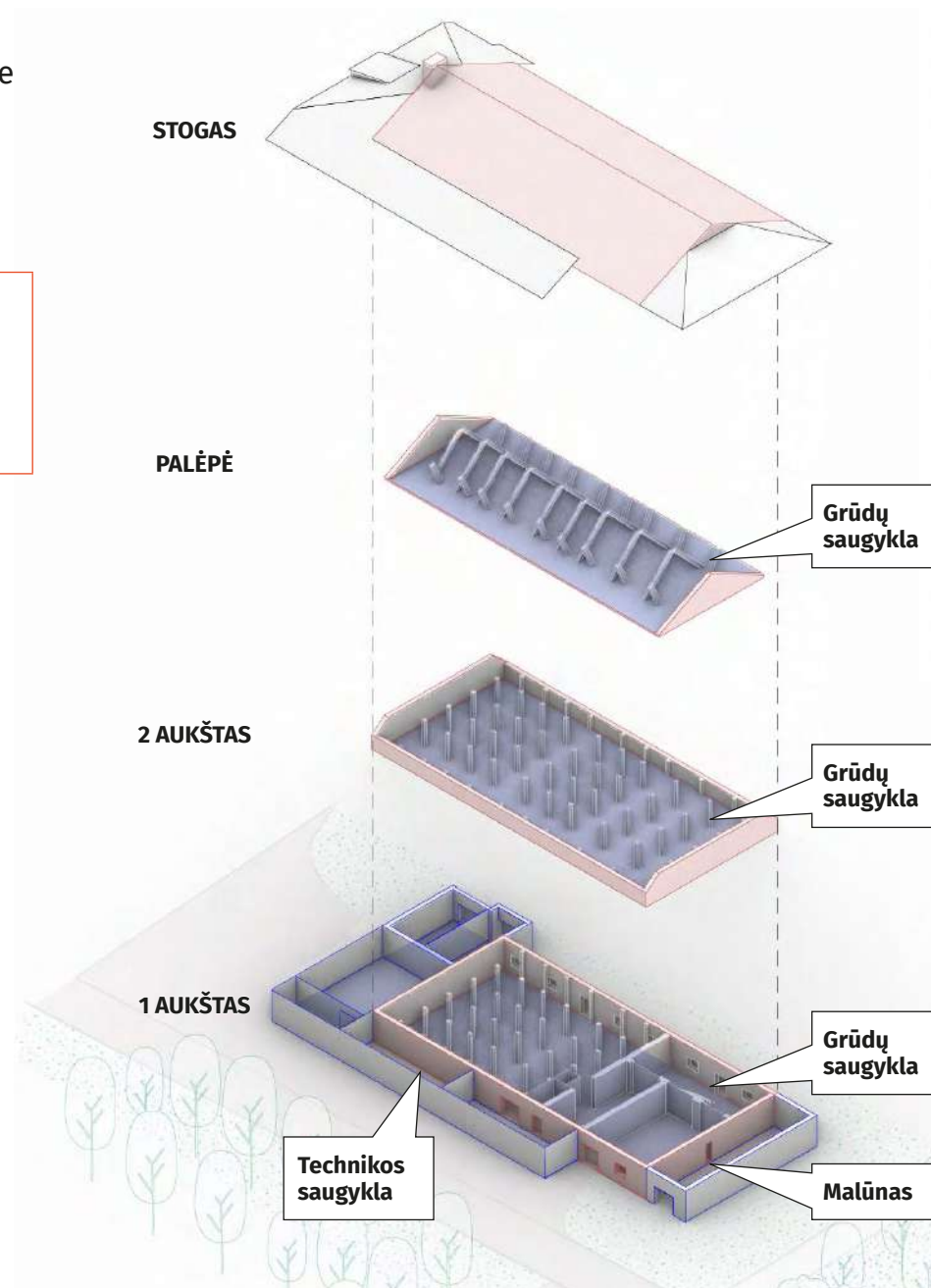
22 pav. Dvaro arklidžių pastato esama situacija. Sudaryta autorių.

Pastato planinė struktūra

- Visos arklidės patalpos yra skirtos grūdams laikyti; viename priestate yra malūnas, laikoma kita darbo technika.
- Dabartinei pastato funkcijai nereikalinga dienos šviesa, tad yra daug užmūrytų arba dengtų langų angų; stoge nėra švieslangių.

Malūnas,
grūdų ir kitos
saugyklos

Plotas 1800 m²
(iš jų priestatai 450 m²)



23 pav. Dvaro arklidžių pastato planinė struktūra. Sudaryta autorių.

Įveiklinimo galimybės

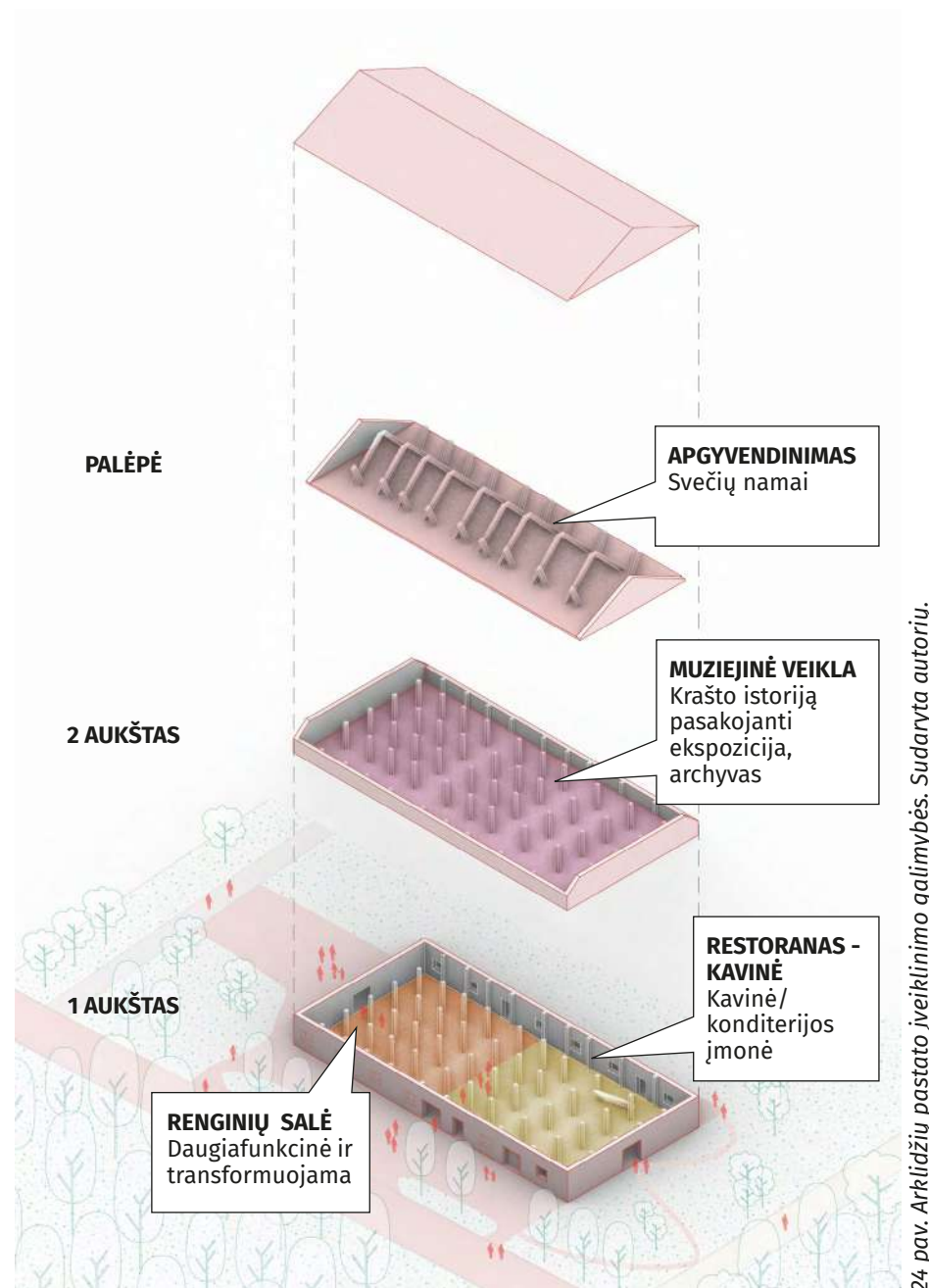
Atvira pastato planinė struktūra gali būti puikiai pritaikoma kitai veiklai. Arklidėse galėtų būti vykdomos maitinimo, ekspozicijų, renginių ir apgyvendinimo funkcijos.

Pastato planinė struktūra

- Rekomenduojama nugriauti priestatus ir atverti arklidės pastato fasadą, rekonstruoti stogą.
- Norint įveiklinti aukštesnius aukštus, jiems reikia numatyti langus ar stoglangius, o tai būtina derinti su KPD ir kitomis institucijomis.
- Antrasis aukštas labiausiai tinka muziejinei veiklai, nes aukštas bus labai tamsus.

Maitinimo paslaugos	Registratūra/ informacija 30 m ² Kavinė 50 m ² Restoranas 200 m ² Pagalbinės patalpos 20 m ² Viso 300 m²
Renginių salės	Salė renginiams (transformuojama į kelias mažas) 220 m ² Pagalbinės patalpos 30 m ² Viso 250 m²
Muziejinė veikla	Ekspozicijų erdvė 400 m ² Pagalbinės patalpos 50 m ² Archyvas 100 m ² Viso 550 m²
Apgyvendinimas	Svečių namai 250 m ² Viso 250 m²

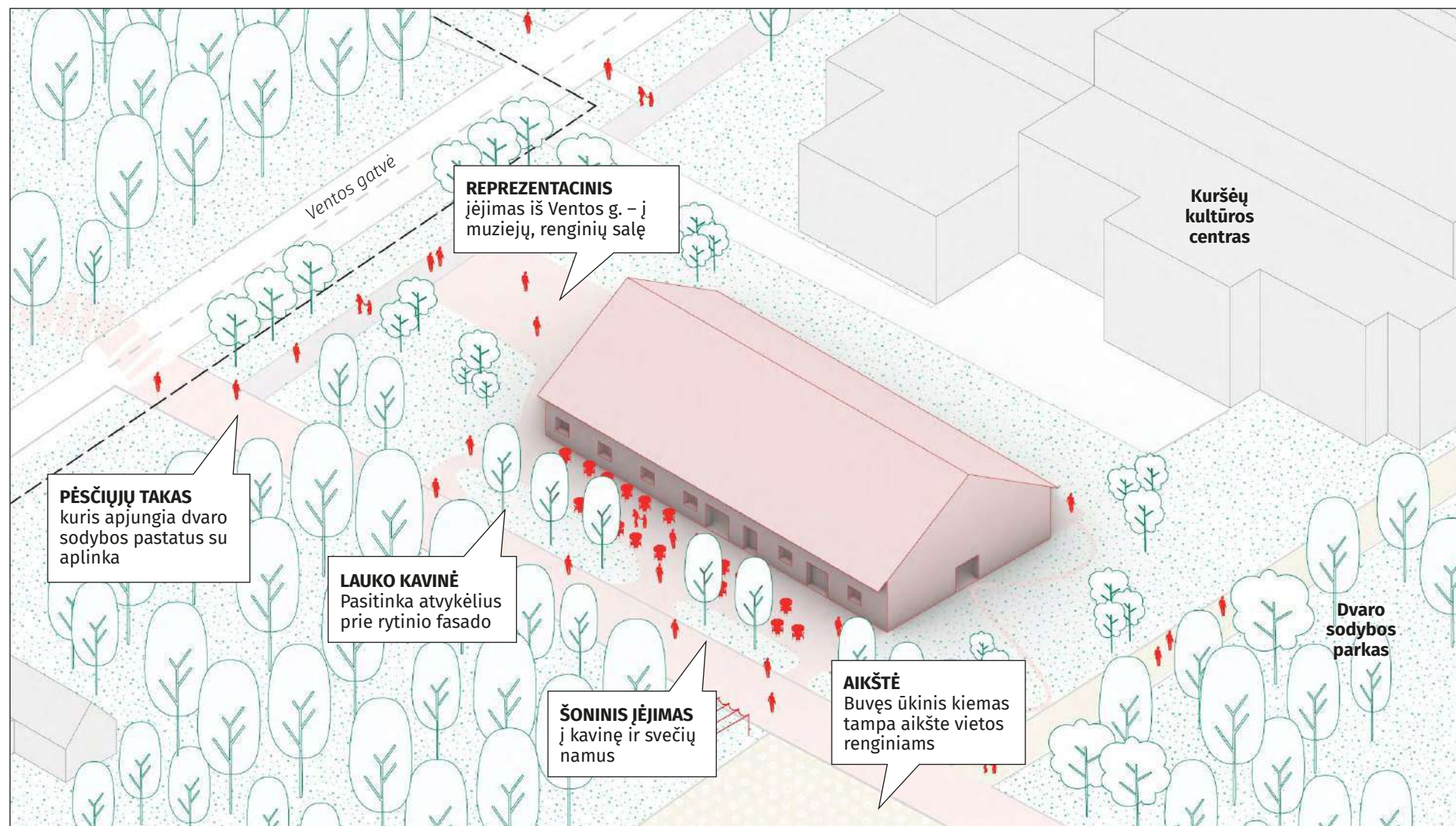
Bendras plotas: 1350 m²



24 pav. Arkliūžių pastato įveiklinimo galimybės. Sudaryta autorių.

Lauko aplink arkliđę įveiklinimas

Lauke aplink arkliđę vasarą galėtų veikti lauko kavinė, pasitinkanti lankytojus prie rytinio fasado. Įėjimas iš Ventos gatvės galėtų tapti reprezentaciniu įėjimu ne tik į arkliđių pastatą, bet ir į visą dvaro kompleksą.



25 pav. Aplinkos aplink arkliđes įveiklinimo galimybės. Sudaryta autorių.

Gerosios užsienio šalių praktikos

Užsienio šalių gerosios praktikos rodo, jog arklidžių įveiklinimo būdų yra įvairių (konversijos į muziejus, restoranus ar laisvalaikio paslaugas teikiančias įstaigas). Hebden Bridže (Didžioji Britanija) veikianči „Old Stables Studio“ yra įsikūrusi 1890 m. statytame arklidžių pastate.¹ Šis pastatas buvo konvertuotas į keramikos dirbtuves, gyvenamąją erdvę ir kambarius nuomai. Čia veikia tradicinio amato mokykla. Glosteršyre (Didžioji Britanija) esantis „Thyme“ šeimos verslas yra įsikūręs XVI a. dvare ir jo ūkiniuose pastatuose.² Čia rengiami kulinarijos, sveikatingumo, floristikos kursai, teikiamos apgyvendinimo ir SPA paslaugos. Tuo tarpu, Ašvilyje (JAV) esančios arkli-dės yra transformuotos į didelę „Stable Cafe“ kavinę.

¹ Old Stables Studio. Prieiga per internetą: <https://www.oldstablesstudio.co.uk/about-the-studio/> (žiūrėta: 2022-12-15).

² Thyme. Prieiga per internetą: <https://www.thyme.co.uk/> (žiūrėta: 2022-12-15).

Įgyvendinimo galimybės

Siekiant užtikrinti sėkmingą EKTAC plėtrą, rekomenduojame dvaro komplekso vystymą išskirti į tris pagrindinius etapus.

Trumpasis laikotarpis (1–2 m.)

Trumpuoju laikotarpiu susitelkiama į darbus, būtinus pasiruošti arklidžių pastato modernizavimui ir pritaikymui EKTAC vykdomoms veikloms.

Pirmiausia turėtų būti perimamas pastato naudojimas ir atveriamas pastato fasadas (nugriauinant fasadą dengiančius priestatus).

Šie veiksmai, kol būtų atliekami parengiamieji pastato tvarkymo darbai (detalaus tvarkybos projekto rengimas, finansavimo paieška), leistų išnaudoti pastatą EKTAC reikmėms. Nesutvarkytose vidaus erdvėse galėtų būti organizuojami laikini renginiai (performansai, parodos, instaliacijos, amatų dirbtuvės ir pan.). Atidengtas pastatas taip pat papildytų jau esamų dvaro pastatų kompleksą ir galėtų tapti ekskursijų po dvarą dalimi.

Vidutinis laikotarpis (3–5 m.)

Pradedamas arklidžių pastato vidaus patalpų tvarkymas. Šiame etape:

- arklidžių patalpos atnaujinamos ir pritaikomos skirtingoms veikloms: kavinei / restoranui, apgyvendinimui
- įrengiamos daugiavienės renginių ir parodų erdvės
- sutvarkoma, apželdinama arklidžių aplinka ir įėjimai

Ilgasis laikotarpis (6 m. ir daugiau)

Ilguoju laikotarpiu nuosekliai tvarkoma komplekso aplinka (įskaitant infrastruktūrą (takus), parką ir kitas erdves), kad būtų užtikrintas vizijos vientisumas.

Jei yra galimybių, siekiama įsigyti kitus savivaldybei dar nepriklausančius buvusius dvaro pastatus arba dvaro teritorijoje esančius naujus statinius.

Konkrečius finansavimo šaltinius, reikalingus arklidžių modernizavimui bei įveiklinimui, nulems laikotarpis, kuriuo bus rengiamas pastato tvarkymo projektas. Atnaujinant pastatą ir vystant dvaro teritoriją (infrastruktūrą, takus, aikštę ir pan.), bus svarbu derinti lėšas iš skirtingų finansavimo šaltinių¹:

- **savivaldybės biudžeto lėšos**
- **valstybės valdomos finansavimo programos:** pavyzdžiui, Valstybės investicijų programa, skirta Kultūros ministro valdymo srities ir savivaldybių kultūros įstaigų infrastruktūros modernizavimui
- **Kultūros paveldo departamento administruojamos programos:** pavyzdžiui, Paveldotvarkos programa finansuoja Kultūros vertybių registre esančių objektų tvarkybos darbus; finansuojami darbai apima taikomuosius tyrimus, remontą, restauravimą ir kitus neatidėliotino saugojimo darbus
- **ES struktūriniai fondai:** pavyzdžiui, dabartinė 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa numato aktualias šios studijos objektui finansavimo priemones kultūros srityje (kultūros paveldo objektų aktualizavimas, kultūros infrastruktūros modernizavimas, savivaldybių kultūros infrastruktūros modernizavimas ir kt.)

Finansavimas reikalingas ne tik pastato modernizavimui, bet ir jo įveiklinimui bei užpildymui skirtingomis veiklomis. Šioje srityje galima pasinaudoti įvairiais finansavimo šaltiniais, skirtais tiek išskirtinai kultūros, tiek ir kitų sektorių atstovams.

- Lietuvos kultūros tarybos administruojamos finansavimo programos remia kultūros srities projektus ir veiklas.
- Europos Sąjungos „Kūrybiška Europa“ programa finansuoja tarptautinius projektus tarp kultūros sektoriaus institucijų.
- Europos Sąjungos „Erasmus“ programa ir jos finansuojami projektai gali suteikti galimybę pritraukti savanorių, organizuoti jaunimo mainus.
- Kiti aktualūs fondai (ambasadų įsteigti fondai, aktyvių piliečių fondas ir kt.).

¹ FixusMobilis. Finansavimas. Prieiga per internetą: <https://www.fixusmobilis.lt/naudinga-zinoti/finansavimas/> (žiūrėta: 2022-12-08); FixusMobilis. Įveiklinimas ir finansavimo galimybės. Prieiga per internetą: <https://www.fixusmobilis.lt/naudinga-zinoti/kulturos-paveldo-objektu-iveiklinimo-finansavimas/> (žiūrėta: 2022-12-08).

EKTAC veiklos plėtros galimybės

Kaip ir minėta, sutvarkytos naujos erdvės atvertų galimybes naujų veiklų plėtrai bei vystymui. Kita vertus, kai kurie veiksmai, susiję su veiklos plėtra, gali būti atliekami jau dabar. Veiklų plėtrai numatomos dvi pagrindinės kryptys – žinomumo didinimas ir krašto istorijos puoselėjimas.

Žinomumo didinimas

Siekiant didinti žinomumą regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, turėtų būti strategiškai vystomos skirtingo pobūdžio veiklos. Dirbant šia kryptimi, svarbiausi aspektai – komunikacijos stiprinimas bei aukštos kokybės ir unikalių / išskirtinių veiklų pasiūla. Žinomumo didinimas tiesiogiai siejasi ir su objekto patrauklumo skirtingoms tikslinėms grupėms didinimu.

Kūrybinių dirbtuvių metu išryškėjo kelios priemonės, kuriomis būtų galima siekti šios ambicijos:

Stiprinti ir tobulinti esamas edukacines veiklas	Naujos veiklos ir paslaugos	Didinti tradicinių amatų sklaidą
Šiuo metu EKTAC siūlo daug edukacinių užsiėmimų; dalį jų veda žymūs tautodailininkai. Edukaciniai užsiėmimai jau dabar pritraukia didžiąją dalį lankytojų. Tolesnė šių užsiėmimų plėtra galėtų dar labiau prisidėti prie auditorijų plėtros – pritraukti naujų lankytojų ir paskatinti esamus lankytojus dažniau lankytis. Galimos priemonės: • didinti Kultūros paso programų skaičių • jungti edukacijas į ciklus (pavyzdžiui, nuo molio išgavimo iki keramikos dirbinio sukūrimo)	Nors EKTAC jau dabar organizuoja daug renginių, Šiaulių rajono gyventojų apklausa parodė, kad jaučiamas poreikis plėsti renginių įvairovę. Galimos priemonės: • festivalių organizavimas • alternatyvių renginių organizavimas (pavyzdžiui, performansai dar neįveiklintose erdvėse) • dvaro tematikos fotosesijos • kulinarinio turizmo plėtra (pavyzdžiui, vyniotinio kepimas) • naujų edukacijų kūrimas • virtualios realybės ir kitų inovatyvių priemonių panaudojimas edukacijoms (pavyzdžiui, virtuali kelionė dvaro istorija) • dvaro / EKTAC gimtadienis • amatų šeštadieniai, dainos šeštadieniai (Baltojoje salėje) ir pan.	Viena iš pagrindinių EKTAC funkcijų – tradicinės kultūros ir amatų sklaida bei puoselėjimas. Viena iš žinomumo didinimo kryptų galėtų būti tapimas svarbiu veikėju tarp Lietuvos amatų centrų bei įvairių projektų su užsienio tradicinių amatų centrais tarptautiniu partneriu. Vykdamas tarptautines amatininkų stovyklas, EKTAC galėtų siekti tapti tarptautiniu lygmeniu žinomu amatininkų kompetencijų centru. Galimos priemonės: • tradicinių amatų parodos • duomenų bazės apie Lietuvos ir kitų šalių amatininkus / amatų centrus sukūrimas • menininkų / tautodailininkų stovyklos • mažosios architektūros skatinimas mieste, rengiant plenerus, stovyklas ir pan.
Regioninių paslaugų plėtra		Komunikacijos stiprinimas
Siekdamas didinti savo žinomumą bei plėsti auditorijas, EKTAC galėtų daugiau bendradarbiauti su įstaigomis iš skirtingų regionų, vykdyti bendrus projektus. Be to, aplink Kuršėnų dvaro sodybą yra nemažai dvarų bei amatų centrų, kurie galėtų veikti kaip tinklas ir bendradarbiauti. Galimos priemonės: • bendrų projektų su kitais amatų centrais ir kultūros įstaigomis vykdymas • regioninių paslaugų plėtra (sutartys su kitais regionais, įsitraukiant skirtingų savivaldybių administracijoms)		Svarbus žinomumo aspektas – komunikacinių veiklų stiprinimas. Galimos priemonės: • bendradarbiavimas su turizmo agentūromis Lietuvoje ir užsienyje, siekiant skleisti informaciją apie EKTAC veiklas • Komunikavimas skirtingomis kalbomis EKTAC interneto svetainėje ir socialinių tinklų paskyrose

Visų (arba dalies) minėtų galimų paslaugų plėtra gerokai prisidėtų prie EKTAC žinomumo didinimo ir tapimo ne tik regioninio, bet ir nacionalinio bei tarptautinio lygmens traukos objektu. Edukacinių paslaugų stiprinimas ir naujų renginių sukūrimas būtų aktualus įvairaus amžiaus lankytojams. Tradicinių amatų sklaida bei tarptautinės amatininkų stovyklos būtų aktualios tautodailininkams, siekiantiems kelti savo kompetencijas bei skleisti žinią apie savo darbus, megzti naujus kontaktus.

Pastebėtina, kad, siekiant organizuoti naujo tipo formato renginius, svarbiais partneriais taptų kitos Kuršėnų mieste ir Šiaulių rajone veikiančios kultūros įstaigos: Šiaulių rajono kultūros centras, Šiaulių rajono viešoji biblioteka ir kt. Bendradarbiavimas būtų reikalingas ne tik įgyvendinant naujus renginius, bet ir planavimo stadijoje, siekiant užtikrinti, kad skirtingų įstaigų vykdomos veiklos viena kitą papildytų ir nesidubliuotų. Plečiant veiklas regioniniu, nacionaliniu bei tarptautiniu lygmenimis ir kuriant bendrus projektus, svarbu bendradarbiauti su kitais tradicinių amatų centrais.

Kad būtų galima vykdyti naujas veiklas ir edukacijas (pavyzdžiui, „Kuršėnų“ vyniotinio kepimo), reikia plėsti esamas patalpas.

Krašto istorijos puoselėjimas

Atsižvelgiant į tai, kad Šiaulių rajone nėra muziejaus ar krašto istoriją pristatančios ekspozicijos, EKTAC turi galimybę užpildyti šią spragą. Jau dabar EKTAC veikla glaudžiai siejasi su krašto tradicijų puoselėjimu, tačiau stinga bendro ir vientiso naratyvo, nuosekliai pristatančio krašto raidą. Krašto istorijos puoselėjimas būtų aktualus ne tik vietos gyventojams, bet ir turistams. Jis taip pat padėtų geriau atliepti Šiaulių rajono strateginiuose dokumentuose keliamus tikslus EKTAC organizuoti ir vykdyti Šiaulių rajono kraštotyrimus.

Kūrybinių dirbtuvių metu išryškėjo kelios priemonės, kuriomis būtų galima siekti šios ambicijos:

Bendro krašto istorijos naratyvo formavimas	Krašto istorijos muziejus / ekspozicija	Kultūros kelio sukūrimas
Kaip ir minėta anksčiau, rajone trūksta bendro naratyvo, jungiančio skirtingus krašto istorijos elementus (pavyzdžiui, tautodailė, puodininkystės tradicijos, kalendoriaus istorija, „Kuršėnų“ vyniotinio istorija ir pan.). Nors tai ir nėra tiesioginė EKTAC kompetencija, EKTAC, bendradarbiaudamas su Šiaulių rajono turizmo ir informacijos centru, galėtų užsiimti tokio naratyvo plėtojimu. Galimos priemonės: • bendro krašto istorijos naratyvo suformavimas	Siekdamas geriau komunuoti ir skleisti krašto istoriją, EKTAC galėtų veikti kaip krašto istorijos muziejus arba turėti šiam aspektui skirtą ekspoziciją (pavyzdžiui, skiriant dėmesį tautodailei, kuri yra krašto išskirtinumas). Galimos priemonės: • ekspozicijų, pasakojančių krašto istoriją, sukūrimas ir įrengimas • susijusių veiklų, renginių organizavimas	Kultūros kelias, kurio šiuo metu Šiaulių rajone nėra, galėtų ne tik geriau atskleisti krašto istoriją, bet ir pritraukti daugiau lankytojų, skatinti juos aplankyti įvairias Šiaulių rajono lankytinas vietas. Bendradarbiaudamas su savivaldybe, kitomis rajono biudžetinėmis įstaigomis ir privačiais kūrėjais, EKTAC galėtų prisidėti prie Kultūros kelio kūrimo. Kelias galėtų būti skirtas vienam iš krašte puoselėjamų amatų atskleisti (pavyzdžiui, molio ir keramikos kelias, medžio drožybos kelias ir pan.). Galimos priemonės: • Kultūros kelio sukūrimas (koordinuojant Šiaulių rajono savivaldybei ir kitoms besiribojančioms savivaldybėms)
Kulinarinio turizmo plėtra	Sąsają su upe stiprinimas	
Kulinarinis turizmas – auganti turizmo sritis, kelianti vis didesnį turistų susidomėjimą. Kuršėnai garsėja „Kuršėnų“ vyniotiniu, kurio galima paskanauti ir EKTAC tradicinio arbatgėrio metu. Šiuo metu „Kuršėnų“ vyniotinio negalima nusipirkti dvare (lankytojams tenka palikti dvaro teritoriją ir pereiti upę). Galimos priemonės: • galimybės įsigyti ir paragauti „Kuršėnų“ vyniotinio vietoje suteikimas • naujų, vietos tradicinių (ir ne tik) produktų (pavyzdžiui, medaus, obuolių sūrio ir pan.) paieška	Per Kuršėnus tekanti Ventos upė nuo miesto įsikūrimo buvo svarbi miesto gyvenimo dalis. Siekiant geriau atskleisti miesto istoriją, būtų galima plėtoti upės istoriją atskleidžiančias veiklas pakrantėje, šalia EKTAC. Galimos priemonės: • sukurti daugiau prieigų prie vandens; galėtų atsirasti keltas • atgaivinti upės valtininko istoriją • atgaivinti laivybą Ventos upe • pakrantės vietovėse pastatyti vėtrunges • palei Ventos upę nutiesti pažintinius takus (pavyzdžiui, Vėtrungės taką, atskleidžiantį užsemtų kaimelių istoriją)	

Plėtojant krašto istorijos sklaidą, svarbu, kad į procesą įsitrauktų skirtingos institucijos. EKTAC turi potencialo tapti krašto istoriją reprezentuojančiu lankytinu objektu, tačiau reikėtų, kad į bendro krašto naratyvo formavimą įsitrauktų ir Šiaulių rajono savivaldybė bei Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras. Suformuotas bendras krašto naratyvas galėtų būti atskleidžiamas pasitelkiant Kultūros kelio priemonę, kurios svarbia stotele taptų EKTAC, pasakojantis krašto istoriją. Tai ne tik geriau atskleistų krašto unikalumą, bet ir prisidėtų prie turizmo paslaugų plėtros regione.

Naujų ekspozicijų įrengimas taip pat reikalautų naujų erdvių, kurias būtų galima įrengti arklidžių pastate. Formuojant kulinarinio turizmo strategiją, būtina bendradarbiauti su vietos verslais, tokiais kaip „Kuršėnų konditerija“, ar švietimo įstaigomis, tokiomis kaip Šiaulių technologijų mokymo centro Kuršėnų skyrius.

Rekomendacijos

Galimybių studijoje pateikiama ambicija susideda iš kelių elementų: dvaro komplekso vystymo, architektūrinės arklidžių modernizavimo bei veiklos plėtros vizijų. Nors kiekvienoje ambicijos kryptyje buvo įžvelgta daug galimybių naujoms veikloms, toliau pateiktos rekomendacijos yra skirtos tik daliai numatytų veiklų pagal jų aktualumą ir galimą sukurti poveikį. Taip pat dalis rekomendacijų yra skirta Šiaulių rajono savivaldybės strateginiam plėtros planui 2024–2030 m.

Dvaro komplekso vystymas

- **Vystyti EKTAC ir dvaro jungtis su kitomis miesto dalimis**
Įtraukti į Šiaulių rajono savivaldybės strateginį plėtros planą 2024–2030 m. infrastruktūros, leidžiančios išvystyti jungtis su kitomis Kuršėnų miesto dalimis, sukūrimą, kaip numatyta galimybių studijoje (pėsčiųjų, dviračių takai, autotransporto judėjimas ir kt.).
- **Modernizuoti ir įveiklinti arklidžių pastatą**
Įtraukti į Šiaulių rajono savivaldybės strateginį plėtros planą 2024–2030 m. arklidžių modernizavimą, derinant biudžeto lėšas su kitais finansavimo šaltiniais. Pastatė galėtų būti įrengiamas restoranas, viešbutis, daugiafunkcė ir lengvai transformuojama renginių erdvė bei ekspozicijų salė.

- **Stiprinti sąsajas su gamtos ištekliais**

Stiprinti sąsajas su upe ir tokiu būdu geriau atskleisti Kuršėnų istoriją (vėtrungių pastatymas pakrantės vietovėse, pažintinių takų palei Ventos upę nutiesimas ir pan.).

- **Vystyti dvaro kompleksiskumą**

Atsiradus galimybei ateityje, rekomenduojama savivaldybei siekti įsigyti jai nepriklausančius buvusius dvaro pastatus ir teritorijas (kumetynai, buvusios arklidės ir pan.) arba siekti susitarimo su jų savininkais dėl dvarui aktualesnių veiklų juose vykdymo.

Žinomumo didinimas bei tapimas traukos centru regioniniu, nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu

- **Organizuoti naujų formatų renginius**

Tyrimo metu surinkta medžiaga rodo, kad Šiaulių rajono gyventojams trūksta skirtingo formato renginių, ypač scenos menų pasirodymų, edukacinių užsiėmimų suaugusiems bei festivalių ir mugių. EKTAC galėtų prisidėti prie šio gyventojų poreikio atliepimo ir organizuoti daugiau tokio pobūdžio renginių, susijusių su amatų kultūra ar dvaro gyvenimu. Įgyvendinant naujo formato renginius, svarbu atsižvelgti į kitų Šiaulių rajone ir ypač Kuršėnuose veikiančių įstaigų kompetencijas bei vykdomas veiklas, kad būtų užkirstas kelias galimam veiklų dubliavimuisi.

- **Esamų edukacijų stiprinimas**

Tolesnis edukacinių užsiėmimų vystymas galėtų dar labiau prisidėti prie auditorijų plėtros. Tyrimo metu identifikuotas poreikis, kad rajone būtų siūloma daugiau edukacinių užsiėmimų vaikams bei suaugusiesiems. Edukacijos galėtų būti jungiamos į ciklus, kad tokiu būdu lankytojai būtų skatinami sugrįžti.

- **Bendradarbiavimo su kitomis kultūros įstaigomis stiprinimas**

Atsižvelgiant į tai, kad aplink Kuršėnų dvaro sodybą yra nemažai dvarų bei amatų centrų, kurie galėtų veikti kaip tinklas ir bendradarbiauti, EKTAC galėtų stiprinti bendradarbiavimo veiklas, vykdyti bendrus projektus su kitais tradicinių amatų centrais.

- **Tradicinių amatų ir tautodailės kompetencijų centro stiprinimas**

Viena iš žinomumo didinimo krypčių galėtų būti EKTAC tapimas svarbiu veikėju tarp Lietuvos amatų centrų bei įvairių projektų su užsienio tradicinių amatų centrais tarptautiniu partneriu. EKTAC galėtų dalyvauti tarptautiniuose renginiuose, rengti amatininkų stovyklas ir tokiu būdu siekti tapti nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu žinomu amatininkų kompetencijų centru.

- **Aktyvus bendradarbiavimas su turizmo agentūromis**

Aktyvinti bendradarbiavimą su turizmo agentūromis Lietuvoje ir užsienyje, siekiant skleisti informaciją apie EKTAC veiklas.

Tapimas krašto istorijos puoselėtoju

- **Suformuoti bendrą krašto naratyvą**

Įtraukti į Šiaulių rajono savivaldybės strateginį plėtros planą 2024–2030 m. bendro krašto istoriją reprezentuojančio

naratyvo sukūrimą / krašto istorijos programos sukūrimą. Bendras naratyvas svarbus ne tik regiono gyventojų edukacijai, identiteto formavimui, bet ir turizmo plėtrai. Bendro krašto naratyvo formavimas galėtų būti įgyvendinamas Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro bei Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus.

- **Įrengti EKTAC patalpose krašto istoriją pasakojančią ekspoziciją**

Siekiant geriau komunikuoti ir skleisti krašto istoriją, EKTAC patalpose, bendradarbiaujant su Šiaulių rajono ir turizmo informacijos centru, galėtų būti įrengta krašto istoriją pasakojanti ekspozicija. Nauja ekspozicija galėtų būti įkurta atnaujinamose arklidėse.

- **Sukurti Kultūros kelią Šiaulių rajone**

Įtraukti į Šiaulių rajono savivaldybės strateginį plėtros planą 2024–2030 m. Kultūros kelio (tikslingiausia būtų vienos iš EKTAC puoselėjamų sričių – molio, keramikos, puodininkystės ar medžio drožybos) sukūrimą. Į Kultūros kelio sukūrimą turėtų būti įtraukti skirtingi kultūros lauko dalyviai, Šiaulių rajono bei Šiaulių miesto turizmo ir informacijos centrai, gretimų savivaldybių atstovai.

- **Stiprinti bendradarbiavimą su vietos verslais**

Identifikuota, kad „Kuršėnų“ vyniotinis yra svarbus Kuršėnų simbolis, pritraukiantis didelę dalį lankytojų į EKTAC rengiamus arbatgėrius. Siekiant išnaudoti šio produkto teikiamą potencialą, būtina bendradarbiauti su „Kuršėnų konditerija“ ir suteikti galimybę įsigyti vyniotinio EKTAC patalpose (pavyzdžiui, naujai įrengtose arklidėse).

CRITICAL + χ^{why}
BAULAND